

Handläggare
Martha Anderstedt
Telefon: 08-508 12 480

Till
Södermalms stadsdelsnämnd
14 december 2023

Verksamhetsplan 2024 för Södermalms stadsdelsnämnd

Förslag till beslut

1. Nämnden godkänner förvaltningens förslag till verksamhetsplan, budget samt tillhörande bilagor och överlämnar denna till kommunstyrelsen och stadens revisorer.
2. Nämnden godkänner förvaltningens förslag till resultatenheter.
3. Nämnden godkänner förvaltningens förslag till ansökan om 621 300 kronor från kompetensutvecklingsatsningen avseende "Säker läkemedelshantering för ökad patientsäkerhet och kvalitet".
4. Nämnden begär budgetjustering om 0,4 mnkr för kostnader avseende åtgärder i enlighet med lokala åtgärdsprogram för vattenförekomster.
5. Nämnden begär budgetjustering om 1,0 mnkr för kostnader för biologisk mångfald.
6. Nämnden begär budgetjustering om 10,4 mnkr för utgifter avseende klimatinvesteringar.
7. Nämnden begär budgetjustering om 2,5 mnkr för utgifter för större investeringsbehov i parkmark.
8. Nämnden begär budgetjustering om 5,0 mnkr för ökade utgifter för inventarier.
9. Nämnden anmäler omslutningsförändringar om 327,0 mnkr.

Alexandra Wynn
Stadsdelsdirektör

Innehållsförteckning

Inledning	4
KF:s inriktningsmål: 1. Ett Stockholm som håller samman med en stark och jämlik välfärd i hela staden	15
KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.1 Alla barn och ungdomar ska ges möjlighet till jämlika uppväxtvillkor och trygghet samt en rik fritid	15
KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.2 Alla barn ska ges likvärdig möjlighet till utveckling och lärande i förskolan och skolan	20
KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.3 Stockholms stad ska ge stöd och omsorg där behoven är som störst	25
KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.4 Stockholm ska vara en bra stad att åldras i - med god omsorg och stor trygghet	31
KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.5 Alla stockholmare ska ha tillgång till ett rikt kultur-, idrotts- och föreningsliv	38
KF:s inriktningsmål: 2. Ett grönt och fossilfritt Stockholm som leder en rättvis klimatomställning	41
KF:s mål för verksamhetsområdet: 2.1 Stockholm ska bli klimatpositivt – genom minskade utsläpp och ökad koldioxidlagring	41
KF:s mål för verksamhetsområdet: 2.2 Stockholm ska vara en stad där den biologiska mångfalden ökar	44
KF:s mål för verksamhetsområdet: 2.3 Stockholm ska vara en stad där framkomligheten ökar och utsläppen minskar	46
KF:s mål för verksamhetsområdet: 2.4 Stockholmarens hälsa ska främjas genom ren luft, rent vatten och giftfria miljöer	47
KF:s inriktningsmål: 3. Ett Stockholm med en stabil och hållbar ekonomi med utbildning, jobb och bostäder för alla	49
KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.1 Stockholms ekonomi är stark, hållbar och lägger grunden för en jämlik välfärd	50
KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.2 I Stockholm ska alla ges möjlighet till ett eget jobb	52
KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.3 I Stockholm ska alla ha rätt till ett bra boende som de har råd med	56
KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.4 Medarbetare i Stockholm ska ges goda förutsättningar att göra ett bra jobb	58

KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.5 Hög beredskap och stark rådighet ska råda i alla verksamhetsområden	63
KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.6 Tryggheten ska öka genom förebyggande insatser	68
KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.7 Stockholm ska vara en öppen, jämställd och demokratisk stad som samarbetar internationellt	74
Redovisning av ekonomi.....	81
Nämndens ekonomiska förutsättningar	81
Investeringar	86
Försäljningar av anläggningstillgångar.....	87
Resultatenheter	87
Verksamhetsprojekt (driftprojekt)	87
Budgetjusteringar.....	87
Omslutningsförändringar	89
Medel för lokaländamål.....	90
Övriga ekonomiska redovisningar.....	90
Systematiskt kvalitetsarbete.....	90
Övrigt	92

Bilagor

Bilaga 1: Bilaga 01 - Blankettset SDN12

Bilaga 2: Bilaga 02 - System för intern kontroll

Bilaga 3: Bilaga 03 - Väsentlighets- och riskanalys samt internkontrollplan

Bilaga 4: Bilaga 04 - Kompetensförsörjningsplan 2024 för Södermalms stadsdelsförvaltning på 3 års sikt inkl. bilagor

Bilaga 5: Bilaga 05 - Plan för upphandling 2024

Bilaga 6: Bilaga 06 - Ledningens genomgång 2023

Bilaga 7: Bilaga 07 - Reviderad lägesbild samverkansöverenskommelse

Bilaga 8: Bilaga 08 - Priser och prestationer

Bilaga 9: Bilaga 09 - Ansökan om kompetensutvecklingsmedel

Bilaga 10: Bilaga 10 - Ansökan om budgetjusteringar för särskilda ändamål

Inledning

Stockholms stads budget är överordnad och styrande för stadens verksamheter. Samtliga nämnder ska enligt stadens regler för ekonomisk förvaltning upprätta en verksamhetsplan med utgångspunkt från kommunfullmäktiges budget.

Verksamhetsplanen utgår från kommunfullmäktiges budget för 2024 och även från de tre inriktningsmålen:

1. Ett Stockholm som håller samman med en stark och jämlik välfärd i hela staden
2. Ett grönt och fossilfritt Stockholm som leder en rättvis klimatomställning
3. Ett Stockholm med en stabil och hållbar ekonomi med utbildning, jobb och bostäder för alla

Verksamhetsplanen beskriver hur nämnden ska arbeta utifrån kommunfullmäktiges angivna inriktningsmål, verksamhetsområdesmål, indikatorer och aktiviteter. Nämndmål tas fram som stödjer och konkretiserar dessa mål. Det förväntade resultatet tydliggör vilka resultat nämnden eftersträvar att nå det kommande verksamhetsåret. I beskrivningen av respektive mål förtydligas vilka områden nämnden prioriterar för att målen ska nås. Nämnden tar även fram egna indikatorer och aktiviteter för att säkerställa att verksamheterna arbetar utifrån fastställda målsättningar. På så sätt är det möjligt att följa upp och styra mot nämndens mål. Underlag till måluppfyllelse bygger även på brukarundersökningar och andra uppföljningar, samt resultatet av de aktiviteter som verksamheterna genomför.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts i stadsdelsdirektörens stab och kansli i samarbete med förvaltningsledningen samt chefer och nyckelpersoner inom respektive avdelning. Ärendet har behandlats i förvaltningsgruppen och pensionärsrådet den 4 december 2023. Södermalms råd för funktionshinderfrågor har varit involverade i framtagandet av verksamhetsplanen genom en gemensam workshop med förvaltningen.

Stadsdelsnämndens ansvar och uppdrag

Stadsdelsnämnden ansvarar för kommunal förskola, äldreomsorg, stöd och service till personer med funktionsnedsättning, stadsmiljö, socialpsykiatri, individ- och familjeomsorg, konsumentvägledning, fritids- och kulturverksamhet, ekonomiskt bistånd och arbetsmarknadsåtgärder. Nämndens arbete ska bygga på en helhetssyn och goda kunskaper om förhållandena i stadsdelsområdet. Behoven hos stadsdelsområdets invånare förändras över tid och servicen ska anpassas efter detta.

Inom alla ansvarsområden ska stadsdelsnämnden verka för genomförandet av Agenda 2030:s 17 globala hållbarhetsmål.

Södermalms stadsdelsområde och befolkning

Stadsdelsområdet omfattar stadsdelarna: Södermalm, Långholmen, Reimersholme, Hammarby Sjöstad, Gamla stan och Riddarholmen.

Befolkningen i stadsdelsområdet prognostiseras till närmare 130 812 invånare år 2024.

Antalet personer som bor i respektive stadsdel varierar stort. Enligt 2023 års befolkningsprognos kommer antalet invånare öka något till år 2025 för att sedan minska fram till 2031. Antalet personer över 65 år beräknas öka med drygt 1142 personer mellan åren 2024 till och med 2026. Även åldersgrupperna under ett år, 16-18 och 19-24 ökar något, medan man ser en minskning i övriga åldersgrupper under prognosperioden. Den prognosticerade minskningen av antalet barn i förskoleålder och ökningen av antalet äldre innebär att verksamheterna riktat mot dessa målgrupper behöver vara anpassningsbara och snabbt kunna ställa om efter målgruppernas behov.

Stadsdelsnämnden

Stadsdelsnämnden består av 13 ledamöter och 13 ersättare. Kommunfullmäktige (KF) utser ledamöter och ersättare i stadsdelsnämnden. Bland ledamöterna utser KF en ordförande och en vice ordförande. Södermalms stadsdelsnämnd leds av ordförande (S), 1:e vice ordförande (C) och 2:e vice ordförande (MP).

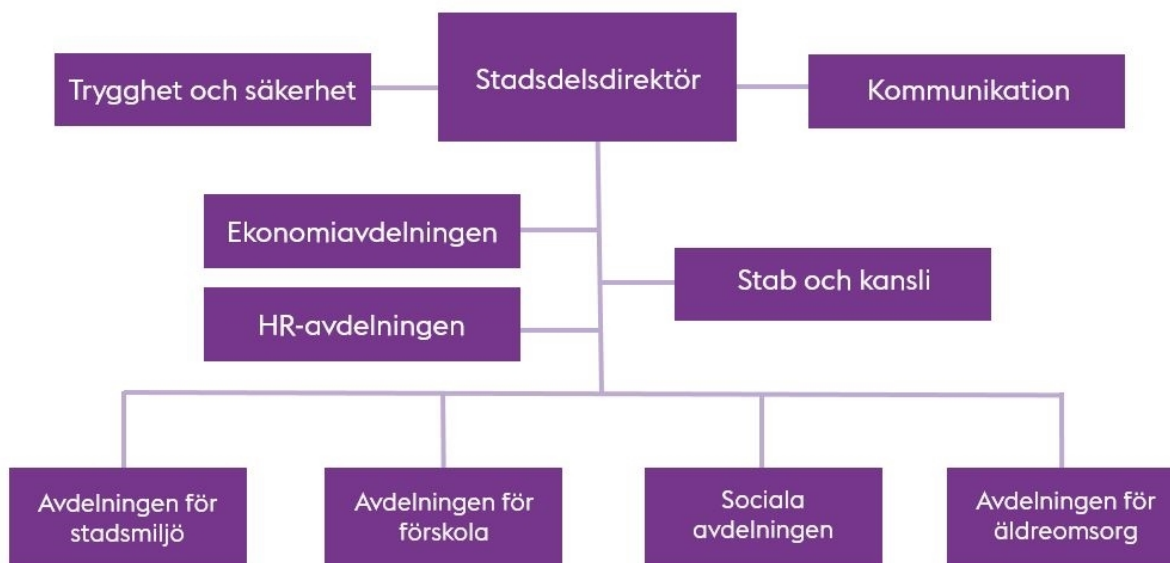
Sociala delegationen är ett beredande och beslutande utskott till nämnden. Den består av valda ledamöter och ersättare från nämnden. De fattar beslut i vissa ärenden som berör enskilda individer och familjer.

Lokalt pensionärsråd, lokalt råd för funktionshinderfrågor och lokalt ungdomsråd

Ett pensionärsråd och ett råd för funktionshinderfrågor är knutna till stadsdelsnämnden och fungerar som en länk mellan invånare, förvaltning och förtroendevalda. Pensionärsrådet sammanträder regelbundet i anslutning till nämndens sammanträden. Södermalms lokala råd för funktionshinderfrågor sammanträder regelbundet under året och tar initiativ till förbättringar för personer med funktionsnedsättning i alla åldrar och lämnar synpunkter på relevanta ärenden. Förvaltningens ungdomsråd, som består av representanter från stadsdelsområdets högstadieskolor, fortsätter att bidra i relevanta frågor för målgruppen.

Stadsdelsförvaltningens ledning och organisation

Stadsdelsförvaltningen leds av en stadsdelsdirektör som har det övergripande ansvaret för all verksamhet. Direktören svarar inför nämnden och leder samverkan med de fackliga organisationerna. Direktören leder förvaltningen tillsammans med avdelningschefer och kommunikationsstrateg. Dessa utgör förvaltningens ledning som ansvarar för strategisk planering, styrning och uppföljning av verksamheten. Direktören har även ansvaret för att leda utvecklingen av det förvaltningsövergripande trygghets- och säkerhetsarbetet.

Förvaltningen är indelad i förskoleavdelningen, sociala avdelningen, avdelningen för äldreomsorg och avdelningen för stadsmiljö. Till stöd har verksamheterna avdelningen för stab och kansli, HR- respektive ekonomiavdelning. Under stadsdelsdirektören finns en trygghetsamordnare, en säkerhetssamordnare samt en kommunikationsstrateg med ansvar för förvaltningens kommunikation.

Nämndens planerade verksamhet för året

Nämndens prioriterade arbete under år 2024 bedrivs utifrån från följande utgångspunkter:

Stärka den lokala demokratin

Genom en utvecklad hantering av medborgarförslag och genomförandet av (fler) medborgardialoger med invånare, civilsamhälle och det lokala näringslivet stärks lokaldemokratin. Inom Södermalms stadsdelsområde finns många aktiva föreningar som tar emot föreningsbidrag och kompletterar förvaltningens kärnverksamhet. Förvaltningen fortsätter att förstärka föreningsbidragen under året. Platssamverkan och platsaktivering med fokus på trygghetsskapande, brottsförebyggande och trivselskapande åtgärder ökar tryggheten i och attraktionskraften till stadsdelsområdet.

Ett intensifierat klimat- och miljöarbete

För att bidra till stadens övergripande mål om en klimatpositiv stad senast 2030 intensifieras klimat- och miljöarbetet. Genom att bland annat minska energianvändningen i de egna verksamheterna, utveckla arbetet med att stärka den biologiska mångfalden i stadsdelsområdet, minska klimat- och miljöpåverkan genom en ökad andel ekologiska och klimatsmarta livsmedel i verksamheterna stärks förutsättningarna för ett mer hållbart stadsdelsområde. I arbetet med att uppfylla stadens mål om ett klimatsmart och hållbart

Stockholm är medarbetarna en viktig resurs. Därför prioriteras arbetet med att öka medarbetarnas kunskap om stadens miljöprogram och klimathandlingsplan.

En god arbetsgivare

Ett systematiskt arbete bedrivs för att vara en bra arbetsgivare. Heltid är norm vid nyanställningar och chefer har en hög kompetens och förståelse för sitt uppdrag. Det systematiska arbetsmiljöarbetet ger en god social och organisatorisk arbetsmiljö och satsningen på att utveckla medarbetarskapet bidrar till ett öppet arbetsklimat där medarbetarna arbetar aktivt för att utveckla och omsätta idéer och förslag i konkreta verksamhetsförbättringar med stockholmarnas fokus.

Nedan redovisas kortfattat vad stadsdelsnämndens verksamheter ska uppnå under året.

Ett Stockholm som håller samman med en stark och jämlik välfärd i hela staden

Förebyggande arbete för att ge barn och ungdomar möjlighet till en trygg uppväxt med jämlika villkor

Förvaltningen fortsätter att prioritera det förebyggande arbetet för att ge barn och ungdomar möjlighet till en trygg uppväxt med jämlika villkor och en rik fritid. Samverkan mellan förskolan och socialtjänsten stärks ytterligare för att tidigt identifiera barn och familjer i riskzon. Förskolorna har rutiner för orosanmälan enligt socialtjänstlagen och deltar i socialtjänstens tidiga förebyggande arbete. Samverkan mellan vårdnadshavare, skola, socialtjänst och polis stärks än mer för att tidigt upptäcka barn och ungdomar som riskerar någon form av social utsatthet, kriminalitet eller missbruk. Öppenvårdsinsatser inom den sociala barn- och ungdomsvården är centrala i det förebyggande arbetet. Förvaltningen fortsätter utvecklingen med att ställa om från specialiserad till mer förebyggande socialtjänst och tidigt stöd samt fortsätter att utöka föräldrastödsprogram, föräldrarådgivning och stöd till anhöriga.

Inkluderande och attraktiva aktiviteter

Förvaltningens aktiviteter ska vara tillgängliga för alla oavsett ålder, kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsförmåga, sexuell läggning eller socioekonomisk bakgrund. Fritidsverksamheten skapar förutsättningar för ungdomars val av en positiv livsstil och främjar delaktighet i samhället och förvaltningen prioriterar fortsatt arbetet med att utveckla fritidsverksamheten för att nå de målgrupper som idag inte deltar i lika hög utsträckning, exempelvis ungdomar med funktionsnedsättning, HBTQI+-personer, flickor och nyanlända.

Hållbar utveckling, språkutveckling, delaktighet och inflytande inom förskolan

Södermalms stadsdelsområdes förskolor i egen regi ska vara likvärdiga och ha en hög kvalitet. Utbildningen utgår från en helhetssyn på barn och deras behov, där omsorg, utveckling och lärande bildar en helhet. Förskolan ska särskilt uppmärksamma barn som av olika anledningar behöver mer ledning och stimulans eller särskilt stöd. Undervisningen anpassas för att stärka barns lärande och tillgodose deras individuella behov.

Verksamheterna prioriterar fortsatt arbetet med att vidareutveckla barnens möjligheter till att

utveckla sitt språk. Förskolan höjer kompetensen avseende flerspråkighet genom att utbilda pedagogerna i att arbeta med flerspråkighet i förskolan. Vårdnadshavares möjlighet till delaktighet och inflytande är ett utvecklingsområde för förskolan. Skolplattformen erbjuder vårdnadshavarna inblick i förskolans utbildning, mål och arbetsätt och insyn i barnets utveckling och lärande och fyller därför en viktig funktion för vårdnadshavarnas delaktighet och inflytande. Under 2024 påbörjas införandet av nya delsystem i Skolplattformen.

Alla barn och unga ska ha lika goda uppväxtvillkor

Alla barn och unga ska ha lika goda uppväxtvillkor och förvaltningens arbete inom samtliga verksamhetsområden ska beakta barnperspektivet i ärenden där beslut kan komma att påverka barn och unga. Genom att stärka barn- och barnrättsperspektivet med utgångspunkt i barnkonventionen och med fokus på skolan som skyddsfaktor skapas bättre förutsättningar för trygga placeringar. Den interna samverkan mellan socialtjänst och förskola bidrar till ett välfungerande samarbete med andra aktörer såsom grund- och gymnasieskola, lokalpolis, barn- och ungdomspsykiatri, habiliteringen och andra verksamheter inom Region Stockholm. Samverkan bidrar till att tidigt upptäcka och motverka en negativ utveckling när det gäller bland annat psykisk ohälsa, kriminalitet och skolfrånvaro.

Våldsförebyggande arbetet

Förvaltningen förebygger att personer utsätts för våld i nära relationer med särskilt fokus på utsatta grupper som äldre och personer med funktionsnedsättning eller beroendeproblematik. Våldsutsatta och våldsutövare erbjuds råd, stöd och behandling hos Relationsvåldscentrum innerstaden (RVCI) där kompetens finns att möta särskilt sårbara grupper. Barn ska på ett enkelt sätt kunna erbjudas insatser i verksamheten. Implementering av framgångsrika arbetsätt som har utvecklats inom ramen för tidigare projektet IGOR (I gemensam organisation mot relationsvåld) för att hitta våldsutsatta och våldsutövare och erbjuda stöd och behandling kommer att genomföras under året. Arbetet ingår i det prioriterade området särskilt utsatta och sårbara brottsoffer i samverkansöverenskommelsen tillsammans med Polisen.

Tillgänglighet och delaktighet för personer med funktionsnedsättning samt samverkan kring samsjuklighet

Förvaltningens verksamheter implementerar och arbetar utifrån principerna i stadens program för tillgänglighet och delaktighet för personer med funktionsnedsättning. Brukarperspektivet ska prägla alla insatser och den enskildes inflytande ska öka. Förvaltningen fortsätter utveckla samverkan med andra aktörer och huvudmän för vuxna personer med samsjuklighet för att skapa ett sammanhållet och hållbart stöd till brukare med omfattande behov. Det interna arbetet kring personer med beroendeproblematik och psykisk ohälsa stärks.

Meningsfullhet – leva livet ut för äldre

Det kvalitetshöjande arbetet inom äldreomsorgen fortsätter med fokus på ökad medicinsk kompetens, utveckling av palliativa arbetsätt och vård i livets slutskede samt att säkerställa följsamheten av de basala hygienrutinerna. Arbetet inom förvaltningens äldreomsorgsverksamheter tar sin utgångspunkt i stadens gemensamma färdplan för äldreomsorgens utveckling och strategin för en äldrevänlig stad. Kvaliteten i verksamheterna

ska vara hög och likställig. Därför prioriteras utvecklingen av det systematiska kvalitetsarbetet under året.

Samverkan internt och externt är grundläggande för ett sammanhållet perspektiv kring den enskildes behov av vård och omsorg. Förvaltningen kommer fortsatt att särskilt prioritera samverkan och informationsöverlämning mellan stadsdelsförvaltningen och Region Stockholm för att underlätta den äldres vardag med fokus på trygghet och kontinuitet.

Ökad psykisk hälsa hos äldre

För att motverka ofrivillig ensamhet bland äldre fortsätter förvaltningen att förnya och stärka arbetsformerna för det förebyggande och uppsökande arbetet genom kartläggning av behov och genom samordning av förvaltningens resurser. Förvaltningen förstärker det stöd som erbjuds äldre och anhöriga i olika stadier av livet genom satsningen på kuratorer på vård- och omsorgsboenden och inom myndighetsutövningen. Aktivitetscentret och träffpunkterna fortsätter utveckla sitt utbud av varierade aktiviteter med fokus på social gemenskap och mänskliga möten, kulturella aktiviteter och ökad fysisk aktivitet.

Under året kommer förvaltningen att utveckla arbetet med att upptäcka och förbygga brott mot äldre genom att utveckla och intensivifiera samarbetet mellan äldreomsorgsavdelningen och sociala avdelningen avseende våldsutsatta. Samarbetet med trygghets- och säkerhetssamordnare på förvaltningen kommer att utökas och fördjupas för att genomföra informations- och utbildningsinsatser för medarbetare och äldre.

Kompetensförsörjning inom äldreomsorgen

För att kunna möta dagens och framtidens behov av en kvalificerad äldreomsorg behöver förvaltningen arbeta systematiskt med att både säkra insatser för kontinuerlig och ökad kompetensutveckling av redan anställda medarbetare och att rekrytera nya medarbetare med rätt kompetens. Arbetet med arbetsplatsnära utbildningar och kompetenssatsningar i enlighet med Södermalmsmodellen fortsätter att prioriteras under året.

Förvaltningen fortsätter att stärka arbetsprocesserna inom hälso- och sjukvårdsområdet. Fokus är den äldres individuella behov med utgångspunkt i omställningen till en god och nära vård.

Kultur och fritid

Kultur- och fritidsaktiviteter ska planeras för att nå nya målgrupper, bredda deltagandet i syfte att öka social inkludering, minska ojämlikhet och stärka skyddsfaktorer hos barn och unga. Kultur, fritidsaktiviteter och skapande integreras i verksamheternas ordinarie arbete.

Ett grönt och fossilfritt Stockholm som leder en rättvis klimatomställning

Energieffektivitet, minskad klimatpåverkan och åtgärder för ökad biologisk mångfald

Förvaltningen arbetar med de framtagna energibesparingsåtgärderna i syfte att minska elförbrukningen och förvaltningens klimatpåverkan. Arbetet med Hållbar äldreomsorg intensivifieras under året. Under året kommer förvaltningen prioritera flera miljö- och klimatåtgärder i parkmiljö, så som att fortsätta att anlägga växtbäddar med biokol och trädplanteringar. Förvaltningen kommer även att prioritera ett antal åtgärder för ökad

biologisk mångfald såsom att fortsätta arbeta med utplacering av boplatser för bin och fjärilar samt att komplettera planteringar med växter som gynnar pollinatörer. Förvaltningens verksamheter fortsätter med det intensifierade arbetet med att komma upp i årsmålet 71 procent andel inköp av ekologiska måltider och livsmedel i staden i kronor av totala värdet inköpta måltider och livsmedel.

Framkomliga och trafiksäkra gång- och cykelbanor, attraktivt Söder Mälarstrand och minskade utsläpp i stadsmiljöverksamheterna

Genom att möjliggöra för framkomliga och trafiksäkra gång- och cykelbanor på parkmark verkar förvaltningen för en minskad klimatpåverkan och en ökad tillgänglighet. Under året kommer förvaltningen att kartlägga möjligheterna för att kunna promenera runt hela Södermalm. Insatserna är även centrala i förvaltningens arbete för en äldrevänlig stad.

Förvaltningen ska under året fortsätta samverka med Stockholms Hamnar, exploateringsnämnden, stadsbyggnadsnämnden och trafiknämnden för att bidra till genomförandet av Stockholms stads kajstrategi med särskilt fokus på att skapa förutsättningar för stadsliv och rekreation utmed Söder Mälarstrand.

Användandet av fossila bränslen hos förvaltningens entreprenörer ska succesivt minska.

Hälsosam och hållbar miljö samt åtgärder i enlighet med lokalt åtgärdsprogram för Årstaviken inom stadens arbete för god vattenstatus

Förvaltningen arbetar löpande med de aktiviteter som framkommer i åtgärdsprogrammet, exempelvis utplacering av död ved längs med Årstavikens strandpromenad. Under 2024 planerar förvaltningen att ta fram underlag för en detaljerad skötselplan samt tydliggöra hur området kring Årsta holmar kan utvecklas för fiskföryngring med hänsyn till bevarande av befintliga naturvärden och förekommande arter.

Ett Stockholm med en stabil och hållbar ekonomi med utbildning, jobb och bostäder för alla

En stark och hållbar budget samt verksamheter som bedrivs kostnadseffektivt med hög kvalitet

En stark och hållbar ekonomi lägger grunden för en jämlik välfärd. Verksamheterna följs upp och anpassas kontinuerligt för att rymmas inom fastställd budgetram för att invånarna ska få största möjliga nytta för skattepengarna. För att nämndens resurser ska användas på bästa sätt för invånarna bedrivs samtliga verksamheter kostnadseffektivt, vid befarade avvikelser tas åtgärdsplaner fram. Lokalbeståndet ses över kontinuerligt för att optimera användandet och för att hålla kostnader nere. Exempelvis ses möjligheten över att omvandla befintliga lokaler för att uppfylla nya målgrupps behov. Alla verksamheter arbetar löpande med utveckling och effektivisering. Utifrån det systematiska kvalitetsarbetet sker utveckling genom ständiga förbättringar, innovation och digitalisering.

Individuella och evidensbaserade insatser för ett hållbart arbetsliv

Förvaltningens verksamheter arbetar aktivt för att personer som inte har tillräckliga inkomster blir självförsörjande. Insatser och arbetssätt som vidareutvecklas är bland annat arbetsträning,

samverkan och samplanering med Jobbtorg och Jobbtorg Unga, samhälls- och bovägledning samt intern och extern samverkan. Arbetet med förebyggande och uppsökande insatser riktade mot kvinnor som står långt ifrån arbetsmarknaden och arbetslösa unga vuxna kommer att stärkas. Ökad inflation och stigande priser och räntor slår hårt på ekonomin för låginkomsttagare. Förvaltningen följer utvecklingen noga och samverkar internt och externt för att kunna möta de behov som uppstår vid ökad arbetslöshet och försämrade ekonomiska villkor för invånare inom stadsdelsområdet. Förvaltningens arbetsmarknadsinsatser förstärker arbetet med den interna samverkan för att kunna erbjuda fler personer arbetsträning och offentligt skyddad anställning (OSA) samt fortsätter utvecklingsarbetet med Jobbtorg city med syfte att tillhandahålla platser för stockholmsjobb.

Feriejobb

Genom att ungdomar redan under gymnasietiden erbjuds möjlighet att få arbetslivserfarenhet i form av feriejobb stärks deras möjligheter för ett framtida inträde på arbetsmarknaden. Inför år 2024 planerar förvaltningen att 1150 ungdomar ska få feriearbete med tydliga och meningsfulla arbetsuppgifter som exempelvis att ordna aktiviteter för barn inom förskolan, delta i aktiviteter för brukare med funktionsnedsättning och inom äldreomsorgen samt genomföra insatser i stadsmiljön och i samarbete med föreningslivet. Vid fördelning av feriearbete prioriterar förvaltningen ungdomar med funktionsnedsättning, med en social problematik och/eller som avbrutit gymnasiestudier eller bedöms ha behov av en språkstödande insats.

Platssamverkan kopplat till näringslivet

Förvaltningen samarbetar med bland annat företagare och lokalpolis där fokus är trygga och välfungerande platser inom stadsdelsområdet för att driva företag. Genom att förvaltningen för samman och samverkar med olika lokala aktörer från både kultur- och näringsliv, andra myndigheter och fackförvaltningar, breddas perspektivet på vilka åtgärder och aktiviteter för ökad trygghet, trivsel och rörelse som ska prioriteras.

Motverka hemlöshet

Förvaltningen prioriterar arbetet med att motverka hemlöshet och förebygga orsakerna till att individer blir hemlösa. Förvaltningens boendeteam och dess vräkningsförebyggare fortsätter att arbeta uppsökande, förebygga bostadslöshet och samarbeta med övriga verksamheter inom förvaltningen. Barnfamiljer, personer med funktionsnedsättning, våldsutsatta och äldre i osäkra boendeförhållanden är särskilt utsatta grupper som prioriteras inom förvaltningen och erbjuds stöd till mer långsiktiga och hållbara boendelösningar. Det finns ett växande stödbehov bland de personer som är 65 år och äldre i stadsdelsområdet och som lever i hemlöshet eller riskerar att bli hemlösa. Förvaltningen fortsätter därför att utveckla både den interna och externa samverkan med socialförvaltningen och SHIS Bostäder så att de gemensamma arbetssätten på bästa sätt stödjer verksamheterna och den enskilde.

Särskilda bostäder för ökad social hållbarhet

Förvaltningen bevakar målgruppernas behov inom de områden förvaltningen har rådighet över när nya bostäder planeras i stadsdelsområdet och samverkar med övriga stadsdelsförvaltningar i innerstaden samt äldreförvaltningen och socialförvaltningen i arbetet

med att ta fram underlag till de stadsövergripande planerna för särskilda boenden för äldre och personer med funktionsnedsättning. Under året kommer förvaltningen öppna en servicebostad med fem lägenheter i egen regi, i kvarteret Mangon. Förvaltningen kommer att påbörja förberedelser inför att Danvikstulls dagliga verksamhet samt Reimersholme och Tantolundens grupp- och servicebostäder återgår till förvaltningens regi från och med början på år 2025.

Kompetensförsörjning

Samtliga verksamheter arbetar med ett strategiskt kompetensförsörjningsperspektiv. Insatserna kopplas till områden som rekrytering och introduktion av nya medarbetare. Ett arbete för att undersöka hur förvaltningen kan skapa utökat chefsstöd för rekrytering kommer att inledas under året. Arbetet med att skapa goda arbetsvillkor fortsätter, där målet är att minst 90 procent av alla medarbetare ska ha en tillsvidareanställning på heltid. Den strategiska kompetensförsörjningen inom äldreomsorgen är ett särskilt prioriterat område för att möta den ökande andelen äldre befolkning med behov av en kvalificerad vård och omsorg.

Attraktiv och föredömlig arbetsgivare

Ledarskapet ska präglas av kommunikation, tillit och mod. Chefer ska utöva ett ledarskap som uppmuntrar till ett aktivt och ansvarstagande medarbetarskap samt har kompetens och verktyg att leda i förändring. För att åstadkomma detta kommer satsningen för att stärka medarbetarskapet att fortsätta under året med fokus på nya arbetssätt och förvaltningens kultur och värderingar.

Hållbart arbetsliv och jämlikhet

En god arbetsmiljö för ett hälsofrämjande och hållbart arbetsliv ska alltid eftersträvas. Ett arbete kring friskfaktorer, i syfte att bland annat sänka sjukfrånvaron, kommer att implementeras. Flera verksamhetsövergångar kommer att ske och där ska goda arbetsvillkor och en bra verksamhet garanteras. Jämlikhetsperspektivet beaktas och ska finnas med i alla verksamhetsfrågor.

Beredskap och rådighet

Södermalms kontinuitetsplanering utgår ifrån arbetet med risk- och sårbarhetsanalyser (RSA) och grunden till detta är stadens handbok för risk- och sårbarhetsanalyser. Arbetet sker systematiskt i sex steg under en tvåårsperiod. Förvaltningen kommer att genomföra den första delen av arbetet inom RSA genom att kartlägga och dokumentera de mest sannolika och uppenbara risker och sårbarheter med fokus på stadsdelens samtliga samhällsviktiga verksamheter. Förvaltningen kommer att upprätta en åtgärdsplan innan årets slut men eventuella åtgärder som går att få på plats snabbt kommer lösas löpande under året.

Förvaltningen kommer genomföra en större övning under första kvartalet för att identifiera styrkor och utvecklingsbehov i verksamheten, krisledningen och trygghetspunkterna så att dessa är välfungerande vid kris. Detta är en del av förvaltningens arbete för god civil beredskap som är starkt kopplat till RSA. Målet är att nå ökad krisledningsförmåga samt snabbare och effektivare krishantering genom övning och kontinuitetshantering.

Förvaltningen fortsätter att utveckla det systematiska informationssäkerhetsarbetet. Under året

prioriterar förvaltningen också arbetet med att tydliggöra processen för upphandling samt avtalsförvaltning och avtalsuppföljning. Förvaltningen ser kontinuerligt över lokaler utifrån befolkningsförändringar för att hitta interna lösningar mellan verksamheter.

För att behålla rådigheten och tillgodose behovet av garantiplatser behöver förvaltningen arbeta för att det ska finnas förskoleplatser i kommunal regi fördelat över hela stadsdelsområdet. I dagsläget är det färre antal barn som är inskrivna i förskola i egen regi i jämförelse med enskild regi i stadsdelsområdet. Därför kommer förvaltningen under året att satsa på informationsspridning genom att exempelvis utveckla kommunikationen med vårdnadshavare, arbeta med föräldravisningar på förskolorna, informationsinsatser på öppna förskolan samt uppmärksamma förskolornas verksamhet i sociala medier.

Lokala samverkansöverenskommelsen mellan stadsdelsområdet, skolan och Polisen

Tryggheten i stadsdelsområdet ska öka genom förebyggande insatser. Det riktade arbetet mot avgränsade platser kommer under året att prioriteras vid västra Södermalm, centrala Södermalm och Hammarby Sjöstad. Fokus kommer främst att vara trygghetsskapande- och brottsförebyggande insatser och åtgärder på de platser som klassas som öppna drogsener för att problematiken i området ska upphöra alternativt få minskad negativ effekt på brottslighet och oroligheter samt att boende, besökare och verksamma ska uppleva platsen som trygg. För att kunna utvärdera om det arbete som sker bidrar till ökad trygghet fortsätter förvaltningen att genomföra fördjupade trygghetsmätningar inom ovan nämnda områden även under 2024 och 2025. Genom ett nära samarbete mellan förvaltningen, lokalpolis, socialsekreterare hos lokalpolis och fältassistenter utvecklas arbetet med att tidigt identifiera unga personer som riskerar att dras in i kriminalitet. Förvaltningen fortsätter arbetet med kunskapshöjande åtgärder när det gäller otillåten påverkan och har möjliggjort att i incidentrapporteringsystemet anmäla händelser. Förvaltningen stärker beredskapen inför mottagande av avhoppare genom kunskapshöjande insatser under året för att på bästa sätt kunna möta och utveckla det framtida arbetet med avhoppare och deras anhöriga.

Platssamverkan, platsaktivering samt renhållning och skötsel av parkerna

Genom platssamverkan och platsaktivering ska förvaltningens samverkan med polis, det lokala näringslivet, civilsamhället och andra relevanta aktörer förbättras och förstärkas för att öka tryggheten i och attraktionskraften till stadsdelsområdet. Platssamverkan handlar om att samla olika aktörer för att jobba praktiskt tillsammans med trygghetsskapande, brottsförebyggande och trivselskapande åtgärder runt en speciell plats. Platser som identifierats som otrygga är västra Södermalm, centrala Södermalm (Medborgarplatsen och Mariakvarteren) samt Hammarby Sjöstad. Inom platssamverkan har även Gamla stan identifierats som ett prioriterat område. Förvaltningen kommer under året att ansöka om trygghetsinvesteringar för flera projekt kopplade till våra prioriterade områden. Genom att fortsätta utöka med fler och varierade aktiviteter på platser i stadsdelsområdet kan den upplevda tryggheten påverkas positivt och under året kommer platsaktivering på Medborgarplatsen under hela året och i Tanto under sommaren att prioriteras.

För att parkerna ska upplevas som trygga är god renhållning och parkskötsel avgörande. Under året ska förvaltningen säkerställa att framtagna rutiner och arbetssätt följs avseende

renhållning och parkskötsel inom stadsdelsområdet.

Agenda 2030 och mänskliga rättigheter

Södermalm ska vara ett öppet, jämställt och demokratiskt stadsdelsområde som samarbetar internationellt. Förvaltningen bidrar till att uppfylla målen i Agenda 2030 i den ordinarie verksamheten genom att integrera arbetet i alla styrnings- och uppföljningsprocesser. Särskilt fokus läggs på ökad jämställdhet, barns rättigheter, nationella minoriteter, inkluderande städer och minskad klimatpåverkan. För att uppnå synergieffekter och en positiv förflyttning sker samverkan med relevanta nämnder i staden, myndigheter, civilsamhället, näringslivet och akademien.

Direktiv till samtliga nämnder och bolagsstyrelser

I budget framkommer direktiv till samtliga nämnder och bolagsstyrelser. Nedan framgår under vilka verksamhetsområdesmål arbetet främst bedrivs.

Långsiktigt hållbar ekonomi och goda förutsättningar för välfärd

Arbetet bedrivs främst under mål 3.1 - Stockholms ekonomi är stark, hållbar och lägger grunden för en jämlik välfärd, mål 3.4 - Medarbetare i Stockholm ska ges goda förutsättningar att göra ett bra jobb, mål 3.5 - Hög beredskap och stark rådighet ska råda i alla verksamhetsområden, mål 3.6 - Tryggheten ska öka genom förebyggande insatser samt inom det systematiska kvalitetsarbetet.

En levande och hållbar stad

Arbetet bedrivs främst under mål 1.4 - Stockholm ska vara en bra stad att åldras i - med god omsorg och stor trygghet, mål 1.5 - Alla stockholmare ska ha tillgång till ett rikt kultur-, idrotts-, och föreningsliv, mål 2.1 - Stockholm ska bli klimatpositivt – genom minskade utsläpp och ökad koldioxidlagring, mål 2.2 - Stockholm ska vara en stad där den biologiska mångfalden ökar, mål 2.3 - Stockholm ska vara en stad där framkomligheten ökar och utsläppen minskar, mål 3.1 - Stockholms ekonomi är stark, hållbar och lägger grunden för en jämlik välfärd, mål 3.2 - I Stockholm ska alla ges möjlighet till ett eget jobb, mål 3.4 - Medarbetare i Stockholm ska ges goda förutsättningar att göra ett bra jobb, mål 3.5 - Hög beredskap och stark rådighet ska råda i alla verksamhetsområden, mål 3.6 - Tryggheten ska öka genom förebyggande insatser och mål 3.7 - Stockholm ska vara en öppen, jämställd och demokratisk stad

En trygg och säker stad som håller samman

Arbetet bedrivs främst under mål 1.1 - Alla barn och ungdomar ska ges möjlighet till jämlika uppväxtvillkor och trygghet samt en rik fritid, mål 1.2 - Alla barn ska ges likvärdig möjlighet till utveckling och lärande i förskolan och skolan, mål 1.3 - Stockholms stad ska ge stöd och omsorg där behoven är som störst, mål 1.4 - Stockholm ska vara en bra stad att åldras i - med god omsorg och stor trygghet, mål 1.5 - Alla stockholmare ska ha tillgång till ett rikt kultur-, idrotts-, och föreningsliv, mål 3.2 - I Stockholm ska alla ges möjlighet till ett eget jobb, mål 3.3 - I Stockholm ska alla ha rätt till ett bra boende som de har råd med, mål 3.4 - Medarbetare i Stockholm ska ges goda förutsättningar att göra ett bra jobb, mål 3.5 - Hög beredskap och stark rådighet ska råda i alla verksamhetsområden, mål 3.6 - Tryggheten ska öka genom förebyggande insatser och mål 3.7 - Stockholm ska vara en öppen, jämställd och

demokratisk stad samt inom det systematiska kvalitetsarbetet.

KF:s inriktningsmål: 1. Ett Stockholm som håller samman med en stark och jämlik välfärd i hela staden

Under kommunfullmäktiges inriktningsmål *Ett Stockholm som håller samman med en stark och jämlik välfärd i hela staden* är fem verksamhetsområdesmål insorterade:

- Alla barn och ungdomar ska ges möjlighet till jämlika uppväxtvillkor och trygghet samt en rik fritid
- Alla barn ska ges likvärdig möjlighet till utveckling och lärande i förskolan och skolan
- Stockholms stad ska ge stöd och omsorg där behoven är som störst
- Stockholm ska vara en bra stad att åldras i - med god omsorg och stor trygghet
- Alla stockholmare ska ha tillgång till ett rikt kultur-, idrotts- och föreningsliv

Förvaltningen kommer särskilt prioritera följande områden för att bidra till inriktningsmålet:

- Förebyggande arbete för att ge barn och ungdomar möjlighet till en trygg uppväxt med jämlika villkor
- Hållbar utveckling inom förskolan
- Trygg övergång förskola skola
- Språkutveckling i förskolan
- Ökad delaktighet och inflytande i förskolan
- Vikarieorganisation inom förskolan
- Lika goda uppväxtvillkor för alla barn och unga
- Samverkan skola, förskola, socialtjänst, fritidsverksamhet och polis
- Det våldsförebyggande arbetet
- Tillgänglighet och delaktighet för personer med funktionsnedsättning
- Förstärkt samverkan kring samsjukliga
- Meningsfullhet - leva livet ut för äldre
- Ökad psykisk hälsa för äldre
- Kompetensförsörjning inom äldreomsorgen
- Utvecklade arbetsprocesser inom hälso- och sjukvård för äldre
- Inkluderande och attraktiva aktiviteter

KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.1 Alla barn och ungdomar ska ges möjlighet till jämlika uppväxtvillkor och trygghet samt en rik fritid

Under 2024 prioriterar förvaltningen följande arbete för att nå kommunfullmäktiges verksamhetsområdesmål.

Förebyggande arbete för att ge barn och ungdomar möjlighet till en trygg uppväxt med jämlika villkor

Förskolan och socialtjänsten stärker ytterligare samverkan för att tidigt identifiera barn och familjer i riskzon. Förskolorna har en nära samverkan med barnets familj och en daglig

kontakt vid exempelvis hämtning och lämning. Det är viktigt att ett förtroende byggs upp mellan förskolan och vårdnadshavarna. Detta för att fånga upp familjer som är i riskzonen och vid behov lotsa dem vidare till socialtjänstens preventiva insatser som exempelvis föräldramottagningen. Förskolorna har rutiner för orosanmälan enligt socialtjänstlagen och deltar i socialtjänstens tidiga förebyggande arbete. Under året kommer förskolan tillsammans med sociala avdelningen arbeta för att stärka medarbetarnas kunskaper om orosanmälan. Alla kommunala förskolor arbetar förebyggande genom likabehandlingsarbetet. Verksamheterna har planer med aktiva åtgärder mot diskriminering och kränkande behandling som återspeglar arbetet med att främja likabehandling. Förskolans arbete med att utveckla det våldsförebyggande arbetet fortsätter. Syftet med det våldsförebyggande arbetet är bland annat att ge medarbetare fördjupad kunskap kring att förhindra att situationer med våldsinslag uppstår eller upprepas. Barnen ska få uppleva att de lyckas och att de får nyttja alla sina förmågor. Vårdnadshavare till barn i åldrarna 3–12 år erbjuds föräldrastödsprogrammet ABC (Alla Barn i Centrum) och det genomförs av utbildade ABC-ledare som är pedagoger i förskolan. Öppna förskolan erbjuder ABC för vårdnadshavare till barn i åldern 0-2 år.

Förskolan fortsätter det förebyggande och hälsofrämjande arbetet genom exempelvis barnhälsomöten, riktade insatser kring språkutveckling och språkfrämjande arbete, utveckling av pedagogens förhållningssätt samt samverkan med vårdnadshavare. Förskolans nätverk för barns rättigheter och hälsa ingår som en del av årshjulet som tagits fram för säker förskola. Årshjulet ska bland annat stötta det förebyggande samt det preventiva arbetet. Nätverket sprider kunskap i förskoleorganisationen om barns rättigheter och hälsa och om hälsofrämjande och förebyggande arbete utifrån ett barnhälsoperspektiv. Nätverket bidrar till att stärka samverkan och samarbetet mellan förskolan och socialtjänsten.

I förskolans uppdrag ingår att ge omsorg och trygghet och forskning visar att tidig pedagogisk verksamhet med hög kvalitet har positiv påverkan på barns utveckling, lärande och välbefinnande långt upp i skolåldern. Att så många barn som möjligt tar del av förskolans verksamhet är viktigt eftersom det ökar möjligheterna till tidigt och förebyggande stöd men också för att rusta barn inför skolan. Förvaltningen fortsätter sitt uppsökande arbete för att öka inskrivningsgraden. Öppna förskolan ska vara en del i att nå vårdnadshavare och familjer där barnen inte är inskrivna i förskolan. Kunskapen kring förskolans verksamhet och uppdrag ska stärkas hos pedagogerna på öppna förskolan.

Forskning visar att en förskola av hög kvalitet är utjämnande och ger jämlika villkor. En förskola som skapar goda lärande- och utvecklingsmöjligheter kan bidra till att förbättra barnens psykiska hälsa på kort och lång sikt. En viktig förmåga för att kunna uttrycka sig är att med hjälp av språket lära sig förstå sig själva, sin omgivning och att sortera upplevelser. Förskolorna arbetar därför fortsatt medvetet med språkutveckling och flerspråkighet samt erbjuder en likvärdig förskola med hög kvalitet vilket bland annat innefattar att barnen ska ha tillgång till en rik, välkomnande och pedagogisk lärmiljö.

Förvaltningen fortsätter att fokusera på förebyggande åtgärder för att tidigt nå och ge insatser till barn, ungdomar och deras föräldrar. Samverkan mellan vårdnadshavare, skola, socialtjänst och polis stärks ytterligare för att tidigt upptäcka barn och ungdomar som riskerar någon form av social utsatthet, kriminalitet eller missbruk av alkohol eller narkotika. Bland annat ligger

lägesbilden i lokala samverkansöverenskommelsen med Polisen och grundskolan till grund för det förebyggande arbetet liksom resultatet från Stockholmsenkäten.

Fritidsgården arbetar aktivt för att fånga upp barn och ungdomar i riskzonen i tät samverkan med fältassistenter. Fältassistenternas arbete i skolorna utgår från ANDTS-programmet och metoden Mentorer i våldsprevention (MVP) som syftar till att medvetandegöra både elever och personal på skolan om vad våld är och hur detta kan förebyggas tidigt. Fältassistenterna och enheten för barn och ungdom fortsätter utveckla sitt samarbete gällande unga i riskzonen. För att tidigt förebygga att barn och unga dras in i kriminalitet kommer förvaltningen under året prova formen föräldrarådslag för att arbeta med gruppkonstellationer av ungdomar. Föräldrarådslag är ett sätt att samla de vuxna som finns runt en grupp barn och ungdomar som har ett normbrytande beteende. Mötesformen bygger på en metodik och syftar till att gemensamt förhindra en negativ utveckling.

Öppenvårdsinsatser riktade till barn och unga är centrala i det förebyggande arbetet. Förvaltningen fortsätter att i samråd med socialförvaltningen ställa om från specialiserad till mer förebyggande socialtjänst och tidigt stöd samt fortsätter att utöka föräldrastödsprogram, föräldrarådgivning och stöd till anhöriga. Södermalms ungdomsmottagning riktar sig till ungdomar i åldern 12-22 år och bedrivs i samverkan med Region Stockholm. Mottagningens uppdrag är bland annat att tidigt upptäcka och förebygga psykisk ohälsa och sociala problem. Under året kommer mottagningens medarbetare HBTQ-diplomeras för att öka sin kunskap kring målgruppen och utveckla bemötande och insatser för att attrahera fler ungdomar till verksamheten.

Inkluderande och attraktiva aktiviteter

Förvaltningens aktiviteter ska vara tillgängliga för alla oavsett ålder, kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsförmåga, sexuell läggning eller socioekonomisk bakgrund. Förvaltningen prioriterar arbetet med att utveckla fritidsverksamheten för att nå de målgrupper som idag inte deltar i lika hög utsträckning, exempelvis ungdomar med funktionsnedsättning, HBTQI+-personer och flickor. Förvaltningen har både biståndsbedömda och öppna aktiviteter, till exempel Zebran på Duvnäs fritidsgård där ungdomar med funktionsnedsättning kan ses två gånger i veckan och göra anpassade aktiviteter tillsammans. Ett annat exempel är Lördagshänget på Duvnäs fritidsgård för målgruppen ungdomar med funktionsnedsättning som fritidsverksamheten arrangerar. Samverkan sker mellan fritids- och hemgårdar i HBTQI+-frågor.

Förvaltningens arbete med ungdomsrådet fortsätter att utvecklas. Ungdomsrådet består av representanter från flera olika högstadieskolor inom stadsdelsområdet och deltagarna för fram behov och önskemål gällande bland annat fritidsaktiviteter och fältverksamhet. Ett prioriterat område att arbeta vidare med under året är psykisk hälsa och trygghet hos unga.

Arbetet inom fritidsverksamheterna ska utgå från Stockholms stads strategi för fritids- och ungdomsgårdar. Fritidsverksamheten skapar förutsättningar för ungdomars val av en positiv livsstil och främjar delaktighet i samhället. Ett brett utbud av aktiviteter med betoning på rörelse erbjuds på parklekar och fritidsgårdar, bland annat mini-röris, hinderbana, dans, basket och fotboll.

I stadsdelsområdet finns fem parklekar vilket gör att de är lättillgängliga för barn och ungdomar. Parklekarna är en verksamhet som har många besökare från Södermalm men även från övriga staden, vilket skapar viktiga mötesplatser. Parklekarna ska fortsatt ha generösa öppettider under 2024. Aktiviteterna som genomförs i parklekarna är öppna för alla och genomförs både av dem själva och också i samarbete med externa aktörer. Parklekarnas verksamhet ska hålla en hög kvalitet och bidra till att utjämna uppväxtvillkoren för barn och ungdomar. Flertalet av parklekarna erbjuder aktiviteter för mellanstadiebarn. Exempelvis pingis, biljard, grillning och djurkurser. Parklekarna ser över möjligheten till att anordna större aktiviteter som lockar flera besökare under året. Stadens parklekstrategi kommer att vara ett viktigt verktyg för parklekarna i utvecklingen av det pedagogiska och kulturella innehållet samt miljöerna. Barnens tankar och åsikter ska också efterfrågas och tas tillvara för att utveckla verksamheterna. Förvaltningen prioriterar uteverksamheten i parklekarnas aktivitetsutbud. Under lovveckorna är det dagkollo och andra aktiviteter. I samarbete med fastighetskontoret ser förvaltningen över upprustning av parklekarna.

Sommarkollo ger Södermalms barn och ungdomar möjlighet till en stimulerande och trygg sommarvistelse samt en plats där man kan möta barn från andra stadsdelsområden och skapa relationer. Under 2024 tillkommer nya tillsättningsanvisningar för sommarkollo. Förändringen i anvisningarna är att de socioekonomiska förutsättningarna ska styra tillsättningen av antalet platser i stadsdelsområdena. Om förvaltningen inte har tillräckligt många sökande för att fylla platserna fördelas platserna till sökande från övriga stadsdelsområden.

Agenda 2030

Inom ramen för Agenda 2030 kopplar arbetet framför allt till:

- Mål 3 - God hälsa och välbefinnande
- Mål 5 - Jämställdhet
- Mål 10 - Minskad ojämlikhet

En sammanfattning av förvaltningens strategiska arbete med genomförandet av de globala hållbarhetsmålen i Agenda 2030 finns under verksamhetsområdesmål 3.7 ”Stockholm ska vara en öppen, jämställd och demokratisk stad som samarbetar internationellt”.

Jämställdhetsanalys

I enlighet med mål i stadens strategi för fritids- och ungdomsgårdar ska förvaltningen genom fritidsverksamheten bidra till jämlika och jämställda uppväxtvillkor. Fritidsverksamheten arbetar med särskilt fokus att nå fler flickor och unga med funktionsnedsättning då detta är målgrupper som är underrepresenterade i verksamheten. Förvaltningen samverkar med föreningsliv och externa fritidsverksamheter med syfte att nå fler unga och kunna erbjuda ett fritidsutbud som är attraktivt för alla. De ungas delaktighet i utformning av fritidens innehåll är särskilt viktig för att möta flickors och pojkars önskemål om en meningsfull och aktiv fritid.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål år 2024	Periodicitet
 Andel barn och ungdomar som är nöjda med tillgången till fritidsaktiviteter		Fastställs 2024	År
Kommentar Årsmål sätts vid tertialuppföljning 1, inväntar information från SLK.			
 Andel barn som lever i familjer som har ekonomiskt bistånd	0,6 %	2,7 %	Tertial

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
 Stadsdelsnämnderna ska upprätta en parkleksplan som beskriver nuläge för respektive parkleksbyggnad och som pekar ut behov, utveckling och upprustning av dessa, de kommande åren med utgångspunkt i stadens parkleksstrategi	2024-01-01	2024-08-31

Nämndmål: 1.1.1 Alla barn och ungdomar på Södermalm ges möjlighet till jämlika uppväxtvillkor och trygghet samt en rik fritid

Beskrivning

Förvaltningen prioriterar följande arbete för att uppnå förväntat resultat:

- Samverkan med hemmet stärks för att skapa goda relationer.
  - Förskolorna arbetar aktivt med likabehandlingsarbetet där aktiva åtgärder för att förebygga diskriminering, trakasserier och kränkande behandling tagits fram.
  - Arbetet utifrån "Riktlinjer säker förskola" fortsätter.
  - Arbetet med att utveckla likvärdig förskola med hög kvalitet fortsätter.
  - Fortsatt medvetet arbete med språkutveckling och flerspråkighet för positiv påverkan på förskolebarns utveckling och lärande samt välbefinnande.
  - Arbetet med att stärka intern och extern samverkan mellan fritidsverksamheter, skola, förskola, socialtjänst och polis fortsätter. Fokus är det förebyggande arbetet för att nå barn, ungdomar och familjer i riskzon.
  - Fortsätta utveckla öppenvårdsinsatserna till mer förebyggande och tidigt stöd, exempelvis genom utökat föräldrastödsprogram och föräldrarådgivning.
  - Särskilt uppmärksamma barns behov när vuxna söker ekonomiskt bistånd.
- Barnkonsekvensanalys genomförs alltid inför att beslut om bistånd ska fattas för att uppmärksamma konsekvenserna som ett beslut kan medföra för barnet.
- Tillgängliggöra och nå fler ungdomar med olika funktionsnedsättningar och HBTQI+-ungdomar och erbjuda aktiviteter med fokus på rörelse och hälsa i enlighet med stadens program för tillgänglighet och delaktighet för personer med funktionsnedsättning.
- Aktiviteterna planeras utifrån ungdomarnas önskemål.
- Fritidsverksamheterna arbetar aktivt för en meningsfull fritid för barn och ungdomar.
  - Fortsätta utveckla arbetssätt för fysisk aktivitet utomhus i parklekarna.
  - Fortsätta utveckla parklekarnas pedagogiska och kulturella innehåll.
  - Genomföra föräldrastödsprogrammen ABC, iKomet samt Komet.
  - Ökad samverkan internt och externt med fokus på våldsprevention och övrigt preventivt

arbete bidrar till att säkerställa barns rätt till en trygg uppväxt.

- Öppna förskolan vidareutvecklar det pedagogiska arbetet och de pedagogiska lärmiljöerna.

Förväntat resultat

- Barn med behov av språkfrämjande insatser uppmärksammas tidigt.
- Förskolorna har rikliga språkliga miljöer där barnen är i sammanhang där de får uttrycka sig på olika sätt
- Barn och ungdomar i riskzon uppmärksammas tidigt.
- Andel utredningar av barn och unga i vilka skola/förskola vidtalas ökar.
- Andel barn som lever i familjer med ekonomiskt bistånd minskar.
- Barnen i parklekarna är med om organiserade fysiska aktiviteter.
- Parkleken är en mötesplats med planerade och organiserade pedagogiska aktiviteter för barn och unga.
- Aktiviteterna i parklekarna och på fritidsgårdar har ett utökat kulturellt innehåll.
- Föräldrastödsprogrammen ABC, iKomet och Komet erbjuds alla vårdnadshavare som söker.
- Öppna förskolans pedagogiska arbete och de pedagogiska lärmiljöerna vidareutvecklas.
- Fortsätta utveckla öppna förskolans pedagogiska och kulturella innehåll.
- Den öppna förskolan ska vara en rolig och stimulerande mötesplats för barn och vårdnadshavare.
- Öppna förskolan ska informerar om syftet med förskola och barns rätt till förskola.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål år 2024	Periodicitet
♀ Andel utredningar av barn och unga i vilka skola/förskola vidtalas	60 %		Tertial
♀ Andel vårdnadshavare som upplever att deras barn känner sig tryggt på förskolan	92 %		År
Preventionsindex mini - indexvärde för nämndens ANDTS-förebyggande arbete	74		År

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Ett årshjul för parklekarna ska tas fram.	2024-01-01	2024-12-31
Genomföra utredning om utbud av aktiviteter för ungdomar i dialog med ungdomar t.ex. på fritidsgård.	2024-01-01	2024-12-31
Införa pilot med föräldrarådslag för att tidigt förebygga utveckling av kriminalitet.	2024-01-01	2024-12-31
Parklekarna erbjuder aktiviteter för mellanstadiebarn.	2024-01-01	2024-12-31
Sociala avdelningen genomför i samarbete med förskoleavdelningen kompetenshöjande insats för att stärka kunskaperna om orosanmälan hos förskolans medarbetare.	2024-01-01	2024-12-31

KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.2 Alla barn ska ges likvärdig möjlighet till utveckling och lärande i förskolan och skolan

Under 2024 prioriterar förvaltningen följande arbete för att nå kommunfullmäktiges verksamhetsområdesmål.

Hållbar utveckling

Förskolan ska liksom all utbildning genomsyras av lärande för en hållbar utveckling. Förskolan har en viktig uppgift i att förbereda barnen att möta olika utmaningar och börja föra varierande resonemang utifrån olika perspektiv. I syfte att utvecklas och lära i förskolan ska alla barn som deltar i förskolan erbjudas en likvärdig pedagogiskt stimulerande, utmanande och trygg verksamhet utifrån Skollagen, Läroplanen för förskolan och Barnkonventionen. Utbildningen utgår från en helhetssyn på barn och deras behov, där omsorg, utveckling och lärande bildar en helhet. Förskolorna ger barnen förutsättningar att utvecklas i trygga, säkra och goda lek- och lärmiljöer. Undervisningen i förskolan är en målstyrd process och bygger på dialog och samspel tillsammans med barnen. Den målstyrda processen följs upp i det systematiska kvalitetsarbetet där pedagogisk dokumentation är en viktig del. Den pedagogiska dokumentationen sker kontinuerligt i Skolplattformen och synliggör barnets och barngruppens utveckling och lärande. Den pedagogiska dokumentationen ska även användas som underlag för analys, uppföljning och utvärdering.

Förskolan ska vara likvärdig, jämlik och jämställd och bidra till att alla barn, oavsett förutsättningar, bakgrund eller familjeförhållanden, har möjlighet att lyckas i förskolan. Förskolan ska särskilt uppmärksamma barn som av olika anledningar behöver mer ledning och stimulans eller särskilt stöd. Undervisningen anpassas för att stärka barns lärande och tillgodose deras individuella behov.

Ledning och medarbetare som arbetar med barn i behov av särskilt stöd inom förskolan kommer fortsatt erbjudas kompetensutveckling av psykologen David Edfelt. Fokus är att synliggöra barnens förmågor och hur förskolan skapar en trygg tillvaro som gynnar lek och lärande. Hur förskolan skapar förutsättningar och tydliga övergångar, exempelvis mellan avdelningar och från förskola till skola, för barnen som leder till trygga relationer är en del av innehållet.

Satsningen på odling på förskolegårdarna fortgår. De förskolor som inte har möjlighet att använda stadsodlingslådor odlar utifrån sina förutsättningar i exempelvis krukor. Genom att odla på förskolan får barnen följa en växts livscykel från frö till färdig planta, frukt eller grönsak som sedan kan användas i matlagningen på förskolan. Odlandet ger också möjlighet till utforskande om naturens kretslopp, ekologiska processer, återbruk och hållbarhetsfrågor.

Trygg övergång förskola skola

Utvecklingsarbetet utifrån utbildningsförvaltningens Riktlinjer för övergångar mellan förskola, förskoleklass, skola och fritidshem i Stockholms stad fortgår. Riktlinjerna ska bidra till att skapa goda förutsättningar för trygghet och pedagogisk kontinuitet för de blivande skolbarnen. Södermalms förskolor i egen regi har tagit fram en lokal handlingsplan för övergången mellan förskola och skola, här ingår verksamheterna i egen regi medan de i enskild regi kan välja att delta eller ha egna rutiner för övergången.

Ett erfarenhetsutbyte om skolans språkarbete fortsätter mellan förskollärare, barnskötare och lärare i grundskolan. Detta är ett led i att öka samverkan och stärka samarbetet för att säkerställa trygga övergångar. För barn i behov av särskilt stöd finns särskilda rutiner för övergången. Samarbetet mellan förskola och skola behöver fortsatt utvecklas och stärkas för

att säkerställa planerade och strukturerade övergångar. En utmaning är att barnen går till flera skolor och att rutiner för överlämning och övergångar då ser olika ut.

Förskolan ska fortsatt utveckla arbetet med övergången från förskola till skola med ett särskilt fokus på information om barnets språkutveckling.

Språkutveckling

Språket har stor betydelse för barns utveckling och lärande. Förskolorna ska skapa lärmiljöer där barn uppmuntras att använda språket på många olika sätt. Högläsning med litteratur i olika genre ska vara en daglig aktivitet i alla förskolor. Barnen ska få möta bokstäver, tecken och symboler av olika slag. Verksamheten prioriterar därför arbetet med att vidareutveckla barnens möjligheter till att utveckla sitt språk. Kunskapen om språkutvecklande arbetsätt höjs genom interna utbildningar. Förskolan höjer kompetensen avseende flerspråkighet genom att utbilda pedagogerna i att arbeta med flerspråkighet i förskolan.

Stockholm stad är förvaltningsområde för finska, samiska och meänkieli. För förskolan innebär det att barn har rätt till förskoleplats där hela eller en väsentlig del av utbildningen bedrivs på något av minoritetsspråken. Förvaltningen har en förskola som har utbildning och undervisning på finska samt en förskola med samiska och meänkieli.

För medarbetare som arbetar med barn i behov av särskilt stöd kommer logoped tillsammans med en förskollärare från Bamse språkförskola fortsatt genomföra föreläsning och workshop kring barns språkutveckling.

I arbetet används medvetna digitala pedagogiska arbetsätt och verktyg för att bidra till språkutveckling och lärande.

Delaktighet och inflytande

Förskolorna i egen regi arbetar utifrån barnkonventionen och utgångspunkten är att barn har rätt till delaktighet och inflytande. Den av förskolorna gemensamt framtagna visionen, "Framtiden är barnens och vi utvecklar den tillsammans", samt det nya projektuppdraget "Hur lyssnar och möts vi i vår stad?" är en del av förskolornas arbete med barns delaktighet och inflytande samt med demokratiuppdraget. Det gemensamma projektuppdraget bidrar till att skapa kvalitet och likvärdighet på de kommunala förskolorna. Med stockholmarnas fokus kommer projektet att involvera och göra såväl barn som familjer delaktiga. Det finns ett behov av att vidareutveckla den pedagogiska dokumentationen så att den används i dialog med barnen för att synliggöra delaktighet och inflytande.

Vårdnadshavares möjlighet till delaktighet och inflytande är ett utvecklingsområde för förskolan. Information via Skolplattformen fyller en viktig funktion för vårdnadshavarnas delaktighet och inflytande i barnens förskola. Skolplattformen erbjuder vårdnadshavarna inblick i förskolans utbildning, mål och arbetsätt och insyn i barnets utveckling och lärande. Förskolorna fortsätter att utveckla informationen i Skolplattformen och tydliggör vårdnadshavarnas möjligheter och ansvar att ta del av dokumentationen. Under 2024 påbörjas införandet av nya delsystem i Skolplattformen. De nya systemen kommer från andra leverantörer än tidigare och kommer därför medföra behov av kompetensutveckling och i viss mån även förändrade arbetsätt.

Nationella minoriteter

Arbetet fortgår gällande förvaltningens och förskolenämndens uppdrag att utveckla formerna för förskola med samiska och meänkieli. Genomförandet av verksamheten sker i nära samverkan med samråden och de familjer som kommer vara anknutna till förskolan. Södermalms förskolor i egen regi kommer starta upp ett samarbete med Skansen med fokus på den samiska kulturen.

Agenda 2030

Inom ramen för Agenda 2030 kopplar arbetet framför allt till:

- Mål 3 - God hälsa och välbefinnande
- Mål 4 - God utbildning för alla
- Mål 5 - Jämställdhet
- Mål 10 - Minskad ojämlikhet

En sammanfattning av förvaltningens strategiska arbete med genomförandet av de globala hållbarhetsmålen i Agenda 2030 finns under verksamhetsområdesmål 3.7 ”Stockholm ska vara en öppen, jämställd och demokratisk stad som samarbetar internationellt”.

Vikarieorganisation

Förvaltningen fortsätter att implementera en hållbar och trygg vikarietillsättning genom att se över verksamheternas grundbemanning.

Jämställdhetsanalys

Det normmedvetna förhållningssättet genomsyrar hela utbildningen. Förskolorna värnar om flickors och pojkars rättigheter. På förskolorna ska det finnas stor variation av material som alla har tillgång till. Av leksaker, i bilder och litteratur ska det finnas en bred representation av kön, etnisk tillhörighet, könsidentitet/uttryck, sexuell läggning, familjekonstellationer, ålder, funktionsvariationer, religioner/kulturer.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål år 2024	Periodicitet
 Andel barnskötare med barnskötareutbildning av totalt antal anställda (årsarbetare)		Fastställs 2024	År
Kommentar Årsmål sätts i tertialuppföljning 1, avvaktar information från SLK.			
 Andel legitimerade förskollärare av totalt antal anställda (årsarbetare)	39 %	Ökning	Tertial
 Antal barn per anställd i förskolan (årsarbetare)	4,9 st	4,9 st	Tertial
 Antal barn per grupp	15 st	15 st	Tertial
 Antal barn per legitimerad förskollärare	15 st	Minskning	Tertial
 Inskrivningsgrad i förskola	96 %	Tas fram av nämnd	År

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
 Förskolenämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna genomföra en utvärdering av introduktionsförskolorna	2024-01-01	2024-12-31
 Södermalms stadsdelsnämnd ska i samarbete med kommunstyrelsen och förskolenämnden fortsätta arbetet med att informera om och utveckla förskola på samiska och meänkieli	2024-01-01	2024-12-31

Nämndmål: 1.2.1. Barnen leker, lär och utvecklas i förskolan

Beskrivning

Förvaltningen prioriterar följande arbete för att uppnå förväntat resultat:

- Förskolorna vidareutvecklar arbetet tillsammans med barnen kring hållbar utveckling.
- Den av förskolorna framtagna visionen "Framtiden är barnens och vi utvecklar den tillsammans" ska vara en utgångspunkt i förskolornas planering av verksamheten och dess mål.
- Den pedagogiska dokumentationen ska vara relevant och ha ett tydligt syfte som utgår från läroplanens mål
- Den pedagogiska dokumentationen sker med kontinuitet i Skolplattformen och synliggör barnens och barngruppens utveckling och lärande
- Medarbetare erbjuds kompetensutveckling kring språkutveckling, flerspråkighet och minoritetsspråk.
- Kommunikationen och information om barnens utveckling och lärande utvecklas för att nå en högre delaktighet hos vårdnadshavarna
- De pedagogiska lärmiljöerna utvecklas så att de blir en tydlig del av undervisningen.
- Erbjuder en förskola där barnen är trygga och där omsorg, utveckling och lärande bildar en helhet.
- Säkerställa att det vid övergång förskola skola finns en dokumentation från förskolan som beskriver barnens utveckling och lärande med fokus på barns språkutveckling.

Förväntat resultat

- Arbetslagen använder pedagogisk dokumentation för att synliggöra, fördjupa, utvärdera, analysera och utveckla undervisningen.
- Förskolans undervisning stimulerar i högre grad till barnens språkutveckling.
- Kunskapen i verksamheten om det språkutvecklande arbetssättet har höjts.
- Övergången till skola är planerad och strukturerad där ansvarsfördelning mellan förskola, skola och vårdnadshavare är tydlig.
- Kvaliteten i förskolan höjs genom verksamhetsnära uppföljningar såsom organiserad reflektion, resultatdialoger, verksamhetsbesök och kvalitetsuppföljningar.
- De pedagogiska lärmiljöerna är tillgängliga, estetiska, tydliga och erbjuder en variation av material.
- Alla barngrupper har en legitimerad förskollärare som ansvarar för och leder undervisningen.
- Dokumentationen i Skolplattformen synliggör barnens utveckling och lärande.
- Vårdnadshavarna är nöjda med introduktionen i förskolan.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål år 2024	Periodicitet
♀ Andel nöjda vårdnadshavare avseende utveckling och lärande	85 %		År
♀ Andel vårdnadshavare som upplever att barnets språkliga förmåga utvecklas i förskolan (använder fler ord, ställer frågor och uttrycker tankar)	90 %		År
Kommentar			
Ny formulering av frågan i förskoleundersökningen, finns inget tidigare utfall.			
Andel vårdnadshavare som är nöjda med sitt barns förskola.	90 %		År

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Medarbetare som saknar pedagogisk grundutbildning erbjuds barnskötarutbildning.	2024-01-01	2024-12-31
Se över möjligheten att utöka antalet utegrupper.	2024-01-01	2024-12-31
Utbildning i barns flerspråkighet fortsätter.	2024-01-01	2024-12-31

KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.3 Stockholms stad ska ge stöd och omsorg där behoven är som störst

Under 2024 prioriterar förvaltningen följande arbete för att nå kommunfullmäktiges verksamhetsområdesmål.

Alla barn och unga ska ha lika goda uppväxtvillkor

Informationsinsatser till verksamheterna fortsätter för att utifrån barnkonventionen beakta barnperspektivet i ärenden där beslut kan komma att påverka barn och unga. I ärenden som gäller ett enskilt barn ska barnets uppfattning alltid efterfrågas och dokumenteras.

Förvaltningens SIP-samordnare fortsätter bland annat arbetet för att höja kunskapsnivån om SIP (samordnad individuell plan), öka kvaliteten och skapa bättre förutsättningar för barns rätt till information och delaktighet vid planering av insatser. Under året kommer förvaltningen att vidareutveckla och följa upp arbetet med det digitala verktyget Viewpoint som ger barn och ungdomar möjlighet att via dator eller mobiltelefon svara på frågor inför möten med socialsekreterare. Syftet är att i linje med stockholmarnas fokus öka barnets delaktighet i kontakten med socialtjänsten.

Arbetet med att stärka stödet till placerade barn fortsätter att prioriteras. Med utgångspunkt i barnkonventionen och med fokus på skolan som skyddsfaktor skapas bättre förutsättningar för trygga placeringar. Förvaltningens skolsamordnare fortsätter att fokusera på placerade barn och ungdomars skolgång och resultat. Förvaltningen ska säkerställa att alla barn som placeras utanför sitt hem genomgår hälsoundersökning i samband med placering och att det placerade barnets perspektiv och synpunkter vägs in vid uppföljningar och i den fortsatta planeringen. Familjevården fortsätter att utveckla arbetet med rekrytering av familjehem och stöd till familjehem bland annat genom digitala handledningstillfällen.

Med fokus på barns rätt som anhöriga utvecklas stödet till barn till föräldrar med beroende och/eller psykisk ohälsa.

Samverkan skola, förskola, socialtjänst, fritidsverksamhet och polis

Den interna samverkan mellan socialtjänst och förskola bidrar till ett välfungerande samarbete med andra aktörer såsom grund- och gymnasieskola, lokalpolis, barn- och ungdomspsykiatri, habiliteringen och andra verksamheter inom Region Stockholm. Samverkan bidrar till att tidigt upptäcka och motverka en negativ utveckling när det gäller bland annat psykisk ohälsa, kriminalitet och skolfrånvaro. Förvaltningen förstärker samverkan med skolan gällande enskilda barn med särskilt fokus på placerade barns skolgång. Förvaltningen ökar också samverkan med fristående förskolor och skolor. Förvaltningen riktar det uppsökande arbetet genom att följa utvecklingen i olika områden och på platser inom stadsdelsområdet. Lägesbilden i lokala samverkansöverenskommelsen med polisen ligger till grund för det uppsökande och förebyggande arbetet. Detta för att snabbt kunna agera i samverkan med bland annat polis och mobila fritidsledare och vid behov göra gemensamma åtgärder.

Arbetet med samlokalisering med polis fortsätter. Förvaltningens socialsekreterare placerad hos lokalpolisen bidrar till en löpande nulägesbild som gör att förvaltningen kan rikta insatser i det uppsökande och förebyggande arbetet med fokus på barn och ungdomar. För att tidigt förebygga utveckling av kriminalitet kommer förvaltningen under året utveckla former för att arbeta med gruppkonstellationer av ungdomar genom exempelvis föräldrarådslag.

Förvaltningen har tillsammans med utbildningsförvaltningen byggt upp två skolsociala team. Skolsociala teamet, som omfattar elever i årskurserna 2-8 och med en frånvaro mellan 20-80 procent, utgår dels från insatser i skolmiljön och familjebehandling och är implementerat i ordinarie verksamhet. Skolsociala teamet 2.0 riktar sig till yngre barn i mellanstadieålder som har en frånvaro mellan 80-100 procent. Förvaltningen fortsätter att tillsammans med utbildningsförvaltningen utveckla teamens arbete. Region Stockholm har en konsultativ roll i arbetet, inom ramen för BUS-samverkan.

Våldsförebyggande arbetet

Förvaltningen förebygger att personer utsätts för våld i nära relationer med särskilt fokus på utsatta grupper som äldre och personer med funktionsnedsättning eller beroendeproblematik. Samverkan och samhandläggningen kring äldre med komplexa behov fortsätter att stärkas. Verksamheter som möter personer med kognitiva och psykiska funktionsnedsättningar ska arbeta med konkreta metoder för att upptäcka och förebygga våldsutsatthet såsom det strukturerade målgruppsanpassade utbildningsprogrammet Viktig Intressant Person (VIP).

Våldsutsatta och våldsutövare erbjuds råd, stöd och behandling hos Relationsvåldscentrum innerstaden (RVCI) där kompetens finns att möta särskilt sårbara grupper. Barn ska på ett enkelt sätt kunna erbjudas insatser i verksamheten. Förvaltningen ska säkerställa att barn som är medföljare till ett skyddat boende får skolgång och eventuella stödinsatser. Förvaltningen fortsätter att utveckla det interna samarbetet och samarbetet med andra aktörer, framförallt polisen, för att tidigare upptäcka och motivera fler våldsutövare att ta emot stöd och behandling. Samarbetet mellan beställare och RVCI fortsätter att stärkas för att öka antalet barnuppdrag och erbjuda fler barn stödinsatser.

Implementering av framgångsrika arbetsätt som har utvecklats inom ramen för tidigare projektet IGOR för att hitta våldsutsatta och våldsutövare och erbjuda stöd och behandling kommer att genomföras under året. Arbetet ingår i det prioriterade området särskilt utsatta och

sårbara brottsoffer i samverkansöverenskommelsen tillsammans med Polisen. Arbetet genomförs tillsammans med Norra Innerstaden och Kungsholmens stadsdelsförvaltningar samt Polisens grupp för brott i nära relation (BIN) samt City-polisen. Förvaltningen planerar att i samverkan med socialförvaltningen sammanföra detta arbete med den så kallade Islandsmodellen i ärenden som rör barn som bevittnat eller blivit utsatta för våld, från det akuta skedet till det mer långsiktiga och motiverande arbetet.

Tillgänglighet och delaktighet för personer med funktionsnedsättning

Förvaltningens verksamheter implementerar och arbetar utifrån principerna i stadens program för tillgänglighet och delaktighet för personer med funktionsnedsättning. Brukarperspektivet ska prägla alla insatser och den enskildes inflytande ska öka. I linje med Stockholmarnas fokus fortsätter förvaltningens utvecklingsprojekt för tydligare beställningar och ökad delaktighet hos brukarna i arbetet med genomförandeplaner. Förvaltningen fortsätter arbetet för att säkerställa barnperspektivet och barns delaktighet i handläggningen samt skapa förutsättningar för barns rätt till information. Förekomsten av delaktighet vid samordnade individuella planer (SIP) ska öka. Verksamheterna fortsätter att införa digitala stöd och välfärdsteknik i syfte att bidra till ökade möjligheter för den enskilde att vara självständig i sin vardag. Förvaltningen kommer att genomföra en pilot av användandet av ett digitalt verktyg inom grupp- och servicebostäderna för att öka brukarnas inflytande, delaktighet och självbestämmande.

Personer som bor inom förvaltningens grupp- och servicebostäder ska erbjudas möjlighet till kulturaktiviteter och regelbunden fysisk aktivitet, exempelvis erbjuds målgruppen gratis årskort på stadens sim- och idrottshallar. Förvaltningen fortsätter arbetet med hälsofrämjande insatser för att stärka förutsättningarna för god fysisk och psykisk hälsa och en känsla av sammanhang, jämlika relationer och kunskap om rättigheter för unga och vuxna med funktionsnedsättning.

Förvaltningen ska utveckla och erbjuda möjlighet till arbetsinriktad daglig verksamhet för att bättre möta behoven hos de yngre målgrupperna. Arbetet för att göra dagliga verksamheter mer arbetsinriktade för att möjliggöra och underlätta individens övergång till sysselsättning/arbete eller praktik och studier på den ordinarie arbetsmarknaden fortsätter.

Det finns ett ökat stödbehov hos äldre med funktionsnedsättning som bor i gruppboende då dessa personer vanligtvis bor kvar i sina bostäder under hela livet. Vid uppnådd pensionsålder upphör möjligheten till daglig verksamhet och dessa personer behöver istället erbjudas en annan form av meningsfull sysselsättning dagtid. Förvaltningen fortsätter att utveckla samarbete med aktörer som erbjuder sysselsättning, såsom Tellus fritidscenter.

Under året kommer förvaltningen öppna en servicebostad med fem lägenheter i egen regi, i kvarteret Mangon. Förvaltningen kommer att påbörja förberedelser inför att Danvikstulls dagliga verksamhet samt Reimersholme och Tantolundens grupp- och servicebostäder återgår till förvaltningens regi från och med början på år 2025.

Förstärkt samverkan kring samsjukliga

Förvaltningen fortsätter utveckla samverkan med andra aktörer och huvudmän för vuxna personer med samsjuklighet. Det interna arbetet kring personer med beroendeproblematik och

psykisk ohälsa stärks och förvaltningen kommer liksom Farsta, Enskede-Årsta-Vantör och Skarpnäck även fortsättningsvis ha tillgång till socialförvaltningens case managers. Förvaltningen fortsätter att söka samverkansformer och forum för att skapa ett sammanhållet och hållbart stöd till brukare som har ett omfattande behov av hjälp från flera huvudmän. Förvaltningen ska tillsammans med beroendevård och psykiatri och i samarbete med Skarpnäck och Enskede-Årsta-Vantör implementera de processkartor som gemensamt tagits fram.

Agenda 2030

Inom ramen för Agenda 2030 kopplar arbetet framför allt till:

- Mål 1 - Ingen fattigdom
- Mål 3 - God hälsa och välbefinnande
- Mål 5 - Jämställdhet
- Mål 10 - Minskad ojämlikhet

En sammanfattning av förvaltningens strategiska arbete med genomförandet av de globala hållbarhetsmålen i Agenda 2030 finns under verksamhetsområdesmål 3.7 ”Stockholm ska vara en öppen, jämställd och demokratisk stad som samarbetar internationellt”.

Jämställdhetsanalys

Utredning och erbjudande om insatser utgår från den enskildes behov där den enskildes kön eller könsuttryck saknar betydelse för vad som erbjuds. På de områden där könsuppdelad statistik visar på att det kan finnas omotiverade skillnader i måluppfyllelse, tillgång till insatser eller nöjdhet mellan kvinnor och män, pojkar och flickor analyseras dessa i verksamheterna. Handläggare och beslutsfattare medvetandegörs och kan verka för att motverka eventuell ojämställdhet.

Vid uppmärksammande av omotiverade skillnader gällande bemötande, handläggning eller bedömningar analyseras detta och åtgärdas. Kompetensutvecklingsinsatser kommer erbjudas för att stärka kompetensen i jämställdhetsfrågor hos chefer och medarbetare.

Indikator	Arsmål	KF:s årsmål år 2024	Periodicitet
 Andel barn och unga som åter blir föremål för anmälan/ansökan efter avslutad utredning	24 %	24 %	Tertial
 Andel brukare inom omsorgen för personer med funktionsnedsättning som inte upplever diskriminering	81 %	Tas fram av nämnd	År
 Andel brukare inom socialpsykiatri som inte upplever diskriminering	91 %	Tas fram av nämnd	År
 Andel brukare som är nöjd med sin insats - Funktionsnedsättning (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)	88 %	80 %	År
 Andel personer med funktionsnedsättning som upplever att de blir väl bemötta av stadens personal (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)	90 %	90 %	År
 Andel personer med funktionsnedsättning som upplever att de kan påverka insatsens utformning (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)	83 %	79 %	År

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål år 2024	Periodicitet
 Andel personer som själva upplever att de får en förbättrad situation av insatserna de fått från socialtjänsten (vuxna missbruk, socialpsykiatri, våld i nära relation)		Fastställs 2024	År
Kommentar			
Årsmål fastställs i tertialrapport 1, SLK återkommer med information.			
 Andel placerade barn som når målen i svenska/svenska som andraspråk, matematik, och engelska i grundskolan	75 %	75 %	Tertial
 Andel utredningar av barn och unga där barnet varit delaktigt och fått återkoppling	70 %	Tas fram av nämnd	Tertial
 Brukarens upplevelse av trygghet - LSS-boende, vuxna och barn (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)	80 %	Tas fram av nämnd	År

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
 Socialnämnden och äldrenämnden ska stödja stadsdelsnämnderna att i dialog med regionen implementera gemensamma system för genomförande och uppföljning av SIP	2024-01-01	2024-12-31

Nämndmål: 1.3.1. Barn och vuxna lever ett självständigt liv i en fungerande vardag

Beskrivning

Förvaltningen prioriterar följande arbete för att uppnå förväntat resultat:

- I samtliga ärenden ska det av dokumentationen framgå att barnperspektivet och barnets rättigheter beaktats. Inför beslut ska barns perspektiv dokumenteras och barnkonsekvensanalys genomföras.
- Stärka arbetet med trygga placeringar för barn och ungdomar. Öka kvaliteten inom familjevården genom att stärka arbetet med utredningar och uppföljningar.
- Fortsätta stärka samverkan mellan socialtjänst, förskola, skola, fritidsverksamhet och lokalpolis med flera för att tidigt upptäcka och motverka en negativ utveckling när det gäller bland annat psykisk ohälsa, kriminalitet och skolfrånvaro hos barn och ungdomar.
- Tillämpa kunskapsbaserade insatser vilket ökar förutsättningen för att brukare kan leva ett självständigt liv.
- Fortsätta att utveckla arbetet med målgruppen samsjukliga med syfte att ge brukarna en sammanhållen vårdkedja.

Förväntat resultat

- Barn och vårdnadshavare i kontakt med socialtjänstens verksamheter får stöd och hjälp till en gynnsam utveckling och en ökande självständighet.
- Vuxna i behov av kontakt med socialtjänstens verksamheter erbjuds stöd och service av god kvalitet.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Förvaltningen fortsätter att i samverkan med utbildningsförvaltningen utveckla arbetet inom Skolsociala teamet och Skolsociala teamet 2.0.	2024-01-01	2024-12-31
Sociala avdelningen ser över möjligheter att förenkla utredningar inom myndighetsutövande verksamheter, bland annat genom arbete med klarspråk.	2024-01-01	2024-12-31

Nämndmål: 1.3.2. Barn och vuxna med funktionsnedsättning tar del av stöd och service på lika villkor som andra

Beskrivning

Förvaltningen prioriterar följande arbete för att uppnå förväntat resultat:

- Verksamheter inom funktionsnedsättning arbetar med utgångspunkt i evidensbaserad praktik i syfte att stärka den enskildes möjligheter till ett självständigt liv.
- Öka brukares delaktighet genom att utforma insatser tillsammans med den enskilde utifrån behov och önskemål.
- Fortsätta arbetet för att säkerställa barnperspektivet och barns delaktighet i handläggningen samt skapa förutsättningar för barns rätt till information.
- Fortsätta utveckla och implementera digitala stöd, välfärdsteknik och erbjuda stöd i användandet av dessa i syfte att öka den enskildes delaktighet och självständighet.
- Utveckla och erbjuda mer arbetsinriktad daglig verksamhet för att möjliggöra och underlätta individens övergång till sysselsättning/arbete eller praktik och studier på den ordinarie arbetsmarknaden.
- Fortsätta arbetet med hälsofrämjande insatser samt kunskapsspridning kring dessa.

Förväntat resultat

- Den enskildes delaktighet i utformandet av sin insats ökar.
- Den enskildes fysiska och psykiska hälsa förbättras.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål år 2024	Periodicitet
Antal brukare inom grupp- och servicebostäder som nyttjar stadens erbjudande om gratis årskort på stadens sim- och idrottshallar	70 st		År

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Följa upp uppstarten av aktivitetshuset för att i dialog med brukare och deltagare se över verksamhetens fortsatta utveckling.	2024-01-01	2024-08-31
Förvaltningen samverkar med civilsamhällets organisationer i syfte att stärka demokratin. Särskilt fokus riktas till verksamheter för personer med funktionsnedsättning.	2024-01-01	2024-12-31
Genomföra en pilot av användandet av ett digitalt verktyg för att öka brukarnas inflytande, delaktighet och självbestämmande.	2024-01-01	2024-12-31

Nämndmål: 1.3.3. Barn och vuxna utsätts inte för våld

Beskrivning

Förvaltningen prioriterar följande arbete för att uppnå förväntat resultat:

- I samverkan med socialförvaltningen och stadens Relationsvårdscentrum (RVC) fortsätta utveckla arbetssätt för att nå fler våldsutsatta barn och vuxna i RVC-verksamheterna.
- Med utgångspunkt i programmet för våld i nära relation utveckla det förebyggande arbetet utifrån risk- och skyddsbedömningar. Särskilt utsatta grupper som äldre och personer med funktionsnedsättning eller beroendeproblematik får anpassat stöd utifrån sina förutsättningar.
- Att i samarbete med Norra Innerstaden och Kungsholmens stadsdelsförvaltningar samt Polisens grupp för brott i nära relation (BIN) samt City-polisen implementera framgångsrika arbetssätt som har utvecklats inom ramen för tidigare projektet IGOR.
- Utveckla metoder för att säkerställa att barn som är medföljare till vårdnadshavare i skyddat boende får skolgång och eventuella stödinsatser.

Förväntat resultat

- Barn och vuxna utsatta för våld i nära relation eller hedersrelaterat våld och förtryck får stöd och skydd utifrån sina behov.
- Våldsutövare motiveras att ta emot insatser för att bryta sitt beteende och uppnå en långsiktig förändring.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål år 2024	Periodicitet
♀ Andel våldsutsatta där målet med insats från RVC uppnåtts	70 %		År
♀ Andel våldsutövare där målet med insats från RVC uppnåtts	70 %		År
♀ Antal våldsutövare i en nära relation eller i en hederskontext som har kontakt med RVC	25 st		År

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Förstärka samverkan med enheterna för barn och ungdom i innerstaden för att öka antal barnuppdrag på RVCi.	2024-01-01	2024-12-31
Implementera utbildningsprogrammet Viktig Intressant Person (VIP) i alla verksamheter inom stöd och service till personer med funktionsnedsättning.	2024-01-01	2024-12-31
Stärka samverkan och samhandläggningen med äldreomsorgen för att öka kunskap, förebygga och upptäcka och erbjuda stöd gällande våld i nära relationer hos äldre med komplexa behov.	2024-01-01	2024-12-31

KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.4 Stockholm ska vara en bra stad att åldras i - med god omsorg och stor trygghet

Under 2024 prioriterar förvaltningen följande arbete för att nå kommunfullmäktiges verksamhetsområdesmål.

Det kvalitetshöjande arbetet inom äldreomsorgen fortsätter med fokus på ökad medicinsk

kompetens, utveckling av palliativa arbetssätt och vård i livets slutskede samt att säkerställa följsamheten av de basala hygienrutinerna. Arbetet inom förvaltningens äldreomsorgsverksamheter tar sin utgångspunkt i stadens gemensamma färdplan för äldreomsorgens utveckling och strategin för en äldrevänlig stad. Kvaliteten i verksamheterna ska vara hög och likställig. Därför prioriteras utvecklingen av det systematiska kvalitetsarbetet under året.

Meningsfullhet - leva livet ut

Förvaltningens äldreomsorgsverksamheter arbetar utifrån ett salutogent förhållningssätt, som kännetecknas av att man tar tillvara det som fungerar och stärker individen och möjliggör en hög livskvalitet för den äldre oavsett kön, hälsotillstånd och ålder. Satsningar på aktivitetssamordnare och utökat antal rehab-personal inom de särskilda boendena fortsätter under 2024 och förvaltningen stärker på så sätt upp detta arbete ytterligare under året. Den äldres stöd, omsorg och omvårdnad anpassas utifrån den enskildes behov. Genom att involvera den äldre i planeringen och i genomförandet av insatsen säkerställs självbestämmande och inflytande och upplevelsen av trygghet ökar.

På vård- och omsorgsboendena fortsätter det prioriterade arbetet med att erbjuda utevistelse, dagliga individanpassade aktiviteter och sociala besök. Förvaltningen kommer under året att utreda förutsättningarna för att förbättra boendemiljön och trivseln på vård- och omsorgsboendena i egen regi. Under året kommer förvaltningen att satsa på att utöka antalet vårddjur, vilket kommer att innebära fler besök på vård- och omsorgsboendena i egen regi men även i dagverksamheterna. Maten, som tillagas på plats, är god, näringsrik, miljösmart och måltidsupplevelsen lustfylld. Förvaltningen har de senaste åren satsat på en utökning av dietister inom äldreomsorgen och kommer under 2024 att se över och ta fram en plan för hur dietistresurserna ska arbeta strategiskt på en övergripande nivå samt på plats ute i verksamheterna.

Arbetet med att utveckla hemtjänsten fortsätter. Förvaltningen deltar fortsatt i det stadsövergripande arbetet med att utveckla ramtid som redskap för högre kvalitet och självbestämmande för den enskilde. Förvaltningen kommer systematiskt att arbeta vidare med ökad personalkontinuitet, att besöken i ännu högre grad utförs på överenskommen tid och att insatserna utförs på liknande sätt oavsett vilken medarbetare som besöker den äldre. Förvaltningen kommer under året att fortsätta lägga grunden för en strategisk utveckling av hemtjänsten genom kartläggning och analys av nuläge och framtida behov tillsammans med relevanta aktörer, exempelvis framtida omsorgstagare. Under året kommer förvaltningen inleda ett arbete med fördjupade dialoger i form av fokusgrupper. Arbetet påbörjas under hösten tillsammans med målgruppen som för första gången beviljats hemtjänst. Målet är att utveckla processer och arbetssätt med stockholmarens fokus.

Innovativa arbetssätt och användandet av välfärdsteknik ska fortsätta att förbättra omsorgen och öka tryggheten för den äldre. Utvecklingen sker alltid med den enskilde omsorgstagarens behov och önskemål i åtanke. Fokus ligger på digitalisering som stöd för de ordinarie uppdragen samt på det digitala stödet till seniorer för ett ökat självbestämmande. Förvaltningen ser ett fortsatt behov av att bygga upp IT-kompetensen inom äldreomsorgen och kommer under året se över möjligheten att stärka befintliga IT-resurser.

God och nära vård kan beskrivas som ett nationellt övergripande mål för en omställning som sker inom vård och omsorg med syfte att vården i högre grad organiseras och bedrivs med utgångspunkt från patientens behov och förutsättningar. För ett sammanhållet perspektiv kring den enskildes behov är samverkan internt och externt grundläggande. Förvaltningen kommer därför fortsatt att arbeta med samverkan och informationsöverlämning mellan stadsdelsförvaltningen och Region Stockholm för att underlätta den äldres vardag med fokus på trygghet och kontinuitet. Förvaltningen deltar i Äldrecentrums forskningsprojekt SAMSAS kring samverkan mellan civilsamhälle, privata utförare, kommun och region för att hitta hållbara strukturer. Förvaltningen kommer under året att ta fram en gemensam plan för intern och extern samverkan.

Förvaltningen deltar i den fortsatta utvecklingen av arbetssättet Tryggt mottagande i hemmet. Arbetssättet syftar till en trygg och hållbar hemgång för den enskilde vid utskrivning från slutenvård eller korttidsvård. Arbetet går i linje med äldreförvaltningens handlingsplan för det fortsatta arbetet med Tryggt mottagande.

Psykisk hälsa

För att motverka ofrivillig ensamhet bland äldre fortsätter förvaltningen att förnya och stärka arbetsformerna för det förebyggande och uppsökande arbetet genom kartläggning av behov och genom samordning av förvaltningens resurser. I detta ingår att fortsätta utveckla äldrelotsens uppdrag för att i ännu högre grad kunna stötta och informera stadsdelsområdets äldre och deras anhöriga i olika äldrefrågor och, om så behövs, lotsa vidare till rätt instans. Detta tillsammans med en satsning på målgruppsanpassad information och kommunikation gör att förvaltningen kan nå grupper som annars inte kommer i kontakt med förvaltningens verksamheter, skapa trygghet och förtroende samt att fler kan erbjudas tidiga insatser. Förvaltningen förstärker det stöd som erbjuds äldre och anhöriga i olika stadier av livet genom satsningen på kuratorer på vård- och omsorgsboenden och inom myndighetsutövningen. Inför 2024 har förvaltningen stärkt upp stödet ytterligare genom att anställa en bolots. Bolotsen kommer fokusera på arbetet inom det socialpsykiatriska teamet med särskild inriktning på att motverka hemlöshet och jobba med förebyggande insatser mot vräkning. Förvaltningen kommer även att stärka upp det socialpsykiatriska teamet ytterligare med två biståndshandläggare.

Aktivitetscentret och träffpunkterna fortsätter utveckla sitt utbud av varierade aktiviteter med fokus på social gemenskap och mänskliga möten, kulturella aktiviteter och ökad fysisk aktivitet. Förvaltningen ser över möjligheterna till mer flexibilitet i var och hur verksamheten äger rum för att kunna erbjuda möjligheter till fler sociala och digitala mötesplatser i stadsdelsområdet. Dialogen med relevanta förvaltningar, exempelvis idrottsförvaltningen, civilsamhälle och föreningar fortsätter. Utifrån den fortsatta utvecklingen av det hälsofrämjande och förebyggande arbetet kopplat till god och nära vård samt det förebyggande arbetet för att bryta ofrivillig ensamhet och social isolering kommer förvaltningen att genomföra en särskild satsning för att möjliggöra social gemenskap och mänskliga möten för äldre även under storhelger och under sommaren. Detta i form av ett pilotprojekt i samarbete med civilsamhället, i detta fall Väntjänsten. Projektet kommer att drivas på äldreomsorgsavdelningens förebyggande enhet under 2024.

Förvaltningen fortsätter utveckla arbetet mot våld i nära relationer och insatser till äldre personer som tillhör sårbara grupper. Samverkan och samhandläggningen kring äldre med komplexa behov ska fortsätta att stärkas. Under året kommer förvaltningen att utveckla arbetet med att upptäcka och förbygga brott mot äldre genom att utveckla och intensifiera samarbetet mellan äldreomsorgsavdelningen och sociala avdelningen avseende våldsutsatta. Samarbetet med trygghets- och säkerhetssamordnare på förvaltningen kommer att utökas och fördjupas för att genomföra informations- och utbildningsinsatser för medarbetare och äldre. Arbetet kommer även att ske i samråd med Södermalms stadsdelsnämnds pensionärsråd och frivilligorganisationer i stadsdelsområdet.

Arbetet med hemlöshet beskrivs under verksamhetsområdesmål 3.3 "I Stockholm ska alla ha rätt till ett bra boende som de har råd med".

Kompetensförsörjning

För att kunna möta dagens och framtidens behov av en kvalificerad äldreomsorg behöver förvaltningen arbeta systematiskt med att både säkra insatser för kontinuerlig och ökad kompetensutveckling av redan anställda medarbetare och att rekrytera nya medarbetare med rätt kompetens. Förvaltningen fortsätter satsningen på verksamhetsnära utbildningar som genomförs på plats i verksamheterna av bland andra vårdpedagog. Det sistnämnda går under benämningen "Södermalmsmodellen" och innebär att personalen får en verksamhetsanpassad internutbildning på plats i verksamheterna och som anpassas utifrån personalgruppens förståelse för ämnet och språkliga kompetens. På så sätt ökar kvaliteten i vården och omsorgen för den enskilde. Under året kommer kompetenssatsningar ske inom områdena språk, kommunikation, demens, psykisk hälsa och hälso- och sjukvård. Utöver arbetet enligt Södermalmsmodellen finns även en struktur av ombud och nätverk i verksamheterna inom särskilt prioriterade områden så som exempelvis hygien, psykisk hälsa, aktiviteter och reflektionstid.

Förvaltningen fortsätter att skapa förutsättningar för ett nära ledarskap och ett långsiktigt arbete med utvecklingen av verksamheterna genom en utökad chefstäthet och därmed färre medarbetare per chef för verksamheterna i egen regi. Genom detta säkras en god arbetsmiljö. Under året kommer förvaltningen fortsätta arbetet med att minska andelen arbetade timmar som utförs av timanställd behovspersonal och en ändamålsenlig organisation för ett framtida hållbart resursteam. Arbetet genomförs i samarbete med lokala representanter för Kommunal.

Samarbetet med lärosäten och andra utbildningsaktörer stärks för att bredda rekryteringsunderlaget och säkerställa att framtidens medarbetare inom stadsdelsområdets äldreomsorgsverksamheter har rätt kompetens. Avdelningen för äldreomsorg inom Södermalms stadsdelsförvaltning utgör en akademisk nod. Att vara en akademisk nod innebär att ta emot studenter från skolor och lärosäten exempelvis specialistundersköterskor, arbetsterapeuter men även studenter som skriver uppsatser. Arbetet i noden omfattar även en samverkan med äldreförvaltningen, lärosäten och med stadens övriga akademiska noder. Syftet är att bland annat att kunna praktisera innovation och forskningsresultat.

Agenda 2030

Inom ramen för Agenda 2030 kopplar arbetet framför allt till:

- Mål 2 – Ingen hunger
- Mål 3 - God hälsa och välbefinnande
- Mål 5 - Jämställdhet
- Mål 10 - Minskad ojämlikhet

En sammanfattning av förvaltningens strategiska arbete med genomförandet av de globala hållbarhetsmålen i Agenda 2030 finns under verksamhetsområdesmål 3.7 ”Stockholm ska vara en öppen, jämställd och demokratisk stad som samarbetar internationellt”.

Strategi för en äldrevänlig stad

Södermalm ska vara ett äldrevänligt stadsdelsområde. Arbetet för att nå dit utgår från de fem utvecklingsområden som identifierats i stadens gemensamma handlingsplan för en äldrevänlig stad: delaktighet och inflytande, samverkan och partnerskap, social inkludering, bostäder och stadsmiljö samt kommunikation och information. Under året prioriterar förvaltningen särskilt arbetet med utvecklingsområdet social inkludering med fokus på det hälsofrämjande och förebyggande arbetet men även arbetet med att upptäcka och förbygga brott mot äldre. Arbetet utgår från analyserna från förvaltningens forskningsprojekt med Äldrecentrum och Nestor FoU-center och med äldre som medforskare. Förvaltningens planerar för flera satsningar på information, kommunikation samt uppsökande arbete som kommer utformas tillsammans med målgrupperna. På så sätt kommer äldres perspektiv genomsyra fler verksamheter.

Utvecklad hälso- och sjukvård

Förvaltningen fortsätter att stärka arbetsprocesserna inom hälso- och sjukvårdsområdet. Fokus är den äldres individuella behov med utgångspunkt i omställningen till en god och nära vård. Generellt ser förvaltningen ett stort behov av att fortsätta utveckla samverkan med regionen på både primärvårds- och slutenvårdsnivå. Fokus för samverkan handlar om att arbeta fram gemensamma arbetssätt inom områden som avvikelser, egenvård samt in- och utskrivningsprocesser. Förvaltningen kommer under året att prioritera arbetet inom följande områden:

- Kompetenshöjande utbildningsinsatser inom HSL-området för en likställd kvalitet och ökad patientsäkerhet

Förvaltningen intensifierar arbetet med kompetenshöjande och likställda utbildningar inom HSL-området för alla yrkesgrupper. En särskild satsning görs inom delegering och för säker läkemedelshantering på alla nivåer och hos alla anställda inom särskilt boende.

- Stärka kunskaperna inom palliation samt vård i livets slutskede

Genom att stärka samverkan med Region Stockholm på olika nivåer och med läkarorganisationerna samt höja kunskapsnivån hos medarbetare säkerställer förvaltningen likställda arbetssätt runt vård i livets slutskede i verksamheterna. Äldre som vårdas i livets slutskede ska erbjudas närvaro av personal oavsett var den äldre vårdas, vilket är en utmaning inom hemtjänsten. Hemtjänsten kommer därför att vara ett särskilt fokus under 2024.

- Minska antalet äldre som skickas in till akuten från särskilt boende

Genom att säkerställa att undersköterskor har tillräckliga kunskaper i att bedöma vitala

parametrar i samråd med sjuksköterska samt att basal medicinsk utrustning finns tillgänglig på alla särskilda boenden undviks att äldre skickas till akuten. Undersköterskor och sjuksköterskorna i verksamheten kan istället behandla följa upp den äldre i samverkan med ansvarig läkare.

Jämställdhetsanalys

Förvaltningen ser fortsatta skillnader i utfallen mellan kvinnor och män i exempelvis Socialstyrelsens brukarundersökningar om äldreomsorgen. Verksamheterna kommer under året att satsa på kompetensutvecklande insatser kring jämställdhetsintegrering för att öka kunskapsnivån hos, samt möjliggöra för, medarbetarna att ha ett jämställdhetsperspektiv i det dagliga arbetet likväl som i resultatanalyser och beslutsprocesser.

Övrigt

Tillagningskök i egen regi i fastigheten Filen (Lignagatan)

Under 2024 planerar förvaltningen att tillsammans med Micasa färdigställa renoveringen restaurangen med eget tillagningskök i fastigheten Filen (Lignagatan) så att den kan tas i drift under året. På Lignagatan har förvaltningen redan ett antal äldreomsorgsverksamheter så som den öppna fritidsverksamheten Tellus fritidscenter, Hornstulls servicehus samt vård- och omsorgsboendena Bräcke Diakoni och Attendo Lignagatan. I samband med att tillagningsköket på Lignagatan färdigställs sker också en vidareutveckling av nuvarande mat- och måltidskoncept Hemlagat. Det utgår från gällande riktlinjer för maten i äldreomsorgen om att maten ska vara god, näringsriktig, säker och miljösamt. Konceptet kommer också ge möjlighet till större valmöjlighet för de äldre och anpassning utifrån individuella behov och önskemål.

Nationella minoriteter

Inom förvaltningens äldreomsorgsverksamheter utgår arbetet med de nationella minoriteterna från stadens riktlinjer för nationella minoriteters rättigheter. Verksamheterna arbetar såväl med program för återkommande högtider där de nationella minoriteternas högtider uppmärksammas med kulturaktiviteter, mat och musik som med löpande aktiviteter i samverkan med andra så som Sameföreningen. I förvaltningens uppsökande arbete görs ett regelbundet utskick till alla i stadsdelsområdet som fyllt 75 år. I brevet är utvalda delar, till exempel informationen om vart de äldre ska vända sig för att få hjälp, översatt till minoritetsspråken.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål år 2024	Periodicitet
 Andel nöjda omsorgstagare		Fastställs 2024	År
Kommentar			
Årsmål fastställs vid tertialuppföljning 1, inväntar information från SLK.			
  Andel omsorgstagare som upplever att de kan påverka hur hjälpen utförs i hemtjänsten	87 %	87 %	År
  Andel omsorgstagare som upplever att de kan påverka hur hjälpen utförs på vård- och omsorgsboende	79 %	79 %	År

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål år 2024	Periodicitet
 Andel sjuksköterskor inom särskilda boenden	0,06	Tas fram av nämnd	År
Kommentar Hornstulls servicehus inkluderas inte i årsmål och uppföljning.			
 Andel äldre personer som vet vart de ska vända sig för att ansöka om hjälpinsatser	67 %	67 %	År
Kommentar Ny indikator för 2023. Har ej fått utfall ännu för 2023 (exploateringskontorets medborgardialog). Sätter samma årsmål som KF och föreslår att vi eventuellt ändrar vid T1 2024 beroende på utfall VB 2023.			
 Antal personal en hemtjänsttagare med minst två besök om dagen möter under en 14-dagarsperiod	10 st	Max 10 personer	År

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
 Kommunstyrelsen ska i samarbete med äldrenämnden och stadsdelsnämnderna utreda om, och i så fall hur, uppföljningen av äldreboende som är upphandlade inom stadens LOV-avtal, kan överföras från stadsdelsnämnderna till äldrenämnden	2024-01-01	2024-12-31
 Äldrenämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna fortsätta arbetet med att införa ramtid fullt ut	2024-01-01	2024-12-31

Nämndmål: 1.4.1. Södermalm är ett bra stadsdelsområde att åldras i - med god omsorg och stor trygghet

Beskrivning

Förvaltningen prioriterar följande arbete för att uppnå förväntat resultat:

- Genom att utveckla verksamheternas ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete med fokus på hantering och uppföljning av avvikelser, synpunkter och klagomål ökar kvaliteten i verksamheterna och i de enskildas insatser.
- Genom en satsning på utökad antal aktivitetssamordnare och rehab-personal inom de särskilda boendena stärker förvaltningen arbetet ytterligare för en meningsfull tillvaro för olika målgrupper genom aktiviteter, utevistelse och individuell stimulans och kulturupplevelser.
- Fortsatt utveckling av uppsökande arbete genom exempelvis tydligare samordning av äldrelotsen och andra uppsökande yrkeskategoriers uppdrag.
- Fortsatt utveckling av teambaserat arbetssätt där olika professioners kompetens tas tillvara och på så sätt ska ge bästa möjliga effekt för den enskilde.
- Arbetsplatsnära och verksamhetsförlagda utbildningar med fokus på språk, kommunikation, psykisk hälsa, demens, hälso- och sjukvård samt välfärdsteknik genomförs för att öka medarbetarnas kompetens och öka kvaliteten i verksamheterna. Satsningen på vårdpedagog och språklig kompetens på plats i verksamheterna fortsätter.
- Nöjdheten med maten och måltidsmiljön på förvaltningens vård- och omsorgsboenden ökar genom fortsatt utveckling av arbetssättet Hemlagat.

- Stärka samverkan och samhandläggningen med sociala avdelningen gällande våld i nära relationer hos äldre med komplexa behov.

Förväntat resultat

- Äldre får information om vilket stöd som finns vid behov av äldreomsorg.
- Andelen nöjda omsorgstagare inom äldreomsorgen ökar.
- Andelen omsorgstagare som upplever att de kan påverka hur hjälpen utförs ökar.
- Anhöriga är nöjda med det stöd de får.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Förvaltningen arrangerar en konferens om samverkan tillsammans med olika aktörer från stadsdelsområdet med utgångspunkt i överenskommelsen om god och nära vård.	2024-01-01	2024-12-31
Äldreomsorgsverksamheterna kartlägger pågående intern och extern samverkan utifrån intentionerna i överenskommelsen om god och nära vård. Utifrån kartläggningen tas en handlingsplan för utveckling av samverkan fram.	2024-01-01	2024-12-31

KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.5 Alla stockholmare ska ha tillgång till ett rikt kultur-, idrotts- och föreningsliv

Under 2024 prioriterar förvaltningen följande arbete för att nå kommunfullmäktiges verksamhetsområdesmål.

Attraktiva och inkluderande aktiviteter

Kultur- och fritidsaktiviteter ska planeras för att nå nya målgrupper, bredda deltagandet i syfte att öka social inkludering, minska ojämlikhet och stärka skyddsfaktorer hos barn och unga. Kultur, fritidsaktiviteter och skapande integreras i verksamhetens ordinarie arbete.

Barn i stadsdelsområdets förskolor får uppleva respektive skapa konst, kultur och rörelse i möte med professionella kulturutövare och som en integrerad och kontinuerlig del i vardagen.

Aktivitetscentret och träffpunkterna fortsätter utveckla sitt utbud av varierade aktiviteter med fokus på social gemenskap och mänskliga möten, kulturella aktiviteter och ökad fysisk aktivitet. Äldre på förvaltningens vård- och omsorgsboenden i egen regi ska få ökad möjlighet till utevistelse i närområdet. Förvaltningen ser över möjligheterna till mer flexibilitet i var och hur verksamheten äger rum för att kunna erbjuda möjligheter till fler sociala och digitala mötesplatser i stadsdelsområdet. Dialogen med relevanta förvaltningar, exempelvis idrottsförvaltningen, civilsamhälle och föreningar fortsätter. Utifrån den fortsatta utvecklingen av det hälsofrämjande och förebyggande arbetet kopplat till god och nära vård samt det förebyggande arbetet för att bryta ofrivillig ensamhet och social isolering kommer förvaltningen att genomföra en särskild satsning för att möjliggöra social gemenskap och mänskliga möten för äldre även under storhelger och under sommaren. Detta i form av ett pilotprojekt i samarbete med civilsamhället, i detta fall Väntjänsten. Projektet kommer att drivas på äldreomsorgsavdelningens förebyggande enhet under 2024.

Personer som bor inom förvaltningens grupp- och servicebostäder ska erbjudas möjlighet till regelbunden fysisk aktivitet, exempelvis erbjuds målgruppen gratis årskort på stadens sim-

och idrottshallar. Förvaltningen fortsätter arbetet med hälsofrämjande insatser för att stärka förutsättningarna för god fysisk och psykisk hälsa och en känsla av sammanhang, jämlika relationer och kunskap om rättigheter för unga och vuxna med funktionsnedsättning.

Förvaltningens kultursamordnare har i uppdrag att i nära samarbete med verksamheterna samordna och stärka kulturaktiviteter för verksamheternas målgrupper bland annat genom aktiviteter och nätverk. Förvaltningen utvecklar nätverk för samverkan med biblioteken i stadsdelsområdet. Kultursamordnaren har fortsatt samordningsuppdraget avseende kultur i nära samverkan med civilsamhällets organisationer och kulturnämnden. Kultursamordnaren kommer även att möjliggöra nätverk för civilsamhällets organisationer.

Förvaltningen prövar och beviljar föreningsbidrag till föreningar som kompletterar nämndens kärnverksamheter och som uppfyller stadens demokrativillkor. Föreningar som beviljas bidrag ska ha en inriktning som ligger i linje med stadens arbete för jämställdhet, jämlikhet, tillgänglighet och vara fria från våld och diskriminering.

Arbetet fortsätter med att tillföra nya bad inom stadsdelsområdet utifrån vad som framkommer i Handlingsplan för nya bad 2022. Under året fortsätter den fördjupade utredningen gällande breddning av det befintliga badet i Tantolunden. Parallellt kommer även projektering av badbrygga att påbörjas. Förvaltningen kommer både att påbörja en fördjupad utredning gällande att inrätta en officiell badplats vid Årstaviken i höjd med Eriksdalslunden samt att påbörja arbetet med att tillföra stadsdelsområdet ytterligare en bastuanläggning.

Agenda 2030

Inom ramen för Agenda 2030 kopplar arbetet framför allt till:

- Mål 3 - God hälsa och välbefinnande
- Mål 5 - Jämställdhet
- Mål 10 - Minskad ojämlikhet

En sammanfattning av förvaltningens strategiska arbete med genomförandet av de globala hållbarhetsmålen i Agenda 2030 finns under verksamhetsområdesmål 3.7 ”Stockholm ska vara en öppen, jämställd och demokratisk stad som samarbetar internationellt”.

Jämställdhetsanalys

Kulturaktiviteter inom förvaltningens verksamheter ska vara inkluderande oavsett kön. Föreningar som beviljas föreningsbidrag ska ha en inriktning som ligger i linje med stadens arbete för jämställdhet, jämlikhet, tillgänglighet och vara fria från våld och diskriminering.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål år 2024	Periodicitet
 Andel barn och ungdomar som deltar i idrottsaktiviteter på fritiden	87 %	75 %	År
 Andel barn och ungdomar som deltar i kulturaktiviteter på fritiden	61 %	56 %	År
 Andel barn och ungdomar som är nöjda med tillgången till idrottsaktiviteter	84 %	76 %	År

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål år 2024	Periodicitet
 Andel barn och ungdomar som är nöjda med tillgången till kulturaktiviteter på fritiden	85 %	77 %	År
 Andel ungdomar som deltar i föreningsliv	69 %	66 %	År

Nämndmål: 1.5.1. Nämndens kultur-, idrotts- och föreningsliv är tillgängligt, attraktivt och inkluderande

Beskrivning

Förvaltningen prioriterar följande arbete för att uppnå förväntat resultat:

- Satsning på att utveckla olika typer av målgruppsanpassade aktiviteter utifrån behov som finns hos stadsdelsområdets invånare. Aktiviteterna genomförs där så är möjligt i samverkan med nämndens lokala råd samt civila samhällets organisationer.
- Att i samverkan med föreningslivet och övriga civilsamhället erbjuda aktiviteter för seniorer som bidrar till ett jämställt deltagande som lockar såväl kvinnor som män.
- Att i samverkan med föreningslivet och övriga civilsamhället erbjuda anpassade och inkluderande aktiviteter till barn och ungdomar med funktionsnedsättning och HBTQI+-ungdomar.
- Se över möjligheten att med hjälp av arbetsmarknadsinsatser erbjuda fritidsbibliotek inom stadsdelsområdet.
- Stadsdelsförvaltningens kultursamordnare samordnar fortsatt Södermalms kulturnätverk tillsammans med Stockholms stadsbibliotek, Kulturskolan, Stadsmuseet och fritidsgården.
- Förskolorna, parklekarna och öppna förskolan nyttjar kulturförvaltningens Kulanpremie för att ta del av kulturupplevelser.
- Förskolorna och parklekarna har kulturombud som möts i ett gemensamt kulturnätverk, drivs av stadsdelsförvaltningens kultursamordnare
- Boende på förvaltningens grupp- och servicebostäder får stöd i att ha en rik fritid och att kunna delta i hälsofrämjande aktiviteter utifrån sina intressen.

Förväntat resultat

- Invånare i alla åldrar tar del av och har möjlighet att utöva ett varierat kultur- och fritidsutbud.
- Föreningsstödet fördelas till föreningar som uppfyller stadens demokrativillkor och förstärker förvaltningens kärnverksamheter inom socialtjänst, äldreomsorg, förskola och fritidsverksamhet.
- Andelen bokningar genom Kulan ökar.
- Förvaltningens arbete inom kulturområdet stärks genom att fler aktiviteter genomförs för alla åldrar och i alla verksamheter.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Barnen i förskolan erbjuds minst en professionell kulturaktivitet per termin.	2024-01-01	2024-12-31

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Brukare i grupp- och servicebostäder samt fritidsverksamhet som riktar sig till personer med funktionsnedsättning deltar i kulturaktiviteter utifrån förslag som kommit till verksamheten.	2024-01-01	2024-12-31
Parklekarna i samverkan med barnen på Södermalms kommunala förskolor sätter i samband med Nobel Week Lights upp belysning i parklekarna.	2024-01-01	2024-12-31
Utreda förutsättningarna för att starta upp ett fritidsbibliotek i stadsdelsområdet med hjälp av arbetsmarknadsinsatser.	2024-01-01	2024-08-31

KF:s inriktningsmål: 2. Ett grönt och fossilfritt Stockholm som leder en rättvis klimatomställning

Under kommunfullmäktiges inriktningsmål *Ett grönt och fossilfritt Stockholm som leder en rättvis klimatomställning* är fyra verksamhetsområdesmål insorterade:

- Stockholm ska bli klimatpositivt – genom minskade utsläpp och ökad koldioxidlagring
- Stockholm ska vara en stad där den biologiska mångfalden ökar
- Stockholm ska vara en stad där framkomligheten ökar och utsläppen minskar
- Stockholmarnas hälsa ska främjas genom ren luft, rent vatten och giftfria miljöer

Förvaltningen kommer särskilt prioritera följande områden för att bidra till inriktningsmålet:

- Energieffektivitet och minskad klimatpåverkan
- Miljö- och klimatåtgärder i parkmiljö
- Åtgärder för ökad biologisk mångfald
- Skötseln av naturreservat
- Tillgängliggörande av Årsta holmar
- Stadsodling
- Genomförande av skyfallsåtgärder/dagvatten
- Ekologiska livsmedel
- Framkomliga och trafiksäkra gång- och cykelbanor
- Attraktivt Söder Mälarstrand
- Minskade utsläpp i stadsmiljöverksamheterna
- Hälsosam och hållbar miljö i förvaltningens verksamheter
- Åtgärder i enlighet med lokalt åtgärdsprogram för Årstaviken inom stadens arbete för god vattenstatus
- Användande av Byggvarubedömningen i samband med investeringsprojekt

KF:s mål för verksamhetsområdet: 2.1 Stockholm ska bli klimatpositivt – genom minskade utsläpp och ökad koldioxidlagring

Under 2024 prioriterar förvaltningen följande arbete för att nå kommunfullmäktiges verksamhetsområdesmål.

Energieffektivitet och minskad klimatpåverkan

Förvaltningen fortsätter arbetet med energibesparingsåtgärder i syfte att bidra till stadens mål

om minskad elförbrukning. Förutsatt att klimatinvesteringsmedel erhålls planeras tre projekt för att byta ut till belysningen till LED i lokalen på Alsnögatan (daglig verksamhet) samt i två förskolelokaler. Matens klimatpåverkan ska minska med stöd av ett aktivt arbete med matsvinnsmätningar, en hög matavfallsinsamling och kloka inköp av livsmedel med låg klimatpåverkan. Förvaltningens förskoleområden organiserar egna kocknätverk för kollegialt lärande som bland annat tar upp hur respektive förskola ska arbeta för att öka andelen ekologiska livsmedel, minska matsvinnet och öka kunskapen kring vegetariska måltider, vilket minskar förskolornas klimatpåverkan.

Förvaltningen kommer under året utreda förutsättningarna för att digitalisera hanteringen av möteshandlingar inför och efter sociala delegationens sammanträden. Miljömässigt innebär detta minskad pappersförbrukning och minskad elförbrukning kopplat till utkörning av handlingar som då istället tillhandahålls digitalt.

Södermalm deltar tillsammans med förskolenämnden och övriga stadsdelsnämnder i framtagandet av lekvärdesriktlinjer för utomhusmiljöer. Lekvärdesriktlinjerna kommer att implementeras vid ny- och ombyggnation av utomhusmiljöer i förskolan. Detta kommer bland annat att visa riktningen för den pedagogiska kvalitén i utemiljön och traditionella material och hårda ytor byts succesivt ut till mer naturmaterial och gröna ytor.

Hållbar äldreomsorg

Arbetet med Hållbar äldreomsorg intensifieras genom att inköpsstatistik tas fram och bearbetas tillsammans med verksamheten. Genom att arbeta med hållbarhet inom äldreomsorgen minskar förvaltningens påverkan på miljö och klimat och det ger också positiva effekter på både arbetsmiljö och omsorgen om de äldre. Arbetet kommer även att leda till att användningen av onödiga engångsartiklar och plastprodukter minskar.

Förvaltningens särskilda boenden Magdalenagården, Katarinagården, Kulltorp och Nytorpsgården är KRAV-certifierade, vilket innebär att de har rutiner för att följa KRAVs regler som att enbart ha miljömärkta rengöringsmedel, få el från förnybara källor och att de köper in en viss andel ekologiskt/MSC/KRAV-märkta livsmedel. Inköpen följs löpande upp i systemet Hantera livs. Personalen ska också ha kunskap om KRAV och ekologisk produktion och en extern revision sker årligen. Enheterna mäter matsvinn enligt stadens riktlinjer. Matsvinnet har hittills varit lågt, vilket sannolikt är ett resultat av att maten tillagas på plats och personalen kan anpassa mängden mat och portioner som tillagas efter aktuellt antal ätande. Verksamheter som återtars i egen regi fasas in för att arbeta i enlighet med stadens riktlinjer för matsvinnsmätning.

Miljö- och klimatåtgärder i parkmiljö

Under året kommer förvaltningen att prioritera nedanstående åtgärder med syftet att parkerna ska bidra till minskade utsläpp och ökad koldioxidlagring.

Anläggande av växtbäddar med biokol

Genom att tillföra nya växtbäddar för parkträd, perennplanteringar och buskage som innehåller biokol, bidrar nämnden till att minska koldioxidhalten i atmosfären eftersom biokolet tjänar som koldioxidfälla.

Trädplantering

Träd bidrar till att filtrera luften från partiklar, utjämnar temperaturskillnader och omhändertar dagvatten. Träden bidrar även till att binda koldioxid i luften. Genom plantering av nya träd bidrar nämnden till stadens arbete med koldioxidlagring samt till att uppfylla det stadsövergripande trädmålet för exempelvis parkmiljöer.

Agenda 2030

Inom ramen för Agenda 2030 kopplar arbetet framför allt till:

- Mål 7 - Hållbar energi för alla
- Mål 12 - Hållbar konsumtion och produktion
- Mål 13 - Bekämpa klimatförändringarna

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål år 2024	Periodicitet
 Klimatpåverkan från upphandlade livsmedel och måltider	1,6 kg CO2 per kg livsmedel	1,6 kg CO2 per kg livsmedel	År
 Köpt energi i stadens organisation	3,42 GWh	1 735 GWh	År

Nämndmål: 2.1.1. Nämndens verksamheter är energieffektiva och resurssmarta med en låg klimatpåverkan

Beskrivning

Förvaltningen prioriterar följande arbete för att uppnå förväntat resultat:

- Genomföra energibesparingsåtgärder i lokaler och verksamheter.
- Förebygga, återanvända, sortera och återvinna avfall.
- Åtgärder i enlighet med klimathandlingsplan 2020-2023 - för ett fossilfritt och klimatpositivt Stockholm 2040. Anläggande av växtbäddar med biokol för utvalda parkträd, perennplanteringar och buskage.
- Åtgärder i linje med handlingsplan för klimatanpassning 2022–2025. Exempelvis omhändertagande av dagvatten och plantering av träd.
- Förvaltningen genomför kompetenshöjande insatser kring bland annat ekologiska livsmedel, matsvinn och vegetariska måltider i förskolan.
- Implementering av lekvärdesriktlinjerna för utomhusmiljöer i förskolan påbörjas.

Förväntat resultat

- Energiförbrukningen i verksamhetslokaler minskar.
- Utökad återvinning så att fler verksamheter omfattas.
- Verksamheternas matsvinn minskar genom aktiva åtgärder.
- Kunskapen om vegetariska måltider inom förskolan ökar.
- Vid ombyggnation av förskolegårdar används lekvärdesriktlinjerna för utomhusmiljöer.
- Ökad andel växtbäddar med biokol i stadsdelsområdet vilka tjänar som koldioxidfällor.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Anlägga växtbäddar med biokol för utvalda parkträd, perennplanteringar och buskage.	2024-01-01	2024-12-31
Anordna en dag för hållbarhet	2024-01-01	2024-12-31
Arbeta med verktyget Hantera livs för att minska klimatpåverkan från livsmedelskonsumtionen under ledning av miljösamordnare för att analysera och planera åtgärder.	2024-01-01	2024-12-31
Implementering av vägledningen för Hållbar äldreomsorg intensifieras.	2024-01-01	2024-12-31
Slutföra inventeringen av förvaltningens verksamheter i syfte med att hitta de verksamheter som saknar källsortering/matavfallsinsamling.	2024-01-01	2024-12-31
Utplantering av nya träd.	2024-01-01	2024-12-31
Verksamheter som serverar mat fortsätter mäta matsvinn och arbetar med aktiva åtgärder i syfte att minska det.	2024-01-01	2024-12-31

KF:s mål för verksamhetsområdet: 2.2 Stockholm ska vara en stad där den biologiska mångfalden ökar

Under 2024 prioriterar förvaltningen följande arbete för att nå kommunfullmäktiges verksamhetsområdesmål.

Åtgärder för ökad biologisk mångfald i enlighet med Stadsdelsvist åtgärdsförslag för biologisk mångfald: Kungsholmen, Norrmalm, Östermalm och Södermalm

- Utplacering av boplatser för bin, fjärilar, fladdermöss och vedlevande insekter. Boplatser för bin, fjärilar, fladdermöss och vedlevande insekter hjälper till att stimulera den biologiska mångfalden i staden. Genom att locka bin och fjärilar till boplatserna tar man tillvara en viktig ekosystemtjänst, pollinering, som i dagsläget anses vara hotad på ett flertal ställen.
- Komplettera planteringar med växter som gynnar pollinatörer. Genom att komplettera planteringar på utvalda platser med växter som lockar till sig pollinatörer utökas förutsättningarna för pollinering som är en viktig ekosystemtjänst. Med genomtänkt planering av dessa planteringar kan blomningstiden förlängas.

Skötseln av naturreservat

Utifrån framtagna fördjupade skötselplaner för naturreservaten på Årsta holmar och i Sickla Park kommer exempelvis slyröjning, slätter, fagning och friställning av ek att genomföras.

Tillgängliggörande av Årsta holmar

Under året kommer förvaltningen att genomföra en ny upphandling avseende passagerartrafik med båt till Årsta holmar. Syftet är att möjliggöra för medborgarna att kostnadsfritt ta sig till holmarna.

Stadsodling

Under året kommer en ny stadsodling att starta upp i Sandbacksparken. Stadsodling ska skötas av den ideella föreningen Malin Matsdotters trädgårdsförening som ska odla växter som för tankarna till den häxprocess som pågick i området på 1670-talet. Vid platsen ska även skyltning finnas med information om häxprocesserna och dess offer samt om de växter som finns på stadsodlingen.

Genomförande av skyfallsåtgärder/dagvatten

I samband med parkinvesteringar görs bedömning av hur dagvattenhantering och eventuella skyfallssåtgärder kan omhändertas.

Ekologiska livsmedel

Förvaltningens verksamheter fortsätter med det intensifierade arbetet med att komma upp i årsmålet 71% andel inköpta ekologiska måltider och livsmedel i staden i kronor av totala värdet inköpta måltider och livsmedel. De olika verksamhetsområdena kommer få olika årsmål de ska uppnå. Detta då verksamheternas förutsättningar skiljer sig väldigt då exempelvis utbudet av ekologiska varor som uppfyller nutritionskrav och variation för äldre är väldigt begränsat. Årsmålen ska vara relevanta och stimulera driv i att förbättra utfallet. Arbetet med att skicka ut regelbunden statistik över ekologiska inköp fortsätter under året.

Agenda 2030

Inom ramen för Agenda 2030 kopplar arbetet framför allt till:

- Mål 13 - Bekämpa klimatförändringarna
- Mål 15 - Ekosystem och biologisk mångfald

En sammanfattning av förvaltningens strategiska arbete med genomförandet av de globala hållbarhetsmålen i Agenda 2030 finns under verksamhetsområdesmål 3.7 ”Stockholm ska vara en öppen, jämställd och demokratisk stad som samarbetar internationellt”.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål år 2024	Periodicitet
 Andel inköpta ekologiska måltider och livsmedel i staden i kronor av totala värdet av inköpta måltider och livsmedel	71 %	70 %	År

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
 Stadsdelsnämnderna ska öka andelen höggräs vid ytor som inte används för rekreation. Detta genom att i första hand anlägga ängsmark, i andra hand genom att minska antalet klipptillfällen i stor omfattning, i syfte att öka biologisk mångfald och minska driftkostnader för klippning	2024-01-01	2024-12-31

Nämndmål: 2.2.1 Den biologiska mångfalden och ekosystemtjänsterna inom nämndens verksamheter utvecklas

Beskrivning

Förvaltningen prioriterar följande arbete för att uppnå förväntat resultat:

- Anläggande av boplatser för bin, fjärilar, fladdermöss eller vedlevande insekter hjälper till att stimulera den biologiska mångfalden i staden. Genom att locka bin och fjärilar till boplatserna tar man tillvara en viktig ekosystemtjänst, pollinering, som i dagsläget anses som hotad på ett flertal ställen.
- Genom att komplettera planteringar på utvalda platser med växter som lockar till sig pollinatörer utökas förutsättningarna för pollinering som är en viktig ekosystemtjänst. Med genomtänkt planering av dessa planteringar kan blomningstiden förlängas.

- Skötselinsatser utifrån framtagna fördjupade skötselplaner för naturreservaten på Årsta holmar och i Sickla Park kommer att genomföras.
- En ny stadsodling startar upp i Sandbacksparken.
- I samband med parkinvesteringar görs bedömning av hur dagvattenhantering och eventuella skyfallssåtgärder kan omhändertas.

Förväntat resultat

- Minst fem boplatser för bin, fjärilar, fladdermöss eller vedlevande insekter skapas.
- Minst fem planteringar kompletteras med växter som lockar till sig pollinatörer.
- Minst fem parkytor erhåller höggräs.
- Andel inköpta ekologiska livsmedel ökar.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål år 2024	Periodicitet
Andel inköpta ekologiska måltider och livsmedel i förskolan i kronor av totala värdet av inköpta måltider och livsmedel	80 %		År

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Anlägga boplatser för bin, fjärilar, fladdermöss eller vedlevande insekter.	2024-01-01	2024-12-31
Anlägga stadsodling i Sandbacksparken.	2024-01-01	2024-12-31
Komplettera planteringar med växter som lockar till sig pollinatörer.	2024-01-01	2024-12-31
Parkytor erhåller höggräs.	2024-01-01	2024-12-31

KF:s mål för verksamhetsområdet: 2.3 Stockholm ska vara en stad där framkomligheten ökar och utsläppen minskar

Under 2024 prioriterar förvaltningen följande arbete för att nå kommunfullmäktiges verksamhetsområdesmål.

Framkomliga och trafiksäkra gång- och cykelbanor

Det ska vara lätt att gå och cykla i stadsdelsområdet. Genom att möjliggöra för framkomliga och trafiksäkra gång- och cykelbanor på parkmark verkar förvaltningen för en minskad klimatpåverkan och en ökad tillgänglighet. Under året kommer förvaltningen att kartlägga möjligheterna för att kunna promenera runt hela Södermalm. I detta arbete ingår att genomföra relevanta trygghets- och tillgänglighetsvandringar tillsammans med nämndens tre råd. Insatserna är även centrala i förvaltningens arbete för en äldrevänlig stad samt i arbetet kopplat till Program för tillgänglighet och delaktighet för personer med funktionsnedsättning 2024-2028.

Attraktivt Söder Mälarstrand

Förvaltningen ska under året fortsätta samverka med Stockholms Hamnar, exploateringsnämnden, stadsbyggnadsnämnden och trafiknämnden för att bidra till genomförandet av Stockholms stads kajstrategi med särskilt fokus på att skapa förutsättningar för stadsliv och rekreation utmed Söder Mälarstrand.

Minskade utsläpp i stadsmiljöverksamheten

Användandet av fossila bränslen hos förvaltningens entreprenörer ska succesivt minska.

Agenda 2030

Inom ramen för Agenda 2030 kopplar arbetet framför allt till:

- Mål 11 - Hållbara städer och samhällen
- Mål 13 - Bekämpa klimatförändringarna

En sammanfattning av förvaltningens strategiska arbete med genomförandet av de globala hållbarhetsmålen i Agenda 2030 finns under verksamhetsområdesmål 3.7 ”Stockholm ska vara en öppen, jämställd och demokratisk stad som samarbetar internationellt”.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
 Stadsdelsnämnderna ska redogöra för hur långt arbetet kommit med utfasning av fossila bränslen i stadsmiljöverksamheten, i så väl upphandlingar som egen regi, för att nå en fossilfri organisation 2030	2024-01-01	2024-12-31

Nämndmål: 2.3.1. Nämndens verksamheter bidrar till ökad framkomlighet och minskade utsläpp

Beskrivning

Förvaltningen prioriterar följande arbete för att uppnå förväntat resultat:

- Fortsatt utfasning av fossila bränslen i stadsmiljöverksamheten.
- Plogplaner kommer att begäras in från utförande entreprenör gällande snöröjning och halkbekämpning i syfte att säkerställa att tillräckliga resurser finns.

Förväntat resultat

-Entreprenörer inkommer med redovisning kring användning av fossila bränslen som uppfyller avtalens krav.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Personer som kör förvaltningens fordon ska genomgå e-utbildningen "Kör säkert och miljövänligt med stadens bilar"	2024-01-01	2024-12-31
Stadsmiljöavdelningen genomför tillgänglighetsvandring på Reimers holme tillsammans med Södermalms råd för funktionshinderfrågor.	2024-01-01	2024-12-31

KF:s mål för verksamhetsområdet: 2.4 Stockholmarnas hälsa ska främjas genom ren luft, rent vatten och giftfria miljöer

Under 2024 prioriterar förvaltningen följande arbete för att nå kommunfullmäktiges verksamhetsområdesmål.

Hälsosam och hållbar miljö

Förskolorna intensifierar sitt arbete med Kemikaliesmart förskola och för att säkerställa att inga produkter som innehåller skadliga ämnen finns i verksamheterna fortsätter arbetet med Chemsoft i alla förvaltningens verksamheter.

Åtgärder i enlighet med lokalt åtgärdsprogram för Årstaviken inom stadens arbete för god vattenstatus

Förvaltningen arbetar löpande med de aktiviteter som framkommer i åtgärdsprogrammet, exempelvis utplacering av död ved längs med Årstavikens strandpromenad. Under 2024 planerar förvaltningen att ta fram underlag för en detaljerad skötselplan samt tydliggöra hur området kring Årsta holmar kan utvecklas för fiskföryngring med hänsyn till bevarande av befintliga naturvärden och förekommande arter. Syftet är att uppfylla målsättningen i punkt nummer 13 i åtgärdsprogrammet för Årstaviken.

Användande av Byggvarubedömningen i samband med investeringsprojekt

I samband med investeringsprojekt tillämpas Byggvarubedömningen där det är möjligt med syftet att exempelvis minska användandet av produkter i projekten som innehåller skadliga kemikalier.

Agenda 2030

Inom ramen för Agenda 2030 kopplar arbetet framför allt till:

- Mål 3 - God hälsa och välbefinnande
- Mål 6 – Rent vatten och sanitet för alla

En sammanfattning av förvaltningens strategiska arbete med genomförandet av de globala hållbarhetsmålen i Agenda 2030 finns under verksamhetsområdesmål 3.7 ”Stockholm ska vara en öppen, jämställd och demokratisk stad som samarbetar internationellt”.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål år 2024	Periodicitet
 Andel avslutade bygg- och anläggningsentreprenader där varor miljöbedömts och loggats i Byggvarubedömningen	50 %	Tas fram av nämnd/styrelse	År

Nämndmål: 2.4.1 Nämndens verksamheter är miljö- och klimatsmarta

Beskrivning

Förvaltningen prioriterar följande arbete för att uppnå förväntat resultat:

- Använda kemikaliehanteringssystemet, Chemsoft, för att säkerställa att skadliga kemikalier inte används inom nämndens verksamheter.
- Framtagande av underlag för en detaljerad skötselplan samt tydliggöra hur området kring Årsta holmar kan utvecklas för fiskföryngring med hänsyn till bevarande av befintliga naturvärden och förekommande arter.

Förväntat resultat

- Andel skadliga kemikalier minskar eller ersätts med mer lämpade produkter.
- Ett underlag till en kommande detaljerad skötselplan med syftet att utveckla området runt Årsta holmar för fiskföryngring är framtaget.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Förskolorna arbetar efter Vägledning för kemikaliesmart förskola.	2024-01-01	2024-12-31

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Förvaltningens verksamheter uppdaterar sitt kemikalieinnehav i Chemsoft och arbetar för att fasa ut kemikalier med utfasning- och prioriterade riskminskningsämnen.	2024-01-01	2024-12-31

KF:s inriktningsmål: 3. Ett Stockholm med en stabil och hållbar ekonomi med utbildning, jobb och bostäder för alla

Under kommunfullmäktiges inriktningsmål *Ett Stockholm med en stabil och hållbar ekonomi med utbildning, jobb och bostäder för alla* är sju verksamhetsområdesmål insorterade:

- Stockholms ekonomi är stark, hållbar och lägger grunden för en jämlik välfärd
- I Stockholm ska alla ges möjlighet till ett eget jobb
- I Stockholm ska alla ha rätt till ett bra boende som de har råd med
- Medarbetare i Stockholm ska ges goda förutsättningar att göra ett bra jobb
- Hög beredskap och stark rådighet ska råda i alla verksamhetsområden
- Tryggheten ska öka genom förebyggande insatser
- Stockholm ska vara en öppen, jämställd och demokratisk stad som samarbetar internationellt

Förvaltningen kommer särskilt prioritera följande områden för att bidra till inriktningsmålet:

- En stark och hållbar budget
- Verksamheterna bedrivs kostnadseffektivt och med hög kvalitet
- Individuella och evidensbaserade insatser för ett hållbart arbetsliv
- Feriejobb
- Platssamverkan kopplat till näringslivet
- Verka för ett långsiktigt tryggt nöjesliv
- Involvera näringslivet i utvecklingen av parkytor
- Ge god service till näringsidkare i samband med ansökan om markupplåtelser
- Motverka hemlöshet
- Särskilda bostäder för ökad social hållbarhet
- Kompetensförsörjning
- Attraktiv och föredömlig arbetsgivare
- Hållbart arbetsliv
- Jämlikhet
- Systematiskt arbetsmiljöarbete (SAM)
- Risk- och sårbarhetsanalys samt civil beredskap
- Systematiskt informationssäkerhetsarbete
- Upphandling och avtalsuppföljning
- Verksamhetslokaler
- Marknadsföring av förskolorna i egen regi
- Lokala samverkansöverenskommelser
- Platssamverkan och platsaktivering

- Trygghetsskapande insatser på Västra Södermalm
- Trygghetsskapande åtgärd mellan Tantotoppen och Drakenbergsparken
- Ansökningar om trygghetsinvesteringar
- Renhållning och skötsel av parkerna
- Vålfärdsbrott
- Agenda 2030
- Mänskliga rättigheter

KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.1 Stockholms ekonomi är stark, hållbar och lägger grunden för en jämlik välfärd

Under 2024 prioriterar förvaltningen följande arbete för att nå kommunfullmäktiges verksamhetsområdesmål.

Stark och hållbar budget

En stark och hållbar ekonomi lägger grunden för en jämlik välfärd. Verksamheterna följs upp och anpassas kontinuerligt för att rymmas inom fastställd budgetram för att invånarna ska få största möjliga nytta för skattepengarna.

Verksamheterna bedrivs kostnadseffektivt och med hög kvalitet

För att nämndens resurser ska användas på bästa sätt för invånarna bedrivs samtliga verksamheter kostnadseffektivt, vid befarade avvikelser tas åtgärdsplaner fram. Lokalbeståndet ses över kontinuerligt för att optimera användandet och för att hålla kostnader nere. Exempelvis ses möjligheten över att omvandla befintliga lokaler för att uppfylla nya målgruppers behov. Alla verksamheter arbetar löpande med utveckling och effektivisering. Utifrån det systematiska kvalitetsarbetet sker utveckling genom ständiga förbättringar, innovation och digitalisering. Processer beskrivs och utvecklas utifrån behov och i dialog med de som processen berör och innovativa arbetssätt testas eller införs. Detta bidrar utöver ökad kvalitet, till ökad effektivitet, tydlighet, kontinuitet och säkerhet. Det kan också ha positiva synergieffekter på arbetsbelastning.

Agenda 2030

Inom ramen för Agenda 2030 kopplar arbetet framför allt till:

- Mål 5 - Jämställdhet
- Mål 8 - Anständiga arbetsvillkor och ekonomisk tillväxt
- Mål 10 - Minskad ojämlikhet
- Mål 12 - Hållbar konsumtion och produktion

En sammanfattning av förvaltningens strategiska arbete med genomförandet av de globala hållbarhetsmålen i Agenda 2030 finns under verksamhetsområdesmål 3.7 ”Stockholm ska vara en öppen, jämställd och demokratisk stad som samarbetar internationellt”.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål år 2024	Periodicitet
 Nämndens budgetföljsamhet efter resultatöverföringar	100 %	100 %	Tertial
 Nämndens budgetföljsamhet före resultatöverföringar	100 %	100 %	Tertial

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål år 2024	Periodicitet
 Nämndens prognossäkerhet T2	+/-1 %	+/- 1 %	År

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
 Kommunstyrelsen ska i samarbete med äldrenämnden och berörda stadsdelsnämnder utreda ersättningen till stadens kommunövergripande verksamheter inom äldreomsorg	2024-01-01	2024-12-31

Nämndmål: 3.1.1. Nämndens verksamheter drivs inom givna ekonomiska ramar och uppfyller samtidigt verksamhetens mål

Beskrivning

Förvaltningen prioriterar följande arbete för att uppnå förväntat resultat:

- Stadsdelsnämndens ekonomi är långsiktigt hållbar. En budget i balans skapar trygghet och kontinuitet. Stadsdelsnämndens verksamheter följs upp och anpassas kontinuerligt så att de ryms inom fastställd budgetram för att invånarna ska få största möjliga nytta för skattepengarna.
- Prognossäkerheten är central i arbetet med att nå en budget i balans. Enheternas budgetar följs regelbundet upp genom kontakter mellan enhetschef, avdelningschef och controller där åtgärder vidtas vid behov. Vid befarat budgetöverskridande vidtas åtgärder för att undvika obalans i budget.
- Förvaltningen ser kontinuerligt över lokaler utifrån befolkningsförändringar för att hitta interna lösningar mellan verksamheter. Förvaltningen kommer att föra dialog med stadsdelsområdets hemgårdar om att hyra ut lokaler till fler föreningar.
- Processer beskrivs och utvecklas utifrån behov och i dialog med de som processen berör/har som målgrupp och innovativa arbetssätt testas eller införs. Inför eventuellt införande av större strategiska innovations- och digitaliseringsprojekt samråder förvaltningen med kommunstyrelsen inför för att säkerställa att utvecklingen inte medför kostnadspåverkan på stadens övriga verksamheter.

Förväntat resultat

- Verksamheten ryms inom tilldelad budget.
- Prognossäkerheten är god.
- Verksamhetens mål uppfylls.
- Förvaltningen har en effektiv lokalförsörjning.
- Förvaltningen har effektiviserat och testat eller infört innovativa arbetssätt av hög kvalitet som leder till att verksamheternas mål uppfylls.
- Förutsättningarna för rätt information samt god och effektiv informationshantering har förbättrats.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Arbete med att beskriva och utveckla processer i det förvaltningsgemensamma kvalitetsledningssystemet.	2024-01-01	2024-12-31
Påbörja implementering av PM3-modellen för förvaltningens IT-tjänster.	2024-01-01	2024-12-31
Påbörja pilotprojekt med syfte att stadsdelsförvaltningarnas gemensamma ledningssystem för informationshantering och arkiv integreras med kvalitetsledningssystemet	2024-01-01	2024-12-31
Utreda förutsättningarna för att digitalisera hantering av möteshandlingar inför och efter sociala delegationens sammanträden.	2024-01-01	2024-12-31

KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.2 I Stockholm ska alla ges möjlighet till ett eget jobb

Under 2024 prioriterar förvaltningen följande arbete för att nå kommunfullmäktiges verksamhetsområdesmål..

Individuella och evidensbaserade insatser för ett hållbart arbetsliv

Förvaltningens verksamheter arbetar aktivt för att personer som inte har tillräckliga inkomster blir självförsörjande. Insatser och arbetssätt som vidareutvecklas är bland annat arbetsträning, samverkan och samplanering med Jobbtorg och Jobbtorg Unga, samhälls- och bovägledning samt intern och extern samverkan. Exempel på samverkan är med Samordningsförbundet Stockholm Stad, med en struktur av samordnande team. Arbetet med förebyggande och uppsökande insatser riktade mot kvinnor som står långt ifrån arbetsmarknaden och arbetslösa unga vuxna kommer att stärkas.

Ökad inflation och stigande priser och räntor slår hårt på ekonomin för låginkomsttagare. Förvaltningen följer utvecklingen noga och samverkar internt och externt för att kunna möta de behov som uppstår vid ökad arbetslöshet och försämrade ekonomiska villkor för invånare inom stadsdelsområdet.

Förvaltningens arbetsmarknadsinsatser förstärker arbetet med den interna samverkan för att kunna erbjuda fler personer arbetsträning och offentligt skyddad anställning (OSA) samt fortsätter utvecklingsarbetet med Jobbtorg city med syfte att tillhandahålla platser för stockholmsjobb.

Feriejobb

Genom att ungdomar redan under gymnasietiden erbjuds möjlighet att få arbetslivserfarenhet i form av feriejobb stärks deras möjligheter för ett framtida inträde på arbetsmarknaden. Inför år 2024 planerar förvaltningen att 1150 ungdomar ska få feriearbete med tydliga och meningsfulla arbetsuppgifter som exempelvis att ordna aktiviteter för barn inom förskolan, delta i aktiviteter för brukare med funktionsnedsättning och inom äldreomsorgen samt genomföra insatser i stadsmiljön och i samarbete med föreningslivet. Vid fördelning av feriearbete prioriterar förvaltningen ungdomar med funktionsnedsättning, med en social problematik och/eller som avbrutit gymnasiestudier eller bedöms ha behov av en språkstödande insats.

Södermalms näringslivsarbete

Förvaltningens arbete drivs utifrån Stockholms stads näringslivspolicy. Nedan beskrivs det

arbete som bedrivs för att bidra till ett hållbart och attraktivt företagsklimat för stadsdelsområdets befintliga och potentiella näringsidkare.

Platssamverkan kopplat till näringslivet

Förvaltningen samarbetar med bland annat företagare och lokalpolis där fokus är trygga och välfungerande platser att driva företag inom stadsdelsområdet.

Förvaltningen fortsätter att delta i aktiviteten ”Effektiv samverkan för trygghet”. Områden som prioriteras är västra Södermalm, centrala Södermalm och Hammarby Sjöstad. Aktörer som ingår i denna samverkan är bland annat förvaltningens trygghetssamordnare, trafikkontoret, lokalpolis, fastighetsägare och företagare. Genom regelbundna lägesrapporter över situationen på aktuellt område initierar samverkansgruppen åtgärder för att öka tryggheten och minska brottsligheten i området.

Förvaltningens arbete med platssamverkan fortsätter under året. Förvaltningen samverkar med polis, det lokala näringslivet, civilsamhället och andra relevanta aktörer såsom trafikkontoret i arbetet med trygghetsskapande, brottsförebyggande och trivselskapande åtgärder runt speciella platser för att öka tryggheten och attraktionskraften inom området som gynnar bedrivande eller nyetablering av företag. Platser som identifierats som otrygga är västra Södermalm, centrala Södermalm (Mariakvarteren och Medborgarplatsen) samt Hammarby Sjöstad. Vid Medborgarplatsen utökas platssamverkan samt platsaktivering året runt med anledning av ombyggnationen av saluhallen under en tvåårsperiod. Inom platssamverkan har även Gamla stan prioriterats. Trygghetsskapande åtgärder exempelvis kring Hornsbruksgatan och i tunneln under Hornsgatan ska genomföras under året. Det projekteras även för förbättringsinsatser kopplat till Folkungatrappan. Förvaltningen planerar att vid tertialuppföljning 1 att ansöka om ytterligare trygghetsinvesteringsmedel för trygghetsskapande åtgärder.

Verka för ett långsiktigt tryggt nöjesliv

Samverkan och kontinuerlig dialog mellan förvaltningen, aktörer inom stadsdelsområdets nöjesliv och lokalpolisen fortsätter i syfte att uppnå ett långsiktigt hållbart nöjesliv och öka tryggheten för både aktörer och besökare. Fokus ligger bland annat på att minska risker kopplat till narkotikabruk, överservering av alkohol samt oroligheter i samband med stängning av nöjesetablissemang. Under året kommer olika aktiviteter för att uppnå målsättningen att genomföras med utgångspunkt i problembild och behov som finns hos hotellen och krogarna.

Involvera näringslivet i utvecklingen av parkytor

I samband med medborgardialog inför parkupprustningsprojekt uppmanas företagare att komma med synpunkter utifrån en näringsidkares perspektiv.

Ge god service till näringsidkare i samband med ansökan om markupplåtelse

När ansökningar om markupplåtelse från näringsidkare handläggs försöker förvaltningen tillmötesgå önskemålen där det är möjligt. I de fall där ansökan om markupplåtelse inte är möjlig att godkänna lämnas vägledande information så att näringsidkaren kan lämna alternativa förslag.

Agenda 2030

Inom ramen för Agenda 2030 kopplar arbetet framför allt till:

- Mål 1 - Ingen fattigdom
- Mål 5 - Jämställdhet
- Mål 8 - Anständiga arbetsvillkor och ekonomisk tillväxt
- Mål 10 - Minskad ojämlikhet.
- Mål 11 - Hållbara städer och samhällen

En sammanfattning av förvaltningens strategiska arbete med genomförandet av de globala hållbarhetsmålen i Agenda 2030 finns under verksamhetsområdesmål 3.7 ”Stockholm ska vara en öppen, jämställd och demokratisk stad som samarbetar internationellt”.

Jämställdhetsanalys

En jämställdhetsutmaning är att utforma insatser så att män och kvinnor i samma omfattning kommer ut på den reguljära arbetsmarknaden utifrån att behoven ser olika ut, exempelvis genom att öka möjligheterna för fler kvinnor att arbetsträna som en väg ut i egen försörjning. Arbetet med att skapa könsneutrala arbetsområden är i ständig utveckling. För att få in fler kvinnor i arbetsträning ska förvaltningens dialog med de enheter som remitterar till arbetsträning intensifieras. För att nå kvinnor som står långt från arbetsmarknaden bedrivs uppsökande arbete.

Generellt upplever sig kvinnor boende i stadsdelsområdet mindre trygga än männen. Förvaltningen fortsätter arbetet med trygghetsskapande åtgärder, så som till exempel röjning av buskage och bättre belysning, i syfte att flickor och kvinnor ska känna sig tryggare i stadsmiljön.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål år 2024	Periodicitet
 Andel personer som har ekonomiskt bistånd i förhållande till befolkningen	0,8 %	1,5 %	Tertial
 Andel vuxna med långvarigt ekonomiskt bistånd jämfört med samtliga vuxna invånare	0,4 %	1,0 %	Tertial
 Antal tillhandahållna platser för feriejobb	1 150 st	Tas fram av nämnd/styrelse	Tertial
 Antal tillhandahållna platser för Stockholmsjobb	25 st	Tas fram av nämnd/styrelse	Tertial
 Antal tillhandahållna praktikplatser för högskolestuderande samt platser för verksamhetsförlagd utbildning	116 st	Tas fram av nämnd	Tertial
 Antal ungdomar som fått feriejobb i stadens regi	1 150 st	11 000 st	Tertial

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
 Arbetsmarknadsnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna arbeta aktivt för att ungdomar får feriejobb i andra stadsdelsområden än där de bor	2024-01-01	2024-12-31

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
 Arbetsmarknadsnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna och i samråd med socialnämnden utreda nuvarande organisation och ansvarsfördelning för den arbetsmarknadspolitiska insatsen skyddat arbete hos offentlig arbetsgivare (OSA)	2024-01-01	2024-06-30
 Arbetsmarknadsnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna utreda förutsättningarna att med förstärkt handledarskap erbjuda feriarbeten till yngre äldre och utifrån denna utredning pröva om det ska genomföras en pilotverksamhet under året	2024-01-01	2024-12-31
 Kommunstyrelsen ska i samarbete med Stockholm Business Region och stadsdelsnämnderna arbeta uppsökande mot lokalt näringsliv utifrån stadens fokusområden och i city	2024-01-01	2024-12-31

Nämndmål: 3.2.1 Inom Södermalms stadsdelsområde klarar invånare sin egen försörjning

Beskrivning

Förvaltningen prioriterar följande arbete för att uppnå förväntat resultat:

- Utifrån den enskildes behov och förutsättningar erbjuda individuellt utformade insatser för att den enskilde ska bli självförsörjande, ha ett stadigvarande boende och leva ett självständigt liv.
- Vidareutveckla samverkan med arbetsmarknadsförvaltningen (Jobbtorg), Arbetsförmedlingen och Försäkringskassan för att påskynda långtidsarbetslösas etablering på arbetsmarknaden.
- Utveckla förebyggande arbetssätt för att säkerställa att den enskilde får rätt utbetalningar i rätt tid
- Erbjudna ungdomar tydliga och meningsfulla feriejobb, ungdomar med funktionsnedsättning prioriteras särskilt.
- Samhällsvägledning med fokus på bostadsvägledning och fortsatt samverkan med Jobbtorg och Arbetsförmedlingen med syftet att stärka den enskildes möjlighet att närma sig arbetsmarknaden.

Förväntat resultat

- Andel personer som har ekonomiskt bistånd i förhållande till befolkningen är i nivå med föregående år.
- Antalet ungdomar mellan 16-19 år som får arbetslivserfarenhet genom feriejobb inom förvaltningen är i nivå med föregående år.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Förvaltningen ska i samverkan med SHIS utveckla arbetssätt och metoder för att identifiera brukare som kan matchas in i någon av tillgängliga boendeformer.	2024-01-01	2024-12-31
Utveckla arbetsformer som syftar till en sammanhållen socialtjänst med särskilt fokus på brukare i behov av insatser från flera av förvaltningens enheter.	2024-01-01	2024-12-31
Utveckla arbetssätt för att säkerställa kvalitativa platser för ungdomar 16-19 år med särskilda behov som söker feriejobb.	2024-01-01	2024-12-31

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Utveckling av förvaltningens feriarbetesprocess samt involvera föreningslivet i form av handledare.	2024-01-01	2024-12-31

Nämndmål: 3.2.2 Det är tryggt och säkert att vara företagare i Södermalms stadsdelsområde

Beskrivning

Förvaltningen prioriterar följande arbete för att uppnå förväntat resultat:

- Samverkan med aktörer inom stadsdelsområdets nöjesliv, lokalpolis och andra relevanta aktörer såsom trafikkontoret i arbetet med trygghetsskapande, brottsförebyggande och trivselskapande åtgärder i syfte att öka tryggheten för både aktörer och besökare.
- Tillsammans med lokalpolisen genomföra regelbundna möten med hotell inom stadsdelsområdet i syfte att minska hotellrelaterad brottslighet och för att öka tryggheten för hotellens anställda och gäster.
- Kartlägga de lokalt närvarande företagen som potentiellt kan vara en aktör inom civilt försvar. Dessa kan vara aktörer vars fokus är livsmedelsförsörjning eller finansiella tjänster till vardags. Förvaltningen kommer även att kalla till möten med de privata aktörer som driver samhällskritiska verksamheter, exempelvis privata förskolor och vård- och omsorgsaktörer, för att uppnå en högre beredskap.
- Stadsmiljöverksamhetens arbete med renhållning, belysning samt parkskötsel är en central del i att skapa en attraktiv stadsmiljö och goda förutsättningar för näringslivet. Under året tillför förvaltningen blomsterutsmyckning vid omkring 20 platser i stadsmiljön inom ramen för stadens blomsterprogram.
- I samband med kontroller i stadsmiljön rapporterar förvaltningen in markupplåtelse som saknar tillstånd till trafikkontoret för åtgärd. Åtgärden säkerställer att näringsidkare med tillstånd kan verka under rättvisa och lagenliga villkor.

Förväntat resultat

- Hotellaktörer som förvaltningen har kontakt med upplever att de har god kännedom om nya brottstrender och om hur brottslighet som narkotika och prostitution kan förebyggas på hotellen.
- Aktörer inom nöjesetablissemangen som deltar i samverkan med stad och polis förstår sitt ansvar och känner sig delaktiga.

KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.3 I Stockholm ska alla ha rätt till ett bra boende som de har råd med

Under 2024 prioriterar förvaltningen följande arbete för att nå kommunfullmäktiges verksamhetsområdesmål.

Motverka hemlöshet

Förvaltningen prioriterar arbetet med att motverka hemlöshet och förebygga orsakerna till att individer blir hemlösa. Förvaltningens boendeteam och dess vräkningsförebyggare fortsätter

att arbeta uppsökande, förebygga bostadslöshet och samarbeta med övriga verksamheter inom förvaltningen. Barnfamiljer, personer med funktionsnedsättning, våldsutsatta och äldre i osäkra boendeförhållanden är särskilt utsatta grupper som prioriteras inom förvaltningen och erbjuds stöd till mer långsiktiga och hållbara boendelösningar. Samarbetet mellan förvaltningen, arbetsmarknadsförvaltningen, Arbetsförmedlingen och SHIS bostäder fortsätter för att följa upp de barnfamiljer som bor i genomgångsbostäder och avtalat boende.

Det finns ett växande stödbehov bland de personer som är 65 år och äldre i stadsdelsområdet och som lever i hemlöshet eller riskerar att bli hemlösa. Förvaltningen fortsätter därför att utveckla både den interna och externa samverkan med socialförvaltningen och SHIS Bostäder så att de gemensamma arbetssätten på bästa sätt stödjer verksamheterna och den enskilde. Äldre som lever i hemlöshet eller som riskerar att bli hemlösa och som har särskilda eller komplexa behov som psykisk ohälsa, missbruk och våldsutsatthet uppmärksammas särskilt. Förvaltningen har från och med januari 2024 en anställd bolots, vilken kommer att tillhöra det socialpsykiatriska teamet med fokus på att motverka hemlöshet samt jobba med förebyggande insatser mot vräkning. Bolotsen kommer att samarbeta med till exempel äldrekuratorn, hemtjänsten och enheten för vuxna för att tidigare kunna upptäcka äldre som riskerar att hamna i hemlöshet. Förvaltningen kommer även att satsa på två ytterligare biståndshandläggare för att stärka upp resurserna inom äldreomsorgens socialpsykiatriska team.

Särskilda bostäder för ökad social hållbarhet

Förvaltningen bevakar målgruppernas behov inom de områden förvaltningen har rådighet över när nya bostäder planeras i stadsdelsområdet. Förvaltningen framför tidigt behov av exempelvis bostäder med särskild service och boenden för både yngre och äldre brukare samt initierar samarbete för att säkerställa att förutsättningar skapas för att bedriva kommunal verksamhet.

Förvaltningen samverkar med övriga stadsdelsförvaltningar i innerstaden samt äldreförvaltningen och socialförvaltningen i arbetet med att ta fram underlag till de stadsövergripande planerna för särskilda boenden för äldre och personer med funktionsnedsättning. Förvaltningen ingår i olika samverkansformer med exploateringskontoret, stadsbyggnadskontoret, Micasa och trafikkontoret.

Under året kommer förvaltningen öppna en servicebostad med fem lägenheter i egen regi, i kvarteret Mangon. Förvaltningen kommer att påbörja förberedelser inför att Danvikstulls dagliga verksamhet samt Reimersholme och Tantolundens grupp- och servicebostäder återgår till förvaltningens regi från och med början av år 2025.

Agenda 2030

Inom ramen för Agenda 2030 kopplar arbetet framför allt till:

- Mål 1 - Ingen fattigdom
- Mål 3 - God hälsa och välbefinnande
- Mål 5 - Jämställdhet
- Mål 10 - Minskad ojämlikhet

En sammanfattning av förvaltningens strategiska arbete med genomförandet av de globala

hållbarhetsmålen i Agenda 2030 finns under verksamhetsområdesmål 3.7 ”Stockholm ska vara en öppen, jämställd och demokratisk stad som samarbetar internationellt”.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål år 2024	Periodicitet
 Andel avhysningar som kunnat avvärjas efter inkommet meddelande till förvaltningen från hyresvärden	95 %	Tas fram av nämnd	Tertial
 Antal barnfamiljer som beviljats tillfälligt boende på hotell/vandrarhem	0 st	Tas fram av nämnd	År
 Antal vräkningar som berör barn	0 st	Tas fram av nämnd	År

Nämndmål: 3.3.1 Vuxna och barnfamiljer har ett tryggt och hållbart boende

Beskrivning

Förvaltningen prioriterar följande arbete för att uppnå förväntat resultat:

- Barnfamiljer, personer med funktionsnedsättning, våldsutsatta och äldre i osäkra boendeförhållanden är särskilt utsatta grupper som prioriteras inom förvaltningen och erbjuds stöd till mer långsiktiga och hållbara boendelösningar.
- Förvaltningens boendeteam och dess vräkningsförebyggare fortsätter arbeta uppsökande, förebygga bostadslöshet och samarbeta med övriga verksamheter inom förvaltningen. Den som riskerar sitt hyreskontrakt erbjuds budget- och skuldrådgivning samt stöd eller insatser som behövs för att kunna komma till rätta med sin situation. Boendeteamet fortsätter utveckla samverkan avseende de olika boendeformerna som SHIS erbjuder.
- Samverkan kring äldre som är hemlösa eller riskerar hemlöshet utvecklas inom förvaltningen för att säkerställa långsiktiga lösningar och insatser.

Förväntat resultat

- Antalet vuxna i behov av akuta boendelösningar minskar.
- Barnfamiljer placeras inte på akutboenden eller vandrarhem.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Genomföra workshop med medarbetare från sociala avdelningen och avdelningen för äldreomsorg med målet att utveckla samverkan kring äldre hemlösa genom att kartlägga processen för samhandläggning.	2024-01-01	2024-12-31

KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.4 Medarbetare i Stockholm ska ges goda förutsättningar att göra ett bra jobb

Under 2024 prioriterar förvaltningen följande arbete för att nå kommunfullmäktiges verksamhetsområdesmål.

Kompetensförsörjning

Samtliga verksamheter arbetar med ett strategiskt kompetensförsörjningsperspektiv. Insatserna kopplas till områden som rekrytering och introduktion av nya medarbetare. Ett arbete för att undersöka hur förvaltningen kan skapa utökad chefsstöd för rekrytering kommer

att inledas under året. Arbetet med att skapa goda arbetsvillkor fortsätter, där målet är att minst 90 procent av alla medarbetare ska ha en tillsvidareanställning på heltid. Den strategiska kompetensförsörjningen inom äldreomsorgen är ett särskilt prioriterat område för att möta den ökande andelen äldre befolkning med behov av en kvalificerad vård och omsorg. Kompetensutvecklingsinsatser ska, när så är möjligt, samordnas inom avdelningarna.

Attraktiv och föredömlig arbetsgivare

Ledarskapet ska präglas av kommunikation, tillit och mod. Chefer ska utöva ett ledarskap som uppmuntrar till ett aktivt och ansvarstagande medarbetarskap samt ska ha kompetens och verktyg att leda i förändring. För att åstadkomma detta kommer bland annat insatser för att stärka medarbetarskapet att fortsätta under året med fokus på nya arbetssätt och förvaltningens kultur och värderingar. Dessa utvecklingssatsningar har tydliga kopplingar till kvalitetsprogrammets olika delar, inte minst vad gäller innovation. Särskilda chefsutvecklingsinsatser kommer att genomföras genom bland annat dialoggrupper, där viktiga och utmanande chefsfrågor hanteras.

Förvaltningen planerar att genomföra särskilda kompetensutvecklingsinsatser inom äldreomsorgen vad avser säker läkemedelshantering för ökad patientsäkerhet och ansöker i och med beslut om verksamhetsplan och budget 2024 om medel för detta genom stadens kompetensutvecklingssatsning (se bilaga 09). Förvaltningen planerar även att genomföra grundutbildning för stödassistenter inom LSS samt utbildning inom psykisk ohälsa och kommer för detta att ansöka om medel från kompetensutvecklingssatsningen i samband med tertiärrapport 1.

Hållbart arbetsliv

En god arbetsmiljö för ett hälsofrämjande och hållbart arbetsliv ska alltid eftersträvas. Ett arbete kring friskfaktorer, i syfte att bland annat sänka sjukfrånvaron, kommer att implementeras. Flera verksamhetsövergångar kommer att ske och där ska goda arbetsvillkor och en bra verksamhet garanteras. Ett nära ledarskap med hälsosamtal, regelbundna avstämningar och avgångssamtal för de som slutar, är prioriterade områden för att minska sjukfrånvaron och för att nå en tillfredsställande personalomsättning.

Jämlikhet

Nolltolerans mot kränkande särbehandling, sexuella trakasserier och diskriminering gäller och dessa frågor arbetas det aktivt med inom ramen för det systematiska arbetsmiljöarbetet. Dessa frågor finns med i årshjulet för APT, vilket innebär att alla medarbetare involveras och informeras systematiskt och återkommande. Jämlikhetsperspektivet beaktas och ska finnas med i alla verksamhetsfrågor. Verksamheterna arbetar förebyggande och stödjande när medarbetare utsätts för hot och våld. Det kommer att genomföras chefsutbildning kring jämställdhet, antirasism och antidiskriminering i tjänsten.

Systematiskt arbetsmiljöarbete (SAM)

Den årliga uppföljningen av det systematiska arbetsmiljöarbetet är en uppföljningsprocess som ska säkerställa att förvaltningen lever upp till lagar, föreskrifter, arbetsmiljöpolicy och följer de rutiner som finns. Den årliga uppföljningen ligger även till grund för den fortsatta utvecklingen av det systematiska arbetsmiljöarbetet för en god arbetsmiljö som främjar hälsa och säkerhet. Arbetet med att löpande bedöma risker i arbetsmiljön ska särskilt följas upp. I

chefens ansvar ingår att genomföra en årlig uppföljning av SAM inom sin verksamhet. Denna görs i samverkan mellan arbetsgivare och skyddsombud i december i alla verksamheter.

Resultatet av den årliga uppföljningen dokumenteras. Om den årliga uppföljningen visar att det finns brister ska dessa åtgärdas direkt eller hanteras inom ramen för respektive verksamhets handlingsplan för SAM. Resultatet sammanställs och analyseras på avdelningsnivå och redovisas för förvaltningsledningen och nämnden i januari. Analysen samverkas.

En ny SAM-modul kommer att implementeras i planerings- och uppföljningsverktyget ILS-webb, vilket ger nya möjligheter att utveckla och kvalitetssäkra processen och arbetssättet ytterligare. Den grundläggande arbetsmiljöutbildningen för chefer och skyddsombud kommer att revideras, delvis beroende på att det kommer en stadsövergripande grundutbildning under året. En ytterligare utveckling är att se över processen för delegering av arbetsmiljöuppgifter.

Agenda 2030

Inom ramen för Agenda 2030 kopplar arbetet framför allt till:

- Mål 3 - Hälsa och välbefinnande
- Mål 5 - Jämställdhet
- Mål 8 - Anständiga arbetsvillkor och ekonomisk tillväxt
- Mål 10 - Minskad ojämlikhet

En sammanfattning av förvaltningens strategiska arbete med genomförandet av de globala hållbarhetsmålen i Agenda 2030 finns under verksamhetsområdesmål 3.7 ”Stockholm ska vara en öppen, jämställd och demokratisk stad som samarbetar internationellt”.

Jämställdhetsanalys

Eventuella skillnader mellan könen analyseras i samband med uppföljning av sjukfrånvaro, arbetsskador och tillbud, företagshälsovårdsinsatser och analys av könsfördelning genomförs på alla nivåer. Dessa analyser finns med i årsplaneringen för samverkansgrupper. Den totala könsfördelningen mellan kvinnor och män är på liknande nivå som könsfördelningen bland chefer - omkring 80 procent kvinnor. Kvinnors sjukfrånvaro är högre än mäns, både i stadsdelsförvaltningen och i samhället i stort. Orsaker till detta analyseras löpande i samverkansgrupper och rör bland annat samhälleliga faktorer, livssituation och arbetsbelastning.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål år 2024	Periodicitet
 Aktivt Medskapandeindex	83	83	År
 Andelen arbetade timmar av timavlönad personal i förhållande till samtliga arbetade timmar inom förskolan	4 %	Tas fram av nämnd/styrelse	Tertial
 Andelen arbetade timmar av timavlönad personal i förhållande till samtliga arbetade timmar inom stöd och service till personer med funktionsnedsättning	16 %	Tas fram av nämnd/styrelse	Tertial

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål år 2024	Periodicitet
 Andelen arbetade timmar av timavlönad personal i förhållande till samtliga arbetade timmar inom äldreomsorg	19 %	Tas fram av nämnd/styrelse	Tertial
 Sjukfrånvaro	7,6 %	Tas fram av nämnd/styrelse	Tertial
 Sjukfrånvaro dag 1-14	3 %	Tas fram av nämnd/styrelse	Tertial

Nämndmål: 3.4.1 Chefer har hög kompetens och förståelse för sitt uppdrag och medarbetarna ges goda förutsättningar att göra ett bra jobb

Beskrivning

Förvaltningen prioriterar följande arbete för att uppnå förväntat resultat:

- Fortsätta insatser kopplat till medarbetarskap för alla medarbetare.
- Fortsätta arbetet med att utveckla förvaltningens kompetensförsörjningsplan för 2023 - 2025 genom att tydligare koppla planen till andra övergripande HR-processer exempelvis rekryterings- och introduktionsprocessen, där det även sker en översyn av hur chefer kan stöttas vid belastade rekryteringssituationer.
- Fortsatt utveckling av introduktionsprocessen för nyanställda.
- Fortsatt utveckling av processen kring avslut, inklusive avslutsenkäter.
- Riktade ledarskapsinsatser, exempelvis dialoggrupper.

Förväntat resultat

- Verksamheterna utvecklas genom medarbetarnas engagemang och nytänkande.
- Medarbetare trivs i sitt arbete och väljer att stanna kvar i förvaltningen.
- All rekrytering sker kompetensbaserat.
- Kärnverksamheterna har rätt bemanning för sitt uppdrag.
- Ledarskapet har stärkts ytterligare och knyts samman med medarbetarskapsinsatsningen.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Arbeta för en bra arbetsmiljöstruktur kring feriearbetarna.	2024-01-01	2024-12-31
Genomföra block två och tre i medarbetarskapsinsatsningen.	2024-01-01	2024-11-30
Genomföra dialoggrupper för chefer.	2024-01-01	2024-06-30
Implementera de reviderade introduktions- och avslutsprocesserna, inklusive behörigheter och checklistor.	2024-01-01	2024-12-31
Implementera stadens nya chefsstruktur.	2024-01-01	2024-12-31
Utveckla HR och IT:s stöd vid hanteringen av verksamhetsövergångar.	2024-01-01	2024-12-31
Utveckla och följa upp arbetet med kompetensförsörjningsplanen.	2024-01-01	2024-12-31

Nämndmål: 3.4.2 I förvaltningen råder en god och hälsofrämjande arbetsmiljö med goda arbetsvillkor

Beskrivning

Förvaltningen prioriterar följande arbete för att uppnå förväntat resultat:

- Fortsätta arbeta för goda arbetsvillkor med en hög grad av tillsvidareanställningar, där heltid är norm.
- Förvaltningen utreder förutsättningarna och tar fram en särskild handlingsplan med syftet att öka anställningstryggheten, minska andelen arbetade timmar som utförs av timanställd behovspersonal och en ändamålsenlig organisation för en framtida vikariepool. Arbetet genomförs i samarbete med lokala representanter för Kommunal.
- Förvaltningen undersöker förutsättningarna för en hållbar och trygg vikarietillsättning genom att se över verksamheternas grundbemanning inom förskolan.
- Översyn av scheman och andra påverkande faktorer i utförarenheterna för att kunna minska andelen timavlönade behovsanställda och skapa god arbetsmiljö.
- Se över och utveckla åtgärder för att minska sjukfrånvaron med prioritering i verksamheter med hög/ökande sjukfrånvaro.
- Säkerställa en god kunskapsnivå om arbetsmiljöfrågor i hela organisationen.

Förväntat resultat

- Minskad sjukfrånvaro och tillfredsställande personalrörlighet.
- Andelen arbetade timmar av timavlönad personal i förhållande till samtliga arbetade timmar inom vård, omsorg och pedagogiska verksamheter minskar.
- Verksamheterna har en god och hälsosam arbetsmiljö som är fri från diskriminering, kränkande särbehandling, sexuella trakasserier samt repressalier.
- Verksamheterna arbetar förebyggande och stödjande när medarbetare utsätts för hot och våld.
- Minst 90 procent av alla medarbetare har en tillsvidareanställning på heltid.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Arbeta för heltid som norm och att skapa bra arbetsvillkor med en låg andel timanställda	2024-01-01	2024-12-31
Arbeta med friskfaktorer i syfte att förbättra arbetsmiljön och att sänka sjukfrånvaron.	2024-01-01	2024-12-31
Fortsätta arbetet med att förbättra arbetssituationen för förskollärare och barnskötare enligt stadens handlingsplan för förbättrad arbetssituation för förskollärare och barnskötare. Samt följa upp Södermalms tre prioriterade områden i handlingsplanen med hjälp av en enkät.	2024-01-01	2024-12-31
Fortsätta arbetet med att förbättra arbetssituationen för socialsekreterare och biståndshandläggare enligt stadens handlingsplan.	2024-01-01	2024-12-31
Förvaltningen följer upp hur genomförda utbildningar i lyftteknik och ergonomi har fungerat i verksamheterna.	2024-01-01	2024-12-31
Genomföra en översyn av mötesrumstekniken på Virkesvägen.	2024-01-01	2024-08-31
Genomföra utbildning kring jämställdhet, rasism och antidiskriminering för chefer.	2024-01-01	2024-12-31

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Genomföra utbyte av IT-utrustning.	2024-01-01	2024-12-31
Göra en översyn av, och fatta beslut kring, framtida arbetsmiljöutbildning för chefer och skyddsombud.	2024-01-01	2024-12-31
Implementera den nya SAM-modulen i ILS.	2024-01-01	2024-10-31

KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.5 Hög beredskap och stark rådighet ska råda i alla verksamhetsområden

Under 2024 prioriterar förvaltningen följande arbete för att nå kommunfullmäktiges verksamhetsområdesmål om hög beredskap och stark rådighet.

Risk- och sårbarhetsanalys samt civil beredskap

Risk- och sårbarhetsanalys samt kontinuitetsplanering

Södermalms kontinuitetsplan sker utifrån arbetet med risk- och sårbarhetsanalyser (RSA). Grunden är stadens ”Handbok för risk- och sårbarhetsanalyser” och arbetet genomförs systematiskt i sex steg under en tvåårsperiod. Förvaltningen kommer att genomföra den första delen av arbetet inom RSA genom att kartlägga och dokumentera de mest sannolika och uppenbara risker och sårbarheter med fokus på stadsdelens samtliga samhällsviktiga verksamheter. Förvaltningen kommer att upprätta en åtgärdsplan innan årets slut men eventuella åtgärder som går att få på plats snabbt kommer lösas löpande under året.

Trygghetspunkterna och civil beredskap

Förvaltningen kommer genomföra en större övning under första kvartalet för att identifiera styrkor och utvecklingsbehov i verksamheten, krisledningen och trygghetspunkterna så att dessa är välfungerande vid kris. Detta är en del av förvaltningens arbete för god civil beredskap som är starkt kopplat till RSA. Målet är att nå ökad krisledningsförmåga samt snabbare och effektivare krishantering genom övning och kontinuitetshantering.

Förvaltningen kommer även genomföra interna utbildningar kopplade till krisstaben och resurserna. Vidare bidrar förvaltningen i arbetet kring stadens centrala omsättningslager.

Förvaltningen ska kartlägga de lokalt närvarande företagen vars fokus är livsmedelsförsörjning eller finansiella tjänster, som potentiellt kan vara aktörer inom civilt försvar. Förvaltningen kommer även att kalla till möten med de privata aktörer som driver samhällskritiska verksamheter, exempelvis privata förskolor och vård- och omsorgsaktörer, för att samverka och uppnå en högre beredskap. Äldreomsorgen ska under året starta upp tillagningskök i egen regi och det ska vara öppet för alla. Detta kommer även att utgöra ett bra matförråd och beredskap vid eventuell kris.

Systematiskt informationssäkerhetsarbete

Förvaltningen fortsätter att utveckla det systematiska informationssäkerhetsarbetet. Informationsklassningsarbetet intensifieras ytterligare under året och förvaltningen ökar antalet genomförda informationsklassningar. Årliga uppföljningar av genomförda informationsklassningar sker på ett effektivt och tillfredställande sätt. Implementeringen av förvaltningens lokala anvisning fortgår och som en effekt av det arbetet förväntas förvaltningens arbete med behörighetshantering att gå framåt. Förvaltningens lokala

incidenthanteringsrutin som finns på plats ses över och eventuella behov av vidareutveckling tydliggörs i samarbete med berörda funktioner. Som ett led i arbetet mot ökad informationssäkerhet i upphandlingsförfarandet utökas förvaltningens nyetablerade nätverk omfattande bland annat IT-samordnare, dataskyddsombud och informationssäkerhetssamordnare till att även omfatta förvaltningens upphandlare.

Upphandling och avtalsuppföljning

Förvaltningen prioriterar entreprenaduppföljningar samt uppföljningar av upphandlingar med stort avtalsvärde. Vidare följer en extra resurs särskilt upp arbetet med kvalitetskrav som anställningsvillkor hos leverantör i städupphandlingar. Förvaltningen ska vid varje ny upphandling säkerställa att stadsgemensamma sociala klausuler finns med samt har med krav kring klimat och miljö. Sociala avdelningen, stadsmiljöavdelningen och äldreomsorgsavdelningen följer regelbundet upp samtliga entreprenadavtal. Uppföljning av LOV-avtal samordnas av social- respektive äldreförvaltningen. Vidare prioriterar förvaltningen avtal där det finns ökad risk för välfärdsbrottslighet och en rutin för granskning av externa aktörer där betalningar förekommer ska tas fram under året. Processen för upphandling, avtalsförvaltning och avtalsuppföljning kommer att tydliggöras under året.

Verksamhetsövergångar

Från och med den 1 februari 2024 återgår Hornskrokens vård- och omsorgsboende i förvaltningens egen regi. För att säkerställa en långsiktigt hållbar organisation när äldreomsorgsavdelningen växer behöver den framtida organisationen vara anpassad för att fortsatt kunna erbjuda vård- och omsorg av hög kvalitet för stadsdelsområdets äldre invånare. Redan genomförda och kommande förändringar skapar behov av en justerad organisation med en ny chefsstruktur.

Vidare påbörjar förvaltningen återtagandet av Danvikstulls dagliga verksamhet samt Reimersholme och Tantolundens grupp- och servicebostäder under året. Dessa entreprenadavtal löper ut under 2025.

Verksamhetslokaler

Förvaltningen säkerställer alltid en ekonomiskt hållbar planering för underhåll av egna lokaler genom att prioritera dessa lokaler först. Vid konjunkturnedgångar eller i perioder då behovet av verksamhetslokaler minskar prioriterar förvaltningen att egna lokaler bibehålls och underhålls. Förvaltningen hyr externa lokaler för att lättare hantera förändrat behov av verksamhetslokaler på kort sikt. Först i perioder då förändringar blir bestående överväger förvaltningen att avveckla egna lokaler. Förvaltningen ser kontinuerligt över lokaler utifrån befolkningsförändringar för att hitta interna lösningar mellan verksamheter. Förvaltningen kommer att föra dialog med stadsdelsområdets hemgårdar om att hyra ut lokaler till fler föreningar. Förvaltningen har god rådighet över sociala avdelningens och äldreomsorgens lokaler då en stor andel av verksamheten drivs i egen regi. Förvaltningen har även en relativt stor förskoleverksamhet men också en stor andel förskoleverksamhet i enskild regi. Förskoleavdelningen kommer under året stärka arbetet med att informera om förskoleverksamhet i egen regi, se stycket nedan.

Förvaltningens planerade införhyrningar för LSS-bostäder i kvarteren Persikan och Mangon skapar förutsättningar för att öka andelen införhyrningar i kommunkoncernens bolag.

Marknadsföring av förskolorna i egen regi

Förskolan är viktig för barnen och deras utveckling. Förskolan har ett kompensatoriskt och ett lärande uppdrag och alla barn ska ges möjlighet att delta i förskolan. Inom Södermalms stadsdelsområde är deltagandet högt men det finns barn som inte är inskrivna i förskola. Det är färre antal barn som är inskrivna i förskola i egen regi i jämförelse med enskild regi i stadsdelsområdet. För att tillgodose behovet av garantiplatser och behålla rådigheten behöver förvaltningen arbeta för att det finns förskoleplatser i kommunal regi fördelat över hela stadsdelsområdet.

Förskolorna i egen regi ska vara likvärdiga och med en hög kvalitet och vårdnadshavarna ska vara nöjda med verksamheten. Ett led i detta arbete är den gemensamt framtagna visionen, i linje med stockholmarnas fokus och som förskolorna arbetar utifrån, "Framtiden är barnens och vi utvecklar den tillsammans".

Föräldravisningarna ska vara välkomnande, planerade och synliggöra förskolans uppdrag. De pedagogiska lärmiljöerna ska visa på det rika material som erbjuds barnen, vara estetiska, stimulera till mångfald och inspirera barnen i ett görande.

För att attrahera fler vårdnadshavare och behålla fler barn arbetar förvaltningen och förskolorna medvetet för att alla medarbetare och chefer ska ta ett gemensamt ansvar för kvaliteten på samtliga förskolor. Förskolorna kommer därför att utveckla kommunikationen med vårdnadshavare genom Skolplattformen, föräldramöten och utvecklingssamtal men också i det dagliga mötet.

Öppna förskolan ska vara en del av att sprida kunskap om förskolans verksamhet och uppdrag samt informera om vikten av att delta i förskolan.

Förskolornas verksamhet ska uppmärksammas och synliggöras i sociala medier.

Agenda 2030

Inom ramen för Agenda 2030 kopplar arbetet framför allt till:

- Mål 4 - God utbildning för alla
- Mål 11 - Hållbara städer och samhällen
- Mål 16 - Fredliga och inkluderande samhällen

En sammanfattning av förvaltningens strategiska arbete med genomförandet av de globala hållbarhetsmålen i Agenda 2030 finns under verksamhetsområdesmål 3.7 "Stockholm ska vara en öppen, jämställd och demokratisk stad som samarbetar internationellt".

Jämställdhetsanalys

Förvaltningens arbete med beredskap och rådighet tar hänsyn till både kvinnors och mäns, pojkar och flickors olika behov. Könsskillnad är dock inte en faktor i arbetet.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål år 2024	Periodicitet
 Andel elektroniska inköp	70 %	Tas fram av nämnd/styrelse	År

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål år 2024	Periodicitet
Andel upphandlade avtal där kontinuerlig uppföljning genomförts	100 %	81 %	År
Genomförda åtgärder inom risk- och sårbarhetsanalys	100 %	100 %	År

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Kommunstyrelsen ska i samarbete med förskolenämnden, socialnämnden, utbildningsnämnden, äldrenämnden och stadsdelsnämnderna bedriva fortsatt kunskaps- och förmågeupbyggnad inom måltidsberedskap	2024-01-01	2024-12-31
Servicenämnden ska i samarbete med kommunstyrelsen, förskolenämnden, kulturnämnden, socialnämnden, utbildningsnämnden, äldrenämnden och stadsdelsnämnderna påbörja viss drift av centralt beredskapslager för medicinskt skydds- och förbrukningsmateriel, livsmedel samt vissa förbrukningsmateriel i syfte att höja stadens beredskapsförmåga	2024-01-01	2024-12-31
Stadsdelsnämnderna ska i samråd med kommunstyrelsen enskilt eller i samverkan öva aktivering av trygghetspunkter inom sitt geografiska område	2024-01-01	2024-12-31

Nämndmål: 3.5.1 Hög beredskap och stark rådighet råder i nämndens verksamheter

Beskrivning

Förvaltningen prioriterar följande arbete för att uppnå förväntat resultat:

Insatser för att öka verksamhetens civila beredskap:

- Södermalms fyra trygghetspunkter är hålls ständigt beredda så att förvaltningen vid behov kan verka för att invånare får tillgång till kommunikation, värme, vatten och vila.
- Förvaltningen har ett kontinuitetsarbete som minimerar risken för att stadsdelsområdets samhällsviktiga verksamheter påverkas negativt i händelse av en oönskad och omfattande kris. Framtagande av beredskapslager och i övrigt vilka behov som framkommer i det inledande arbetet med RSA.
- Förvaltningen står väl rustade inför en situation av höjd beredskap där det finns en bred förståelse och en känsla av ansvar inför den uppgift som skulle följa på en höjd beredskap.
- Förvaltningens krisorganisation övar så att förvaltningen och dess verksamheter står bättre rustade inför eventuellt hastigt uppkomna händelser som sker inom stadsdelsområdet.

Aktiviteter från "Ledningens genomgång" som prioriteras rörande informationssäkerhet:

- Förvaltningen säkerställer att det finns resurser, kompetens och systematiska arbetssätt för ett ändamålsenligt informationssäkerhetsarbete.
- Förvaltningen genomför en processkartläggning av det systematiska informationssäkerhetsarbetet och tar fram förslag på hur den kan utvecklas och effektiviseras.
- Förvaltningen besätter roller utifrån den lokala informationssäkerhetsanvisningen.
- Informationsklassningar genomförs kontinuerligt och följs upp regelbundet. Förvaltningen prioriterar att informationsklassa informationsmängder som behandlas/kommer att behandlas i digitala system eller verktyg.

- Genomföra lokala utbildningstillfällen om informationssäkerhet inkl. dataskydd
- Förvaltningens lokala incidenthanteringsrutin ses över och vidareutvecklas i nödvändiga delar

Insatser för att stärka uppföljning och kontroll av externa leverantörer:

- Förvaltningen genomför löpande utbildning av behöriga beställare för att säkerställa att inköp sker genom e-handelssystemet och en högre avtalstrohet och kostnadseffektivitet.
- Förvaltningen genomför löpande uppföljning och kontroller av upphandlade leverantörers seriositet
- Förvaltningen utvecklar uppföljningen av kvalitet inom entreprenader
- Förvaltningen satsar särskilt på uppföljning av städavtal
- Förvaltningen ingår i stadens arbetsgrupp mot välfärdsbrott inom städbranschen samt hemtjänsten
- Förvaltningen kommer under året att beskriva och utveckla upphandlingsprocessen

Förvaltningen ersätter inte investeringar i egna lokaler med långtidsinhyrningar/leasing.

Förskolan i egen regi är ett attraktivt val.

Förväntat resultat

- Stadsdelsområdets trygghetspunkter kan tas i drift omgående vid behov.
- Södermalms invånare har god kännedom om stadsdelsområdets trygghetspunkter samt vad man kan förvänta sig av dessa.
- Förvaltningens kontinuitetsplaner är väl kända av behöriga chefer och andra som förväntas kunna agera i händelse av uppkommen, oförutsedd störning.
- Förvaltningens arbete med krisorganisation och krigsorganisation övas och är väl känd hos de som förväntas agera i händelse av någon av dessa aktiveras.
- Förvaltningen har under året byggt upp kunskap och förmåga inom måltidsberedskap i samarbete med andra
- Förvaltningen har under året byggt upp viss drift av centralt omsättningslager för medicinskt skydds- och förbrukningsmateriel, livsmedel samt vissa förbrukningsmateriel i samarbete med andra
- Förvaltningens har god rådighet över verksamhetslokaler genom tillräckligt stor andel egen regi i stadsdelsnämndsområdet. Förvaltningen kan därmed säkerställa invånarnas behov i händelse av uppkommen, oförutsedd störning.
- Alla upphandlade entreprenadavtal följs upp.
- Förvaltningen ökar andelen elektroniska inköp.
- Förutsättningarna att uppnå kraven på skydd av information har förbättrats genom systematiskt informationssäkerhetsarbete.
- Informationssäkerhets- och personuppgiftsincidenter rapporteras och hanteras på korrekt sätt samt anmäls i förekommande fall till tillsynsmyndighet i tid.
- Arbetsätt inom det systematiska informationssäkerhetsarbetet har tydliggjorts och alla roller har tillsatts
- Förvaltningens informationstillgångar/informationsmängder/informationsobjekt har

informationsklassats och tidigare informationsklassningar har följts upp.

- Fler personuppgiftsregistreringar har registrerats.
- Medarbetare och chefer har ökat sina kunskaper om informationssäkerhet inkl. dataskydd
- Öppna förskolans pedagoger ska ha god kännedom om förskolan och förskolans uppdrag och ge vårdnadshavare som besöker öppna förskolan information om vikten av deltagande i förskolan.
- Öka antalet inskrivna barn och barn i kö till förskolan i egen regi har ökat.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Revidering av förvaltningens styrdokument för informationssäkerhet "Lokal anvisning" och "Ledningens genomgång".	2024-01-01	2024-12-31
Södermalms förskolor i egen regi informerar om sin verksamhet	2024-01-01	2024-12-31

KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.6 Tryggheten ska öka genom förebyggande insatser

Under 2024 prioriterar förvaltningen följande arbete för att nå kommunfullmäktiges verksamhetsområdesmål.

Lokala samverkansöverenskommelsen mellan stadsdelsområdet, skolan och Polisen

Den lokala samverkansöverenskommelsen mellan förvaltningen, utbildningsförvaltningen och lokalpolisområde Södermalm innehåller ett antal områden som utifrån framtagna lägesbilder prioriteras. Dessa är:

- Otrygga och brottsutsatta platser
- Unga i riskzon för destruktivt beteende
- Systemhotande brottslighet
- Särskilt utsatta och sårbara brottsoffer
- Kriminella miljöer och livsstilar

Otrygga och brottsutsatta platser

Det riktade arbetet mot avgränsade platser kommer under året att prioriteras vid västra Södermalm, centrala Södermalm och Hammarby Sjöstad. Fokus kommer främst att vara trygghetskapande- och brottsförebyggande insatser och åtgärder på de platser som klassas som öppna drogsener för att problematiken i området ska upphöra alternativt få minskad negativ effekt på brottslighet och oroligheter samt att boende, besökare och verksamma ska uppleva platsen som trygg. I linje med stockholmarnas fokus genomförs samverkan och dialog för att planera åtgärder.

För att kunna utvärdera om det arbete som sker bidrar till ökad trygghet fortsätter förvaltningen att genomföra fördjupade trygghetsmätningar inom ovan nämnda områden även under 2024 och 2025.

Unga i riskzon för destruktivt beteende

Genom ett nära samarbete mellan förvaltningen, lokalpolis, socialsekreterare hos lokalpolis och fältassistenter utvecklas arbetet med att tidigt identifiera unga personer som riskerar att dras in i kriminalitet. Även de kommunala grund- och gymnasieskolorna ska involveras i

arbetet i enlighet med strategin för att minska risken för att barn, unga och unga vuxna dras in i kriminalitet.

Systemhotande brottslighet

Förvaltningen fortsätter arbetet med kunskapshöjande åtgärder när det gäller otillåten påverkan och har möjliggjort att i incidentrapporteringssystemet anmäla händelser. Förvaltningen avser att i samverkan med polisen utveckla anmälningsförfarandet inom förvaltningen och handläggning inom Polisen.

Särskilt utsatta och sårbara brottsoffer

Implementering av framgångsrika arbetsätt som har utvecklats inom ramen för tidigare projektet IGOR för att hitta våldsutsatta och våldsutövare och erbjuda stöd och behandling kommer att genomföras under året. Arbetet sker i samarbete med Norra Innerstadens och Kungsholmens stadsdelsförvaltningar samt Polisens grupp för brott i nära relation (BIN) samt City-polisen. Förvaltningen planerar att i samverkan med socialförvaltningen sammanföra detta arbete med den så kallade Islandsmodellen i ärenden som rör barn som bevittnat eller blivit utsatta för våld, från det akuta skedet till det mer långsiktiga och motiverande arbetet.

Stadsdelsområdet lägesbild beskrivs i bilaga 07.

Kriminella miljöer och livsstilar

Förvaltningen stärker beredskapen inför mottagande av avhoppare genom kunskapshöjande insatser under året för att på bästa sätt kunna möta och utveckla det framtida arbetet med avhoppare och deras anhöriga.

Förvaltningens arbete mot våldsbejakande extremism (VBE) kommer att organiseras inom arbetet med lokala samverkansöverenskommelsen och under året ska en åtgärdsplan kopplat till VBE utifrån lokala lägesbilden tas fram. Förvaltningens arbetsgrupp för VBE kan förhoppningsvis stärkas upp med Polisens närvaro under året då samverkan med Polisen blir mer central för området. Förvaltningens samordnare mot VBE kommer fortsätta informera enheterna om stadens arbete mot VBE, vilka riktlinjer och rutiner som finns i arbetet och vad som är mest aktuellt just nu. Under våren ska ett föräldrakafé med fokus på gaming-plattformar och våldsbejakande extremism genomföras där experter inom området ska hålla föredrag och diskussion med föräldrarna.

Platssamverkan och platsaktivering

Förvaltningen samverkar genom det lokala brottsförebyggande rådet Söderandan med bland annat lokalpolis, företag, fastighetsägare och föreningar i stadsdelsområdet. Samverkan sker med stockholmarnas fokus. Syftet är att öka tryggheten genom förebyggande insatser och minska förutsättningarna för brottslighet i stadsdelsområdet samt att öka tryggheten i stadsdelsområdets nöjesliv.

Förvaltningen fortsätter att delta i aktiviteten ”Effektiv samverkan för trygghet”. Områden som prioriteras är västra Södermalm, centrala Södermalm och Hammarby Sjöstad. Aktörer som ingår i denna samverkan är bland annat förvaltningens trygghetssamordnare, trafikkontoret, lokalpolis, ordningsvakter, fastighetsägare och företagare. Genom regelbundna lägesrapporter över situationen på aktuellt område initierar samverkansgruppen insatser och åtgärder för att öka tryggheten och minska brottsligheten i området.

Förvaltningens arbete med platssamverkan fortsätter under året. Genom att samla olika aktörer för att jobba praktiskt tillsammans med trygghetsskapande, brottsförebyggande och trivselskapande åtgärder runt en speciell plats ska tryggheten och attraktionskraften öka inom området. Förvaltningen samverkar med polis, det lokala näringslivet, civilsamhället och andra relevanta aktörer såsom trafikkontoret. Platser som prioriteras är västra Södermalm, centrala Södermalm, Hammarby Sjöstad, Gamla stan och Mariakvarteren. Arbete som planeras under året är bland annat trygghetsskapande åtgärder kring Hornsbruksgatan och i tunneln under Hornsgatan. Det projekteras även för förbättringsinsatser kopplat till Folkungatrappan.

Genom att föra in olika aktiviteter på platser i stadsdelsområdet kan den upplevda tryggheten påverkas positivt och under året kommer platsaktivering prioriteras på Medborgarplatsen under hela året och i Tanto under sommaren. Fokus är att skapa positiva värden genom att medborgare i högre utsträckning uppehåller sig på platsen. Platsaktiveringen sker i form av teater, dans, kultur och andra aktiviteter men också genom att skapa en inbjudande och trygg atmosfär, exempelvis i form av ökad belysning. Samtliga aktiviteter sker i samverkan med andra aktörer inom förvaltningen och staden.

Ett exempel på samarbete med civilsamhället är förvaltningens löpande samverkan med "Snyggt & Tryggt i Hammarby Sjöstad" och "Gamla stan i samverkan". I samarbetet ligger fokus på att öka tryggheten i stadsmiljön genom fysiska insatser såsom renhållning, parkskötsel och belysning men även genom att fler trygga vuxna rör sig där unga vistas.

Trygghetsskapande insatser på västra Södermalm

Västra Södermalm har av Polisen identifierats som en öppen drogscen i Stockholms län. Under året fortsätter förvaltningens insatser för att problematiken i området ska upphöra alternativt få minskad negativ effekt på brottsligheten samt att boende, besökare och verksamma ska uppleva platsen som trygg. En bra och stark samverkan har byggts upp med såväl lokala aktörer (föreningar, bostadsbolag, boende och näringsidkare) som med kriminalvård, regionen och andra vårdgivande organisationer. Det uppsökande arbetet fortsätter och sker i tät samverkan med Polisen och socialförvaltningens uppsökarteam. Vidare planeras trygghetsskapande åtgärder kring Hornsbruksgatan, i tunneln under Hornsgatan och i Drakenbergsparken vid höjden i området mellan trappförbindelsen upp till Hornstull och förlängningen av Lignagatan.

Trygghetsskapande åtgärd mellan Tantotoppen och Drakenbergsparken

Utifrån erhållna medel för trygghetsskapande åtgärder som erhöles i samband med tertiäl 1 2023 kommer trappförbindelsen mellan Tantotoppen och Drakenbergsparken rustas upp under året. Vidare kommer entréerna till förbindelsen från båda hållen tydligare annonseras. Syftet är att göra trappförbindelsen och entréerna attraktivare och tryggare att använda.

Ansökningar om trygghetsinvesteringar

I samband med tertiäl 1 planerar förvaltningen att söka medel för trygghetsskapande insatser vid två platser. I Drakenbergsparken, i området mellan trappförbindelsen upp till Hornstull och förlängningen av Lignagatan, finns en höjd som upplevs otrygg. Planen är att söka medel för aktivering av platsen med hjälp av en fysisk insats. Den andra platsen som förvaltningen avser söka trygghetsmedel för är parkstråket mellan Maria Prästgårdsgata och Rosenlundsgatan. Stråket avgränsas i söder av en bergvägg och är en relativt lång sträcka som

upplevs otrygg. Planen är att söka medel för upprustning och aktivering av platsen.

Renhållning och skötsel av parkerna

För att parkerna ska upplevas som trygga är god renhållning och parkskötsel avgörande. Under året ska förvaltningen säkerställa att framtagna rutiner och arbetssätt följs avseende renhållning och parkskötsel inom stadsdelsområdet. Detta görs bland annat genom inhämtning av planer från utförande entreprenör, kontroller av utfört arbete i stadsmiljön samt vid regelbundna mötesserier med berörd entreprenör. Vite tas ut vid avsteg från de krav som ställs i avtalen gällande renhållning och parkskötsel.

Välfärdsbrott

Förvaltningen fortsätter arbetet med att förebygga och motverka välfärdsbrottslighet och har inom ramen för arbetet med intern kontroll fokus på följande områden.

Handläggning inklusive kontroll av bidragsmottagande föreningar, beslut och uppföljning av föreningsbidrag

För att säkerställa att föreningar som mottagit föreningsbidrag uppfyller de krav som ställs i nämndens rutiner och att bidraget använts i enlighet med ansökan genomför förvaltningen kontroller, såväl i samband med handläggning av ansökan som vid genomgång av redovisning. Föreningarna får i sina ansökningshandlingar intyga att de uppfyller demokrativillkoret och klargörande samtal/möten genomförs med nya föreningar som ansöker om ett ”betydande belopp” vilket i detta fall avser minst 30 tkr. Utöver kontroll hos skatteverket genomför förvaltningen vid behov eller på förekommen anledning även en kreditupplysning hos affärs- och kreditinformationsföretaget UC gällande föreningens företrädare. Handläggarna på berörda avdelningar följer upp föreningarnas redovisningar och gör även uppföljningar vid behov under året, exempelvis verksamhetsbesök.

Motverka bidragsbrott och felaktiga utbetalningar

För att motverka felaktiga utbetalningar av ekonomiskt bistånd fortsätter arbetet med regelbundna kontroller av utbetalningar, dels på daglig basis och i form av stickprov. Kontroller utförs av biträdande enhetschefer inom enheten för ekonomiskt bistånd och särskilt tillsatt FUT-handläggare (FUT=felaktiga utbetalningar). Vid upptäckt av felaktigt utbetalt bistånd undersöks möjligheten till återkrav alternativt polisanmälan.

Förvaltningen ingår i arbetsgruppen för riskområde hemtjänst som stadsledningskontoret och äldreförvaltningen samordnar. För att motverka att felaktig hemtjänstersättning betalas ut till externa leverantörer fortsätter äldreomsorgens beställarenhet att genomföra löpande granskning i form av bland annat stickprovskontroller av hemtjänstersättning till externa leverantörer.

Avtalsuppföljning

Förvaltningen fortsätter att motverka upphandlade aktörers möjlighet till brottslighet genom regelbunden avtalsuppföljning. Sociala avdelningen, stadsmiljöavdelningen och äldreomsorgsavdelningen följer regelbundet upp samtliga entreprenadavtal. Uppföljning av LOV-avtal samordnas av social- respektive äldreförvaltningen. Förvaltningen ingår i arbetsgruppen för riskområde lokalvård som stadsledningskontoret och utbildningsförvaltningen samordnar. Under året kommer förvaltningen särskilt att utveckla

arbetet med kontroll av leverantörer och avtalsuppföljning inom området lokalvård och har tagit in en extra resurs för ändamålet. Utöver det ska en rutin för granskning av externa aktörer där betalningar förekommer tas fram.

Agenda 2030

Inom ramen för Agenda 2030 kopplar arbetet framför allt till:

- Mål 5 - Jämställdhet.
- Mål 11 - Hållbara städer och samhällen
- Mål 16 - Fredliga inkluderande samhällen

En sammanfattning av förvaltningens strategiska arbete med genomförandet av de globala hållbarhetsmålen i Agenda 2030 finns under verksamhetsområdesmål 3.7 ”Stockholm ska vara en öppen, jämställd och demokratisk stad som samarbetar internationellt”.

Jämställdhetsanalys

Generellt upplever sig kvinnor boende i stadsdelsområdet mindre trygga än männen. En anledning skulle kunna vara att kvinnor i högre utsträckning än män möjligen påverkas av oroligheter kopplad till platser som klassas som öppna drogscener. Förvaltningen fortsätter arbetet med brottsförebyggande och trygghetsskapande åtgärder i syfte att flickor och kvinnor ska känna sig tryggare i stadsmiljön.

Genom arbete med den lokala samverkansöverenskommelsen och det prioriterade området särskilt utsatta och sårbara brottsoffer fortsätter förvaltningen att försöka nå fler våldsutsatta och våldsutövare och erbjuda stöd och behandling.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål år 2024	Periodicitet
 Andel stockholmare som upplever trygghet i den stadsdel där man bor	82 %	79 %	År
 Stockholmarnas nöjdhet med renhållning och städning	73 %	73 %	År
 Stockholmarnas nöjdhet med skötsel och städning av park och grönområden	73 %	73 %	År

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
 Kommunstyrelsen ska i samråd med socialnämnden, utbildningsnämnden, äldrenämnden och samtliga stadsdelsnämnder, fortsätta utvecklingen av en nämndövergripande struktur i arbetet mot välfärdsbrott med fokus på riktade kontroller genom tillämpning av riskprofiler och en ökad grad av dokumentation och informationsdelning	2024-01-01	2024-12-31
 Trafiknämnden ska i samarbete med stadsbyggnadsnämnden och Stockholms Stads Parkerings AB samt i samråd med Södermalms stadsdelsnämnd inleda utvecklingsarbete för Medborgarplatsen med fokus på att skapa goda flöden och aktivering av platsen	2024-01-01	2024-12-31

Nämndmål: 3.6.1 Invånare är trygga och säkra i Södermalms stadsdelsområde**Beskrivning**

Förvaltningen prioriterar följande arbete för att uppnå förväntat resultat:

- Genomföra olika insatser och åtgärder inom de fem prioriterade områden som ingår i den lokala samverkansöverenskommelsen mellan förvaltningen, utbildningsförvaltningen och lokalpolisområde Södermalm.
- Fortsätta arbetet inom trygghet och prevention mot ungdomar genom att utveckla det socialt uppsökande arbetet i stadsmiljön kopplat till särskilda händelser som exempelvis skolavslutning och Valborgsmässoafton. Situationsanpassat uppsökande arbete prioriteras genom att rikta resurser när polisen har särskilda insatser i ett område eller då situationen på en skola kräver åtgärder på gruppnivå.
- Genom deltagande i aktiviteten ”Effektiv samverkan för trygghet” regelbundet initiera och genomföra åtgärder för att öka tryggheten och minska brottsligheten inom västra Södermalm, centrala Södermalm och Hammarby Sjöstad.
- Fortsätta arbetet med platsamverkan och tillsammans med andra aktörer som polis, lokala näringslivet och trafikkontoret jobba praktiskt med trygghetsskapande, brottsförebyggande och trivselskapande åtgärder runt prioriterade platser inom stadsdelsområdet. Dessa platser är västra Södermalm, centrala Södermalm, Hammarby Sjöstad, Gamla stan och Mariakvarteren.
- Fortsätta arbetet med trygghetsskapande insatser på västra Södermalm som klassas som öppen drogscen för att problematiken i området ska upphöra alternativt få minskad negativ effekt på brottsligheten.
- Fortsätta arbetet med att förebygga och motverka välfärdsbrottslighet inom bland annat lokalvård och hemtjänst samt inom ramen för arbetet med intern kontroll.

Förväntat resultat

- Andelen invånare som upplever att stadsdelsområdet är tryggt ökar.
- Förvaltningens insatser bidrar till att förutsättningar för brottslighet minskar

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Genomföra platsspecifika trygghetsmätningar vid västra Södermalm, centrala Södermalm och Hammarby Sjöstad.	2024-01-01	2024-12-31
Utveckla dialogen samt skapa en ökad förståelse för upplevd otrygghet hos medborgarna genom att i förväg utannonsera dialogmöten, kopplat till Södermalms olika områden så som västra Södermalm, centrala Södermalm, Östra Södermalm, Hammarby sjöstad och Gamla stan.	2024-01-01	2024-12-31

Nämndmål: 3.6.2 Södermalms parker är trygga, levande och välskötta**Beskrivning**

Förvaltningen prioriterar följande arbete för att uppnå förväntat resultat:

- Utbyte av trasiga skräpkorgar och tillföra fler i områden där det råder brist. Skräpkorgarna är kapacitetsstarka och utformade för att hindra skadedjur och fåglar att komma åt avfallet.
- Renovering av slitna gräs- och grusytor samt återplantering av växtmaterial i parkerna

fortsätter. För att öka upplevelsen av välskötta parker är det viktigt att gräs- och grusytor samt planteringar i stadsdelsområdets parker underhålls.

- Lekplatserna i stadsdelsområdets parker är mycket populära besöksmål och utsätts därför för hårt slitage. För att kunna erbjuda säkra och attraktiva lekplatser kommer

upprustningsåtgärder av lekplatser på prioriterade platser genomföras.

- I samband med parkupprustningar utgår förvaltningen från Parkplan Södermalms målbild för hur respektive park bör utvecklas för att bli inkluderande offentliga rum och mötesplatser för många olika målgrupper.

- Vinteraktivering av parker. För att parkerna i större utsträckning ska levandegöras vintertid anläggs skidspår i Drakenbergsparken och i Tengdahlsparcken när natursnö finns i tillräcklig omfattning. Isar för skridskoåkning spolats på ett antal platser och möjligheten till pulkaåkning på utvalda lämpliga platser kommuniceras till allmänheten.

Förväntat resultat

Andelen invånare som är nöjda med skötsel och städning av park och grönområden inom stadsdelsområdet ökar.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Införa ytterligare möjlighet till källsortering i parkmiljö.	2024-01-01	2024-12-31
Renovering av gräs- och grusytor samt återplantering av växtmaterial.	2024-01-01	2024-12-31
Utföra upprustning av lekredskap.	2024-01-01	2024-12-31
Utplacering av nya kapacitetsstarka skräpkorgar.	2024-01-01	2024-12-31
Utveckla kopplingen mellan Tantotoppen och Drakenbergsparken.	2024-01-01	2024-12-31

KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.7 Stockholm ska vara en öppen, jämställd och demokratisk stad som samarbetar internationellt

Under 2024 prioriterar förvaltningen följande arbete för att nå kommunfullmäktiges verksamhetsområdesmål.

Agenda 2030

Förvaltningen bidrar till att uppfylla målen i Agenda 2030 i den ordinarie verksamheten genom att integrera arbetet i alla styrnings- och uppföljningsprocesser. Förvaltningen redogör under relevanta mål för hur verksamheterna bidrar till flera av målen i Agenda 2030 med särskilt fokus på ökad jämställdhet, minskad ojämlikhet, fredliga och inkluderande städer och minskad klimatpåverkan. För att uppnå synergieffekter och en positiv förflyttning sker samverkan med relevanta nämnder i staden, myndigheter, civilsamhället, näringslivet och akademien.

Nämndens verksamheter ska vara fria från diskriminering och rasism, och invånarna ska få en likvärdig service och bli väl bemötta. Det kommer att genomföras chefsutbildning kring jämställdhet, antirasism och antidiskriminering i tjänsten.

Förvaltningens arbete med ungdomsrådet fortsätter att utvecklas. Ungdomsrådet består av representanter från flera olika högstadieskolor inom stadsdelsområdet och deltagarna för fram

behov och önskemål gällande bland annat fritidsaktiviteter och fältverksamhet. Ett prioriterat område att arbeta vidare med under året är psykisk hälsa och trygghet hos unga.

Förvaltningen arbetar i enlighet med Stockholmarnas fokus utifrån en pågående dialog med de som bor, vistas och verkar i stadsdelsområdet. Förvaltningen fortsätter sitt välutvecklade arbetssätt med medborgardialoger under året. Förvaltningen kommer också att söka medel för att genomföra en satsning med ungdomsrådet för att involvera fler ungdomar i stadsdelsområdet med syftet att de ska få inflytande över åtgärder för ungdomars psykiska hälsa och trygghet. I samband med större parkupprustningsprojekt genomförs medborgardialoger. I de flesta fall hålls en inledande dialog med allmänheten angående synpunkter på hur den berörda platsen upplevs idag och hur den bör utvecklas. Utifrån inkomna synpunkter tar förvaltningen fram ett förslag till programhandling som även den diskuteras med allmänheten. Nämndsammanträden kommer fortsatt vid ett par tillfällen under året att genomföras på andra platser i stadsdelsområdet än på förvaltningskontoret för att underlätta närvaro av, och därmed dialog med, medborgare i andra delar än Hammarby Sjöstad.

Förvaltningen prövar och beviljar föreningsbidrag till föreningar som kompletterar nämndens kärnverksamheter och som uppfyller stadens demokrativillkor. Föreningar som beviljas bidrag ska ha en inriktning som ligger i linje med stadens arbete för jämställdhet, jämlikhet, tillgänglighet och vara fria från våld och diskriminering.

Förvaltningen fortsätter att fokusera på förebyggande åtgärder för att tidigt nå och ge insatser till barn, ungdomar och deras föräldrar. Genom stärkt intern och extern samverkan mellan fritidsverksamheter, skola, förskola, socialtjänst och polis nås barn, ungdomar och familjer i riskzon.

All utbildning i förskolan genomsyras av lärande för en hållbar utveckling där omsorg, utveckling och lärande bildar en helhet som ger barnen förutsättningar att utvecklas i trygga, säkra och goda lek- och lärmiljöer.

Alla barn och unga ska ha lika goda uppväxtvillkor där samverkan med andra aktörer såsom grund- och gymnasieskola, lokalpolis, barn- och ungdomspsykiatri, habiliteringen och andra verksamheter inom Region Stockholm bidrar till att tidigt upptäcka och motverka en negativ utveckling när det gäller bland annat psykisk ohälsa, kriminalitet och skolfrånvaro.

Förebyggande och hälsofrämjande insatser spelar en stor roll för ett friskare åldrande. För att motverka ofrivillig ensamhet bland äldre fortsätter förvaltningen att förnya och stärka arbetsformerna för det förebyggande och uppsökande arbetet genom kartläggning av behov och genom samordning av förvaltningens resurser.

Kultur- och fritidsaktiviteter planeras för att nå nya målgrupper, bredda deltagandet i syfte att öka social inkludering, minska ojämlikhet och stärka skyddsfaktorer hos barn och unga. Kultur, fritidsaktiviteter och skapande integreras i verksamhetens ordinarie arbete. Aktiviteter genomförs där så är möjligt i samverkan med nämndens lokala råd samt civila samhällets organisationer. Förvaltningen ska under året genomföra en utredning om utbud av aktiviteter

för ungdomar i dialog med ungdomar t.ex. på fritidsgård.

Förvaltningens verksamheter verkar för en hälsosam och hållbar miljö där aktiva val medverkar till att klimat- och miljöpåverkan minskar och återvinning av material fortsätter öka. Verksamheterna fortsätter det intensifierade arbetet med att öka andelen inköp av ekologiska livsmedel och minska användningen av onödiga engångsartiklar och plastprodukter.

Förvaltningen bidrar på olika sätt för ekologisk hållbarhet genom ett systematiskt arbete för ökad biologisk mångfald. Genom att fortsätta arbetet med att genomföra handlingsplanen för klimatanpassning bidrar förvaltningen till att stärka stadens motståndskraft vid skyfall och värmeböljor. Aktiviteter inom miljö och klimat redovisas under inriktningsmål 2.

Verksamheterna drivs inom givna ekonomiska ramar och uppfyller uppsatta mål. En stark budget är hållbar och lägger grunden för en jämlik välfärd.

Förvaltningens verksamheter arbetar aktivt för att personer som inte har tillräckliga inkomster blir självförsörjande. Insatser och arbetssätt som vidareutvecklas är bland annat arbetsträning, samverkan och samplanering med Jobbtorg och Jobbtorg Unga, samhälls- och bovägledning samt intern och extern samverkan.

Genom platssamverkan ska förvaltningens samverkan med polis, det lokala näringslivet, civilsamhället och andra relevanta aktörer förbättras och förstärkas för att öka tryggheten i och attraktionskraften till stadsdelsområdet.

Förvaltningen prioriterar att stärka upp arbetet med att motverka hemlöshet för alla målgrupper, det förebyggande arbetet, det vägledande arbetet och den process det innebär att återetablera sig på bostadsmarknaden. Bland de personer som är 65 år och äldre i stadsdelsområdet och som lever i hemlöshet eller riskerar att bli hemlösa fortsätter förvaltningen att utveckla både den interna och externa samverkan med socialförvaltningen och SHIS Bostäder så att de gemensamma arbetssätten på bästa sätt stödjer verksamheterna och den enskilde.

Mänskliga rättigheter

Ökad jämställdhet

Arbetet med jämställdhet utgår från stadens *Program för ett jämställt Stockholm 2018 - 2022* samt mål 5 i Agenda 2030 och är integrerat inom förvaltningens samtliga verksamheter. I verksamheternas planeringsarbete sker analys av uppföljningar och statistik.

Jämställdhetsutmaningar lyfts i de fall det är möjligt för att synliggöra eventuella olikheter samt möjliggöra analys och förbättringsåtgärder. I samtliga beslutsunderlag till nämnden genomförs jämställdhetsanalyser där så är möjligt. Förvaltningen ser ett fortsatt behov av att vidare utveckla, systematisera och följa upp arbetet med jämställdhetsintegrering och flera verksamheter planerar kompetenshöjande insatser under året.

Förvaltningen fortsätter införandet och användandet av metoden Mentors in Violence Prevention (MVP). MVP är en metod i skolans och fritidsverksamhetens våldsförebyggande arbete för att förändra stereotypa könsnormer som kopplar samman maskulinitet och våld. Metoden ska också bidra till ökad jämställdhet. Förvaltningen stödjer grundskolans våldsförebyggande och trygghetsskapande arbete i stadsdelens skolor och fritidsverksamheter. Förvaltningen fortsätter att utveckla arbetet med att förebygga att personer med funktionsnedsättning och äldre personer utsätts för våld i nära relationer, bland annat genom utveckling av insatsen VIP (Viktig Intressant Person).

Förskolans arbete med att utveckla det våldsförebyggande arbetet fortsätter. Syftet med det våldsförebyggande arbetet är bland annat att ge medarbetare fördjupad kunskap kring att förhindra att situationer med våldsinslag uppstår eller upprepas. Barnen ska få uppleva att de lyckas och att de får nyttja alla sina förmågor. Förskolorna värnar om flickors och pojkars rättigheter och arbetet med detta ska bidra till att alla barn har möjlighet att lyckas i förskolan oavsett bakgrund. Likabehandlingsarbetet i förskolan är ett ständigt pågående arbete för att förskolan ska vara fri från diskriminering, trakasserier och kränkande behandling. Verksamheterna har planer medaktiva åtgärder mot diskriminering och kränkande behandling som återspeglar arbetet med att främja likabehandling.

Analys har gjorts av hur parkerna används bland annat utifrån kön. Utifrån analysen har parkupprustningar genomförts utifrån ett jämställdhetsperspektiv.

Eventuella skillnader mellan könen analyseras i samband med uppföljning av sjukfrånvaro, arbetsskador och tillbud, företagshälsovårdsinsatser och analys av könsfördelning genomförs på alla nivåer. Dessa analyser finns med i årsplaneringen för samverkansgrupper. Den totala könsfördelningen mellan kvinnor och män är på liknande nivå som könsfördelningen bland chefer - omkring 80 procent kvinnor. Kvinnors sjukfrånvaro är högre än mäns, både i stadsdelsförvaltningen och i samhället i stort. Orsaker till detta analyseras löpande i samverkansgrupper och rör bland annat samhälleliga faktorer, livssituation och arbetsbelastning.

Barns rättigheter

Verksamheterna arbetar för barns rättigheter i enlighet med FN:s barnkonvention samt *Program för barnets rättigheter och inflytande 2018–2022*. Förvaltningen prioriterar arbetsätt så att barnperspektivet alltid ska beaktas och barnets rättigheter ska omsättas i samtliga ärenden som berör barn. Inom socialtjänsten gäller det både barn med olika funktionsnedsättningar och barn till vuxna som ansöker om stöd. Barn och unga görs delaktiga under processens gång och får information om socialtjänstens uppdrag, varför de är aktuella för utredning och uppmanas att på olika sätt ge sin syn på saken. Nätverket för barns rättigheter och hälsa sprider kunskap i förskoleorganisationen om barns rättigheter och hälsa och om hälsofrämjande och förebyggande arbete utifrån ett barnhälsoperspektiv. Nätverket bidrar till att stärka samverkan och samarbetet mellan förskolan och socialtjänsten.

Informationsinsatser till verksamheterna inom socialtjänsten fortsätter för att utifrån barnkonventionen beakta barnperspektivet i ärenden där beslut kan komma att påverka barn och unga. I ärenden som gäller ett enskilt barn ska barnets uppfattning alltid efterfrågas och dokumenteras. Förvaltningens SIP-samordnare fortsätter bland annat arbetet för att höja

kunskapsnivån om SIP (samordnad individuell plan), öka kvaliteten och skapa bättre förutsättningar för barns rätt till information och delaktighet vid planering av insatser.

Förvaltningen har barnrättsamordnare samt lokala barnombud vilka representerar olika verksamhetsområden inom sociala avdelningen. Barnrättsamordnarnas uppgift är att driva och leda barnrättsarbetet framåt med stöd av barnombuden. Barnombudens uppgift är att omsätta barnets rättigheter på ett konkret och tydligt sätt samt att förankra och upprätthålla ett barnrättsbaserat arbetssätt i sin verksamhet. Lokala barnrättsnätverk för barnombuden genomförs cirka två gånger per termin. Exempel på pågående arbete där några barnombud deltar är att de är delaktiga kring att iordningställa ett av förvaltningens besöksrum till ett barnrum, där den fysiska miljön ska bli mer anpassad för barn. Ett annat påbörjat utvecklingsarbete inom enheten för barn och unga är att skriva beslutsunderlag i du-form, vilket innebär att socialsekreteraren skriver till barnet.

Vid upprustning av parker och lekplatser beaktar förvaltningen barns behov i olika åldrar gällande val av lekutrustning och utformning av parkytor.

Förvaltningen samverkar med relevanta samhällsaktörer i både individärenden och övergripande frågor som rör barn som far illa eller riskerar att fara illa. Prövningar av barnets bästa, så kallade barnkonsekvensanalyser, görs i flera av förvaltningens verksamheter för att beslut och åtgärder ska följa barnkonventionen.

För helhetssyn och samlat fokus på barns rättigheter kommer förvaltningen under året att ta fram en gemensam handlingsplan.

Nationella minoriteter

Arbetet med att säkerställa nationella minoriteters rättigheter fortgår under 2024 i enlighet med Stockholms stads riktlinjer för nationella minoriteters rättigheter och Stockholms stads strategi för romsk inkludering, vilket beskrivs under relevanta verksamhetsmål.

Förvaltningen samverkar med flera andra förvaltningar utifrån det uppdrag som framgår av stadens riktlinjer för arbetet med nationella minoriteters rättigheter samt stadens strategi för romsk inkludering.

Förvaltningen har en förskola som har utbildning och undervisning på finska. Arbetet fortgår gällande förvaltningens och förskolenämndens uppdrag att utveckla formerna för förskola med samiska och meänkieli. Genomförandet av verksamheten sker i nära samverkan med samråden och de familjer som kommer vara anknutna till förskolan. Södermalms förskolor i egen regi kommer starta upp ett samarbete med Skansen med fokus på den samiska kulturen. Medarbetare inom förskolan erbjuds kompetensutveckling kring språkutveckling, flerspråkighet och minoritetsspråk.

Äldreomsorgen arbetar såväl med program för återkommande högtider där de nationella minoriteternas högtider uppmärksammas med kulturaktiviteter, mat och musik som med löpande aktiviteter i samverkan med andra så som Sameföreningen. I förvaltningens uppsökande arbete görs ett regelbundet utskick till alla i stadsdelsområdet som fyllt 75 år. I brevet är utvalda delar, till exempel informationen om vart de äldre ska vända sig för att få hjälp, översatt till minoritetsspråken.

HBQI+

Samverkan sker mellan fritids- och hemgårdar och föreningslivet i HBQI+-frågor. Förvaltningen ska tillsammans med dessa samarbetspartners tillgängliggöra och nå fler HBQI+-ungdomar. Aktiviteterna ska planeras utifrån ungdomarnas önskemål.

Sedan 2020 är förvaltningens sociala dagverksamhet och träffpunkter inom den förebyggande enheten för äldre HBQ-diplomerade och verksamheterna arbetar löpande med handlingsplanen som är en del av diplomeringens fortsättning. Verksamheterna har anmält intresse för att delta i RFSL:s nya utbildning i kortformat för äldreomsorgen. Äldreomsorgen fortsätter också att samverka och nå ut med information genom de många aktörer inom stadsdelsområdet som också har seniorer som målgrupp. Ett exempel under utveckling är att de öppna träffpunkterna sprider information om RFSL:s mötesplatser för HBQI+-personer vilket lett till fler besökare och där förvaltningen för dialog om en utökad samverkan. För att höja kunskapen hos medarbetarna om hur arbete kan ske för att säkerställa att alla äldre får ett respektfullt bemötande kommer förvaltningen under 2024 ta fram en plan för hur samtliga verksamheter inom äldreomsorgen under tre års tid ska kunna genomgå stadens webbaserade LHBTQ-utbildning. Arbetet inleds med att två av verksamheterna genomför utbildningen i enlighet med Södermalmsmodellen för verksamhetsnära utbildning.

Personer med funktionsnedsättning

Förvaltningens verksamheter implementerar och arbetar utifrån principerna i stadens program för tillgänglighet och delaktighet för personer med funktionsnedsättning. Förvaltningen fortsätter att prioritera arbetet med att utveckla fritidsverksamheten för ungdomar med funktionsnedsättning. Förvaltningen ska tillgängliggöra och nå fler ungdomar med olika funktionsnedsättningar och erbjuda aktiviteter med fokus på rörelse och hälsa i enlighet med stadens program för tillgänglighet och delaktighet för personer med funktionsnedsättning. Aktiviteterna ska planeras utifrån ungdomarnas önskemål. Vid fördelning av feriearbete prioriterar förvaltningen särskilt ungdomar med funktionsnedsättning.

Det finns ett ökat stödbehov hos äldre med funktionsnedsättning som bor i gruppbostad då dessa personer vanligtvis bor kvar i sina bostäder under hela livet. Vid uppnådd pensionsålder upphör möjligheten till daglig verksamhet och dessa personer behöver istället erbjudas en annan form av meningsfull sysselsättning dagtid. Förvaltningen fortsätter att utveckla samarbete med aktörer som erbjuder sysselsättning, såsom Tellus fritidscenter.

Rådet för funktionshinderfrågor tar initiativ till förbättringar för personer med funktionsnedsättning i alla åldrar och lämnar synpunkter på relevanta ärenden.

Internationellt samarbete

Förvaltningschefen är ordförande i europeiskt nätverk mot terrorism. Ett deltagande där förvaltningen är med och bidrar men också kan dra viktiga lärdomar för att öka motståndskraften inom området samt även för att utveckla beredskapsarbetet inom förvaltningen.

Förvaltningen kommer att delta i det internationella arbetet som stadsledningskontoret (SLK) samordnar. Arbetet samordnas lokalt av förvaltningen säkerhetssamordnare. Stadsdelen

kommer att undersöka möjligheter att ta emot internationella besök samt stötta SLK i det internationella arbetet. Fokus kommer vara att utveckla internationella näringslivskontakter men även ett nätverk inom civilt försvar. Inom civilt försvar och beredskap kommer förvaltningen ta in internationell erfarenhet genom exempelvis ambassadnätverket.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål år 2024	Periodicitet
 Andel med förtroende för stadsdelsförvaltningen i det område där man bor	38 %	38 %	År

Nämndmål: 3.7.1 Nämndens verksamheter är öppna, jämställda och demokratiska

Beskrivning

Förvaltningen prioriterar följande arbete för att uppnå förväntat resultat:

- Förvaltningens verksamheter arbetar för att stärka mänskliga rättigheter genom att vidareutveckla arbetet med jämställdhet, jämlikhet, nationella minoriteter och barns rättigheter.
- Förvaltningens verksamheter arbetar för att uppfylla de globala hållbarhetsmålen i Agenda 2030.
- I de uppföljningar där skillnader i resultat mellan kvinnor och män, flickor och pojkar finns ska det tydligt framgå om skillnaderna är motiverade eller omotiverade. Vid omotiverade skillnader vidtas åtgärder.
- Genom förvaltningens ungdomsråd ska ungdomar kunna påverka politiska beslut och ordna evenemang som ligger i ungdomars intresse.
- Barn och unga har medbestämmande i frågor som rör deras vardag i enlighet med FN:s barnkonvention. Barnets bästa är avgörande även när beslut och andra åtgärder rör föräldern som till exempel vård- eller behandlingsinsatser. Hänsyn tas till barnets ålder och mognad.
- Förvaltningen ska medverka i framtagande av stadens handlingsplan mot rasism.
- I egeninitierade ärenden till nämnden genomförs jämställdhetsanalyser och barnkonsekvensanalyser där så är möjligt.

Förväntat resultat

- Medarbetares kunskap om nationella minoriteters rättigheter har ökat.
- Öka kunskapen inom barnrättsområdet hos nyckelpersoner inom förvaltningen.
- Barns rättigheter och ett jämställdhetsperspektiv är integrerat i beslutsfattande, planering och utförande av verksamhet.
- Invånarna i stadsdelsområdet upplever att de har goda förutsättningar för dialog med förvaltningen.
- Fler verksamheter har HBTQI-diplomerat sig under året.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Förvaltningen ska kartlägga vilken information som finns tillgänglig på minoritetsspråken i verksamheterna, på stockholm.se, i sociala medier samt i förvaltningens reception.	2024-01-01	2024-12-31
Ta fram en förvaltningsgemensam handlingsplan gällande barnrättsarbetet	2024-01-01	2024-12-31

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Ta fram en rutin för hur barnets bästa beaktas i beslutsunderlag.	2024-01-01	2024-12-31
Vid minst ett tillfälle på förvaltningens chefsforum ha tema mänskliga rättigheter med fokus på utvald målgrupp till exempel äldre, barn, personer med funktionsnedsättning etc.	2024-01-01	2024-12-31

Redovisning av ekonomi

Nämndens ekonomiska förutsättningar

Kommunfullmäktige tilldelar ekonomiska medel till stadsdelsnämnderna enligt ett fördelningssystem, där resurserna i huvudsak fördelas efter stadsdelsområdenas befolkning, socioekonomiska struktur och genom schablonersättning per prestation. Stadsdelsnämnderna får sina medel tilldelade som ett anslag. Inom ramen för anslaget har stadsdelsnämnderna möjlighet att omdisponera de ekonomiska medlen och prioritera mellan verksamheterna, så länge de följer de mål och riktlinjer som kommunfullmäktige fastställt.

Kommunfullmäktiges förslag till driftbudget för stadsdelsnämnden år 2024 är netto 2 911,2 mnkr. Jämfört med år 2023 har budgeten ökat med 149,2 mnkr. Flera av nämndens verksamheter är budgeterade efter prestationer. En del av det ökade anslaget ska täcka pris- och löneökningar.

Investeringsbudgeten för år 2024 är 21,3 mnkr, varav 3,1 mnkr är till maskiner och inventarier och 18,2 mnkr till stadsmiljöverksamhet.

Tabellen nedan visar budget år 2024 netto per verksamhetsområde, budget år 2023 netto per verksamhetsområde och prognos år 2023.

Belopp, mnkr

	2023				2024		
	Budget			Prognos	VP Budget		
	Kostnader	Intäkter	Netto	Netto	Kostnader	Intäkter	Netto
Driftbudget							
Nämnd och förvaltningsadministration	86,0	-3,0	83,0	83,5	89,6	-3,0	86,6
Individ- och familjeomsorg	288,3	-21,6	266,7	269,7	299,1	-24,4	274,7
Stadsmiljöverksamhet	67,7	-1,0	66,7	68,2	73,7	-1,0	72,7
Förskoleverksamhet	502,6	-57,0	445,6	447,6	496,0	-49,4	446,6
Äldreomsorg	1 507,7	-247,0	1 260,7	1 229,7	1 605,0	-272,3	1 332,7
Stöd och service funktionsnedsättning	571,2	-45,3	525,9	529,4	591,4	-47,1	544,3
Barn, kultur och fritid	35,5	-4,8	30,7	30,7	33,4	-4,7	28,7
Arbetsmarknadsåtgärder	40,0	-10,1	29,9	29,9	39,9	-10,9	29,0
Ekonomiskt bistånd	87,8	-2,0	85,8	83,8	87,9	-2,0	85,9

	2023				2024		
Övrig verksamhet	12,5	0,0	12,5	0,0	10,0	0,0	10,0
Summa drift	3 199,3	-391,8	2 807,5	2 772,5	3 326,0	-414,8	2 911,2

Intäkter och kostnader per verksamhetsområde

Tabellerna nedan visar fördelningen av externa intäkter och kostnader per verksamhetsområde i budget år 2024, budget år 2023 och prognos år 2023. Budget- och prestationsjusteringar tillkommer under året. Budget år 2024 innehåller kommunfullmäktiges beslutade intäkter och de förväntade omslutningsförändringarna.

Nämnd- och förvaltningsadministration

Belopp, mnkr

Budget 2023			Prognos 2023	Budget 2024		
Kostnader	Intäkter	Netto	Netto	Kostnader	Intäkter	Netto
86,0	-3,0	83,0	83,5	89,6	-3,0	86,6

Resursfördelningssystemet innehåller inte någon särskild tilldelning för att täcka nämndverksamhet, ledningsuppgifter och administrativt stöd till verksamheten. Det innebär att dessa funktioner finansieras genom omfördelning från verksamhetsområdena. Av den totala budgetramen har 86,0 mnkr omfördelats för detta ändamål.

Nettobudgeten för nämnd och förvaltningsadministration är ökad med 3,6 mnkr jämfört med år 2023. Förklaring till förändringen är bland annat kompensation för löne- och hyresökningar, budget för platsamverkan och platsaktivering i Tanto samt flytt av trygghettsatsningar från individ- och familjeomsorgen till administrationen. Totalt uppgår förvaltningens administrativa kostnader till 2,98 procent av nämndens totala omslutning, vilket är en minskning från föregående år.

Individ- och familjeomsorg

Belopp, mnkr

	Budget 2023			Prognos 2023	Budget 2024		
	Kostnader	Intäkter	Netto	Netto	Kostnader	Intäkter	Netto
Individ- och familjeomsorg	288,3	-21,6	266,7	269,7	299,1	-24,4	274,7
Varav barn och ungdom	140,6	-1,8	138,8	139,4	146,3	-4,2	142,1
Varav vuxna	75,1	-8,4	66,7	68,7	79,7	-8,4	71,3
Varav socialpsykiatri	65,9	-6,7	59,2	59,6	68,7	-7,4	61,3
Varav nyanlända	4,7	-4,7	0,0	0,0	4,4	-4,4	0,0

Verksamhetens nettobudget för år 2024 är 8,0 mnkr högre jämfört med budgeten för år 2023.

Ökningen förklaras främst av satsningar inom verksamhetsområdet och pris- och löneökningar. Pengen för socialpsykiatri är uppräknad med 4,0 procent.

Intäkterna avser framförallt andrahandsuthyrningar för försöks- och träningslägenheter och ersättningar för ensamkommande flyktingbarn från Migrationsverket.

Stadsmiljöverksamhet

Belopp, mnkr

	Budget 2023			Prognos 2023	Budget 2024		
	Kostnader	Intäkter	Netto	Netto	Kostnader	Intäkter	Netto
Stadsmiljö	67,7	-1,0	66,7	68,2	73,7	-1,0	72,7
Varav parkdrift	43,0	-1,0	42,0	43,5	46,0	-1,0	45,0
Varav avskrivning/intern ränta	24,7	0,0	24,7	24,7	27,7	0,0	27,7

Verksamhetens nettobudget för år 2024 är 72,7 mnkr inklusive kapitaltjänstkostnader om 27,7 mnkr. Budget för år 2024 har ökat med 6,0 mnkr i förhållande till budget år 2023.

Driftbudgeten har ökat med 3,0 mnkr och kapitaltjänstkostnaderna har ökat med 3,0 mnkr. Intäkterna i budget avser avgifter från koloniträdgårdsföreningarna inom stadsdelsområdet.

I budgeten för år 2024 är stadens internränta satt till 2,8 procent vilket är högre än år 2023.

Förskoleverksamhet

Belopp, mnkr

Budget 2023			Prognos 2023	Budget 2024		
Kostnader	Intäkter	Netto	Netto	Kostnader	Intäkter	Netto
502,6	-57,0	445,6	447,6	496,0	-49,4	446,6

Verksamhetens nettobudget för år 2024 är 1,0 mnkr högre jämfört med budgeten för år 2023. Ökningen beror i huvudsak på höjd ersättning med 4,0 procent.

Kommunfullmäktiges budgettram år 2024 bygger på antalet inskrivna förskolebarn per den 31 mars 2023, vilket är 2 621 barn. Förvaltningens prognos för år 2024 visar på ett barnantal om 2 505 barn. Slutlig budgettram kommer att tilldelas nämnden efter faktiskt barnantal under året. Förvaltningen har reserverat medel för denna skillnad som det lägre barnantalet innebär.

Förskoleverksamheten får en ersättning per inskrivet barn. Liksom år 2023 ges 80 procent av ersättningen till enheterna i form av peng. Resterande 20 procent går främst till lokalkostnader och övergripande administrativa kostnader. Lokalkostnaderna beräknas öka med 6,5 procent.

Intäkterna avser i huvudsak avgifter inom förskolan, försäljning av platser och ersättning för arbetsmarknadsåtgärder.

Äldreomsorg

Belopp, mnkr

Budget 2023			Prognos 2023	Budget 2024		
Kostnader	Intäkter	Netto	Netto	Kostnader	Intäkter	Netto
1 507,7	-247,0	1 260,7	1 229,7	1 605,0	-272,3	1 332,7

Verksamhetens nettobudget för år 2024 är 72,0 mnkr högre än budgeten för år 2023.

Ökningen beror på höjda ersättningar från kommunfullmäktige jämfört med år 2023. Inom vård- och omsorgsboenden har ersättningen höjts med 4,6 procent. Ersättningen för hemtjänst i ordinärt boende har höjts med 3,7 procent och ersättningen till servicehus 3,6 procent. Ökningen beror även på satsningar på utökning av tjänster som till exempel biträdande chefstjänster, kuratorer, kvalitetssamordnare och måltidsbiträden. Dessutom beror förändringen på ökade lokalkostnader och löneökningar.

Intäkterna avser främst försäljning av platser och avgifter från brukare.

Beställarbudgeten inom äldreomsorgen år 2024 baseras på ett genomsnitt av 810 vård- och omsorgsplatser, vilket är en ökning med 29 platser jämfört med oktober 2023, samt 2 250 personer med hemtjänstinsatser.

Stöd och service till personer med funktionsnedsättning

Belopp, mnkr

Budget 2023			Prognos 2023	Budget 2024		
Kostnader	Intäkter	Netto	Netto	Kostnader	Intäkter	Netto
571,2	-45,3	525,9	529,4	591,4	-47,1	544,3

Verksamhetens nettobudget för år 2024 uppgår till 544,3 mnkr, vilket är 18,4 mnkr högre än budgeten för år 2023. Ökningen beror främst på fler brukare samt ökade ersättningar från kommunfullmäktige.

En större andel av verksamhetens budget är rörlig och är baserad på antalet brukare per augusti 2023. Budgeten för år 2024 kommer precis som tidigare år att justeras. Justeringarna görs i samband med mätningarna som sker två gånger per år och är då baserad på antalet brukare inom gruppboende, daglig verksamhet, korttidsboende och korttidstillsyn. Inom nämnda verksamheter har ersättningen höjts med 3,7 procent inför år 2024.

Intäkterna inom verksamheten avser framförallt hyresintäkter och försäljning av platser inom daglig verksamhet till andra förvaltningar och kommuner.

Barn, kultur och fritid

Belopp, mnkr

Budget 2023			Prognos 2023	Budget 2024		
Kostnader	Intäkter	Netto	Netto	Kostnader	Intäkter	Netto
35,5	-4,8	30,7	30,7	33,4	-4,7	28,7

Verksamhetens nettobudget för år 2024 uppgår till 28,7 mnkr, vilket är 2,0 mnkr lägre jämfört med budgeten för år 2023. Budgeten avser framför allt fritidsverksamhet, parklekar,

sommarkollo och konsumentvägledning. Budgeten förväntas öka under året med 2,4 mnkr avseende fondmedel för sommarkollo som fördelas i samband med tertialrapport 1.

Arbetsmarknadsåtgärder

Belopp, mnkr

Budget 2023			Prognos 2023	Budget 2024		
Kostnader	Intäkter	Netto	Netto	Kostnader	Intäkter	Netto
40,0	-10,1	29,9	29,9	39,9	-10,9	29,0

Verksamhetens nettobudget för år 2024 uppgår till 29,0 mnkr, vilket är 0,9 mnkr lägre än budgeten för år 2023.

Av nettobudgeten är 12,0 mnkr avsatta för feriearbetare. Förvaltningens ambition är att kunna erbjuda 1 150 ungdomar feriearbete under år 2024.

Intäkterna i budget år 2024 avser framförallt ersättningar från Arbetsförmedlingen för offentligt skyddade anställningar (OSA).

Ekonomiskt bistånd

Belopp, mnkr

	Budget 2023			Prognos 2023	Budget 2024		
	Kostnader	Intäkter	Netto	Netto	Kostnader	Intäkter	Netto
Ekonomiskt bistånd	87,8	-2,0	85,8	83,8	87,9	-2,0	85,9
Varav handläggning	31,1	0,0	31,1	31,1	31,4	0,0	31,4

Verksamhetens nettobudget för år 2024 uppgår till 85,9 mnkr, vilket är 0,1 mnkr högre än budgeten för år 2023.

Budgeten innebär ett genomsnitt om 419 bidragshushåll per månad, vilket är något färre än snittet för 2023 om 426.

Intäkterna avser framförallt återbetalningar av försörjningsstöd.

Övrig verksamhet

Belopp, mnkr

Budget 2023			Prognos 2023	Budget 2024		
Kostnader	Intäkter	Netto	Netto	Kostnader	Intäkter	Netto
12,5	0,0	12,5	0,0	10,0	0,0	10,0

Under övrig verksamhet avsätts 10,0 mnkr för oförutsedda kostnader.

Investeringar

Mnkr	Verksamhetsplan 2023 (inkl. beviljade budgetjusteringar)	Prognos 2023	Verksamhetsplan 2024
Parkinvesteringar	4,7	4,4	5,0
Reinvesteringar	8,4	8,6	3,0
Investeringar med nycklade medel	10,2	10,2	10,2
Klimatinvesteringar	13,8	13,8	0,0
Trygghetsskapande åtgärder	0,8	0,4	0,0
Övriga investeringsmedel	1,0	1,0	0,0
Inventarier och maskiner	3,1	3,1	3,1
Totalt	42,0	41,5	21,3

Parkinvesteringar inklusive reinvesteringar

Stadsdelsnämnden har för år 2024 tilldelats 8,0 mnkr av kommunfullmäktige för parkinvesteringar och reinvesteringar. Fördelning mellan projekt redovisas nedan.

Haren (3,5 mnkr)

Under våren planeras det framtagna programmet för parkens upprustning att tas upp i stadsdelsnämnden för beslut. En viktig del i upprustningen av Haren/Norra Bysistäppan är att åtgärda plaskdammens uttjanta teknik. Förvaltningen planerar att under året bygga ett nytt teknikhus för att säkerställa plaskdammens fortsatta funktion. Övriga upprustningsåtgärder i parken planeras till år 2025.

Ansgarieparken (1,0 mnkr)

Under våren planeras det framtagna programmet för parkens upprustning att tas upp i stadsdelsnämnden för beslut. Under året planeras projektering utifrån framtaget program att genomföras. Upprustningen i parken planeras i huvudsak att genomföras under år 2025.

Droskan (0,5 mnkr)

Under året påbörjas framtagande av ett program för en kommande upprustning av parken Droskan. Under året planeras en medborgardialog genomföras med syftet att fånga upp medborgarnas synpunkter och önskemål.

Reinvesteringar (3,0 mnkr)

Stadsdelen har en mängd äldre anläggningar som på grund av ålder och hårt slitage har stort reinvesteringarbehov. Under året kommer exempelvis trappanläggningar renoveras.

Investeringar med nycklade medel

Stadsdelsnämnden tilldelas 10,2 mnkr för mindre parkinvesteringar under år 2024. Medlen kommer att användas till bland annat upprustning av lekplatser i syfte att förlänga lekplatsernas livslängd.

I samtliga projekt ingår exempelvis tillgänglighetsåtgärder och insatser med syftet att skapa mer levande parker, detta i enlighet Program för tillgänglighet och delaktighet för personer med funktionsnedsättning 2024-2029.

Inom parkinvesteringsprojekten är jämställdhets- och barnperspektiven viktiga perspektiv som inarbetas i samband med planering och projektering.

Inventarier och maskiner

Förvaltningens investeringsbudget för inventarier och maskiner är 3,1 mnkr för år 2024. Nämnden begär i samband med verksamhetsplanen en utökad budget om 5,0 mnkr för ökad behov. Se under rubriken Budgetjusteringar-

Försäljningar av anläggningstillgångar

Resultatenheter

I enlighet med stadens regler för ekonomisk förvaltning ska nämnden årligen i verksamhetsplanen besluta vilka enheter som ska vara resultatenheter.

Nämnden föreslår att sex resultatenheter inrättas under 2024, varav fyra resultatenheter inom förskola, en resultatenhet inom parklekar och en resultatenhet inom stöd och service till personer med funktionsnedsättning.

Förskola

Område 1

Område 2

Område 3

Område 4

Barn, kultur och fritid

Södermalms parklekar

Stöd och service till personer med funktionsnedsättning

Utförarenhet FUNK

Äldreomsorgen

I samband med verksamhetsberättelse 2023 föreslås att resultatenheten Södermalms vård och omsorgsboende avvecklas.

Verksamhetsprojekt (driftprojekt)

Budgetjusteringar

	Mnkr
Klimatinvesteringar	10,4
Åtgärder i enlighet med lokala åtgärdsprogram för vattenförekomster	0,4
Biologisk mångfald	1,0

	Mnkr
Större investeringar på parkmark till följd av erosionsproblematik med mera	2,5
Inventarier och maskiner	5,0
Trygghetsinvesteringar	0,7
Summa	20,0

Förvaltningen föreslår nämnden att begära budgetjusteringar avseende drift och investeringar om totalt 19,3 mnkr enligt ovan tabell. Nedan följer en kort beskrivning av respektive budgetjustering som nämnden förslås begära.

Klimatinvesteringar (10,4 mnkr)

I budgeten 2024 finns medel avsatta som syftar till att minska de klimatpåverkande växthusgasutsläppen och minska sårbarheten orsakad av kommande klimatförändringar.

Förvaltningen föreslår nämnden att begära budgetjustering av investeringsmedel om 10,4 mnkr för klimatinvesteringar som ska användas till:

- Anläggande av växtbäddar med biokol för utvalda parkträd, perennplanteringar och buskage. Vid ett eventuellt utbyte av växtmaterial vid platserna beaktas möjligheten att utveckla den biologiska mångfalden vid val av växter (2,0 mnkr).
- Trädförnyelse kommer att ske genom att förvaltningen ersätter träd som dött (4,0 mnkr).
- Renovering av befintliga växtbäddar för träd med biokol samt utbyte till genomsläppligt markmaterial längs med den västra allén på Mariatorget. (2,0 mnkr).
- Utbyte av äldre armaturer till LED-armaturer på Alsnögatan samt i två förskolelokaler. (2,4 mnkr)

Åtgärder i enlighet med lokala åtgärdsprogram för vattenförekomster (0,4 mnkr)

I budget 2024 har medel avsatts för drift- och investeringsåtgärder i enlighet med de lokala åtgärdsprogrammen för vattenförekomster.

Förvaltningen föreslår nämnden att begära budgetjustering av driftmedel om 0,4 mnkr för åtgärd i enlighet med lokala åtgärdsprogram för vattenförekomster som ska användas till:

- Framtagande av underlag för en detaljerad skötselplan samt tydliggöra hur området kring Årsta holmar kan utvecklas för fiskföryngring med hänsyn till bevarande av befintliga naturvärden och förekommande arter. Insatsen görs i samverkan med miljöförvaltningen och idrottsförvaltningen och är kopplad till punkt ”A13 – rensa igenväxta svämplan och grundområden på Årsta holmar” i Lokalt åtgärdsprogram för Årstaviken.

Biologisk mångfald (1,0 mnkr)

I budget 2024 har medel avsatts för drift- och investeringsåtgärder som kan bidra till ökad biologisk mångfald utifrån de stadsdelsvisa åtgärdsförslagen för biologisk mångfald.

Förvaltningen föreslår nämnden att begära budgetjustering av driftmedel om 1,0 mnkr för åtgärd som kan bidra till ökad biologisk mångfald och som ska användas till:

- Genomförande av insatser såsom anläggande av ytor med höggräs/äng, utplacering av fler boplatser för exempelvis bin och komplettering av växter i planteringar på utvalda platser som lockar till sig pollinatörer. Åtgärderna är i linje med de åtgärder som framkommer i stadsdelsvist åtgärdsförslag för biologisk mångfald (innerstaden) gällande Södermalms stadsdelsområde.

Åtgärd av markerodering vid Sickla Udde (2,5 mnkr)

I budget 2024 har investeringsmedel avsatts för de stadsdelsnämnder som har större investeringsbehov i parkmark till följd av problematik med erosion med mera.

Förvaltningen föreslår nämnden att begära budgetjustering av investeringsmedel om 2,5 mnkr för större investeringsbehov i parkmark som ska användas till:

- Färdigställande av systemhandling och påbörjande av bygghandling inför en kommande insats att åtgärda markeroderingar vid Sickla Udde.

Inventarier och maskiner (5,0 mnkr)

Nämnden begär om en utökning av anslaget med 5,0 mnkr. Under år 2024 kommer nämnden att ha utgifter för inköp av möbler för nystartad gruppboende och förskola. Dessutom planeras för inköp av möbler till vård- och omsorgsboendena Bergsund och Hornskroken. Planer finns även för inköp av möbler till vård- och omsorgsboende Katarinagården som är i stort behov av upprustning.

Trygghetsskapande åtgärder (0,7 mnkr)

I samband med tertialrapport 1, 2023, beviljades Södermalms stadsdelsnämnd 0,7 mnkr för trygghetsskapande åtgärder intill Tantotoppen i Tantolunden.

Omslutningsförändringar

Mnkr	Kostnader	Intäkter	Netto
Budget KF 2024	2 999,0	-87,8	2 911,2
Ökade kostnader/intäkter för			
Nämnd & förvaltning			
Stadsdelsarkivarie	3,0	-3,0	0,0
Individ-och familjeomsorg			
Hyror, försäljning mm, barn och unga	3,0	-3,0	0,0
Hyror, försäljning mm, vuxna	6,6	-6,6	0,0
Intäkter MIG	4,4	-4,4	0,0
Försäljning av platser och hyresintäkter, socialpsykiatri	7,4	-7,4	0,0
Stadsmiljöverksamhet			
Koloniträdgårdar	1,0	-1,0	0,0
Förskoleverksamhet			
Försäljning, bidrag mm	0,9	-0,9	0,0

Mnkr	Kostnader	Intäkter	Netto
Språkförskolan Bamse	2,4	-2,4	0,0
Barn i behov av särskilt stöd	1,8	-1,8	0,0
Reimers specialförskola	0,5	-0,5	0,0
Äldreomsorg			
Avgifter	45,5	-45,5	0,0
Hysesintäkter	65,6	-65,6	0,0
Bidrag/övriga intäkter	13,4	-13,4	0,0
Försäljning av platser	107,2	-107,2	0,0
Stöd och service till personer med funktionsnedsättning			
Försäljning av platser	15,7	-15,7	0,0
Avgifter mm	2,4	-2,4	0,0
Hyror	22,9	-22,9	0,0
Bidrag/övrigt	1,7	-1,7	0,0
Barn, kultur och fritid			
Sommarverksamhet kollo	3,4	-3,4	0,0
Bidrag parklekar	0,5	-0,5	0,0
Försäljning parklekar	0,8	-0,8	0,0
Arbetsmarknadsåtgärder			
Ersättning visstidsanställda och offentligt skyddat arbete (OSA)	9,5	-9,5	0,0
Ekonomiskt bistånd			
Återkrav försörjningsstöd	0,4	-0,4	0,0
Summa omslutningsförändringar	327,0	-327,0	0,0
Verksamhetsplan 2024	3 326,0	-414,8	2 911,2

I kommunfullmäktiges budget har endast kostnader och intäkter för nämndens egen verksamhet tilldelats. Vid försäljning av verksamhet till andra stadsdelar och kommuner ökar nämnden sin omslutning på kostnads- och intäktssidan. Nettot av omslutningsförändringarna är alltid noll. Omslutningsförändringar för år 2024 beräknas till 327,0 mnkr.

Medel för lokaländamål

Övriga ekonomiska redovisningar

Systematiskt kvalitetsarbete

Södermalms stadsdelsförvaltning har ett aktivt systematiskt kvalitetsarbete som utgår från

stadens kvalitetsprogram. Stockholmarnas fokus ska vara vägledande i allt kvalitetsarbete. Förvaltningens stöd och omsorg, stadsmiljö, service och tjänster ska vara av hög kvalitet för både dagens och morgondagens stockholmare.

Förvaltningen har verksamheter med god kvalitet som arbetar lokalt med det systematiska kvalitetsarbetet utifrån egna specifika behov. Som komplement till detta ser förvaltningen ett behov av förvaltningsövergripande kvalitetsarbete. Förvaltningen har därför ett kvalitetsnätverk som arbetar strategiskt och operativt som komplement till respektive avdelnings kvalitetsarbete. Kvalitetsnätverket har medlemmar från alla avdelningar och verkar för öppenhet och lärande mellan förvaltningens avdelningar för att på så sätt nå ständiga förbättringar, innovation och digitalisering. Förvaltningen ser även en tydlig koppling mellan väsentlighets- och riskanalys (VoR) samt intern kontroll (IK) och det systematiska kvalitetsarbetet och det finns ett aktivt arbete på olika enheter kring VoR och IK i syfte att förebygga kvalitetsbrister.

Under 2024 prioriterar förvaltningen arbetet med att utveckla ett förvaltningsövergripande kvalitetsledningssystem. Förvaltningen har valt att gå vidare med systemet 2c8 för att visualisera kvalitetsledningssystemet. Äldreomsorgens digitala lösning för att samla och tillgängliggöra rutiner, kallat Verkytget, kommer vara en del av det förvaltningsövergripande kvalitetsledningssystemet. Förvaltningen ser även över möjligheten att lägga till Stratsys modul för att rapportera avvikelser, synpunkter och klagomål direkt in i ILS-webb. Utöver att få de tekniska lösningarna på plats prioriterar förvaltningen arbetet med processkartläggning, t.ex. för avvikelshantering, synpunkter och klagomål, upphandling och inköp samt informationssäkerhet. De prioriterade processerna är kvalitetsdrivande för all verksamhet i förvaltningen och mycket viktiga för att kunna hålla Stockholmarnas fokus. Arbetet kommer genomföras i arbetsgrupper kopplade till kvalitetsnätverket. Arbetsgrupperna kommer bland annat fokusera på avvikelshantering, synpunkter och klagomål samt upphandling och inköp under 2024.

Förvaltningen söker hela tiden områden och frågor där flera avdelningar kan samarbeta och bidra till helheten. Ett exempel är lex Sarah-teamet som bidrar till att säkerställa rättssäkerhet, likställighet och kontinuitet för enskilda brukare. Ett annat exempel är implementering av stadens riktlinjer för informationssäkerhet med stöd av en utvecklingsgrupp för information och säkerhet (UIS).

Lex Sarah-teamet har medlemmar från tre avdelningar som arbetar med utredning, uppföljning, utbildning och utveckling. Genom att sträva mot en god intern dialog och en tillåtande avvikelsekultur är kvalitetsdrivande för flera avdelningar och leder till ständiga förbättringar till nytta för enskilda brukare. Bestämmelserna om lex Sarah ska säkerställa att enskilda får SoL- och LSS-insatser av god kvalitet och att de skyddas från missförhållanden. Arbetet med lex Sarah svarar tydligt mot kvalitetsprogrammets förhållningssätt stockholmarnas fokus och öppenhet.

UIS är ett nätverk med deltagare från fyra avdelningar som arbetar för att säkerställa att förvaltningen hanterar information utifrån principerna konfidentialitet, riktighet och tillgänglighet. Nätverket består av kompetenser som informationssäkerhetssamordnare, dataskyddsombud, säkerhetssamordnare, IT-samordnare och verksamhetsutvecklare. Under

året kommer UIS kompletteras med upphandlarkompetens. Arbetet i UIS bygger på riktlinje för informationssäkerhet som är en del av Stockholms stads kvalitetsprogram.

Agenda 2030

Nämnden systematiska kvalitetsarbete har som ambition att på lokal nivå förbättra förutsättningarna för global hållbar utveckling i enlighet med Agenda 2030. Inom ramen för Agenda 2030 kopplar arbetet framför allt till:

- Mål 5 - Jämställdhet
- Mål 10 - Minskad ojämlikhet.
- Mål 11 - Hållbara städer och samhällen

En sammanfattning av förvaltningens strategiska arbete med genomförandet av de globala hållbarhetsmålen i Agenda 2030 finns under verksamhetsområdesmål 3.7 ”Stockholm ska vara en öppen, jämställd och demokratisk stad som samarbetar internationellt”.

Övrigt

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Alexandra Wynn, Stadsdelsdirektör	2023-12-13